

PRZEŁOM 2020/2021 OKIEM MIŚOT-ÓW

STR. 15

STOWARZYSZENIE
E-POŁUDNIE
PODSUMOWAŁO
ROK 2020

STR. 18

NOWE OBOWIĄZKI
Z ZAKRESU CYBER-
BEZPIECZEŃSTWA
DLA MIŚOT

STR. 24

CYBERBEZPIE-
CZEŃSTWO,
PIENIĄDZE
I PRAWA CZŁOWIEKA

STR. 30

OPERATORZY
POWINNI ZACZĄĆ
ZARABIAĆ
NA IPTV

STR. 37

E-SPORT
PROMUJE
ŚRODOWISKO
MIŚOT

STR. 46

800+
UCZESTNIKÓW

2Tbps+
RUCHU IP

1100+
PORTÓW

Powstaliśmy, aby walczyć o interesy i dbać o potrzeby polskich MiŚOT, czyli Małych i Średnich Operatorów Telekomunikacyjnych. Jesteśmy jedynym IX-em w Polsce funkcjonującym w formie stowarzyszenia not for profit. Przedsięwzięcie to stworzyliśmy i prowadzimy w oparciu o kapitał i pracę polskich, lokalnych MiŚOT. Zyski z działalności w całości przeznaczamy na inwestycje w sprzęt, wzbogacanie zasobów, niedochodowe projekty celowe i integrację środowiska.

Współpraca z nami bazuje na wzajemnym zaufaniu i zadowoleniu, braku korporacyjnych utrudnień, opóźnień, oraz niepotrzebnych kosztów. Nigdy nie konkurujemy z ISP na rynku detalicznym czy biznesowym.

W naszych OpenPeeringach kosztujących kilkadziesiąt PLN oddajemy Wam ponad połowę Internetu. Realizujemy bezpośredni dostęp do międzynarodowych operatorów: GTT, Lumen (d. Level3), Telia, Liberty Global, Hurricane Electric i RETN w cenach hurtowych. Zapewniamy prosty i tani dostęp do treści pozostałych polskich IX-ów w ramach jednej usługi – Polmix, dokładnie tyle, ile potrzebujesz, bez płacenia za niewykorzystane pasmo. Agregujemy ogólnopolskie zakupy ISP, wolumenu usług międzynarodowych, polskich i transmisji danych – co miesiąc niższe ceny. Posiadając port w EPIX, masz dostęp do wszystkich integratorów IPTV.

www.epix.net.pl

IX, W KTÓRYM CO MIESIĄC SPADAJĄ CENY I TAK W KÓŁKO OD 12 LAT

Przełom 2020/2021 okiem MiŚOT-ów

Już dawno zmiana dat nie budziła powszechnie tak silnych emocji. Wchodząc w nowy rok, nie tylko w cieniu godziny policyjnej, operatorzy podzielili się z nami swoimi nadziejami i obawami. Przegląd najciekawszych wypowiedzi ze środowiska MiŚOT znajdziecie w artykule wydania na stronie 15.

Przełom roku to także czas na podsumowania. Grupa e-Południe podsumowała swoje projekty podczas wirtualnego spotkania na żywo. Ze szczegółami możecie zapoznać się na stronie 18. Wśród podsumowań nie może zabraknąć także Projektu MdM, obecnego wydawcy kwartalnika ICT Professional. Dla nas był to okres wyjątkowo pracowity. W tej chwili mija pierwszy rok od powstania serwisu ISPortal.pl. Choć nie od razu działał na pełnych obrotach, opublikowaliśmy na nim przez ten czas ponad 1000 tekstów. Obecnie zespół tworzy troje redaktorów, kilku współpracowników i stałe grono ekspertów. Na portalu publikujemy miesięcznie około 100 newsów, opracowań, felietonów i wywiadów, które łącznie wyświetlane są kilkanaście tysięcy razy na miesiąc. Rekordzistą okazał się tekst dotyczący zdalnego nauczania w Piasecznie z liczbą wyświetleń ponad 5,5 tys.

Oprócz magazynu i portalu w portfolio MdM znajduje się jeszcze forum operatorów telekomunikacyjnych i cotygodniowy newsletter – MiŚOT PING. Na ISP Forum w dyskusjach uczestniczy aktywnie blisko 2000 użytkowników reprezentujących niespełna 1000 MiŚOT-ów. W 2020 roku uruchomiliśmy na nim 14 działów eksperckich. Najciekawsze (według ilości wpisów) to: TP-Link, Cisco System, D-Link, Huawei i od niedawna Leox. W tym roku dołączyła do nich także firma Extreme Network. Z kolei MiŚOT PING to cotygodniowy newsletter wysyłany do środowiska MiŚOT regularnie już od dwóch lat w środy – trafia do 3000 subskrybentów.

Osoby zainteresowane jakąkolwiek formą współpracy z naszą redakcją zapraszamy do kontaktu pod adresem: <https://misot.pl/mdm>.

Redaktor naczelny i redakcja Projekt MdM (Media dla MiŚOT)

ICT PROFESSIONAL

Kontakt z redakcją
redakcja@ictprofessional.pl

Nr w rejestrze wydawnictw
PR2614

Międzynarodowy znak informacyjny
ISSN 2449-5581

Nakład
3200 egzemplarzy

Redaktor naczelny
Krzysztof Fujarski
tel. +48 600 420 901
krzysztof.fujarski@ictprofessional.pl

Reklama
Krzysztof Fujarski
tel. +48 600 420 901

Redakcja
Michał Koch, Marek Nowak,
Klaudia Wojciechowska

Tłumaczenie i korekta
Marlena Fujarska

Skład i grafika
Michał Piechniczek
Wybrane grafiki - Marcin Jedynak
Grafika na okładce: Freepik.com

Współpraca
Michał Andrzejewski
Łukasz Biernacki
Krzysztof Czuszek
Michał Filipek
Paweł Gniadek
Paweł Giersz
Krzysztof Hałas
Natalia Heczko
Sebastian Kachel
Monika Kosińska
Kamil Kurek
Maciej Linscheid
Kamila Mizera
Katarzyna Orzeł
Daniel Piecuch
Marcin Pilak
Zbigniew Rudnicki
Piotr Wasyk

Wydawca
MdM

Projekt MdM Sp. z o.o.
ul. Józefczaka 29/40
41-902 Bytom

Druk
Drukarnia Dan-Pol Zabrze

Przedruk i kopiowanie
tylko za zgodą redakcji

Projekt ICT Professional #27 (zima 2021) wydany w lutym realizowany jest pod oficjalnym patronatem Stowarzyszenia e-Południe.

Czasopismo bezpłatne dla operatorów telekomunikacyjnych w ramach prenumeraty na stronie www.ictprofessional.pl/prenumerata.

Redakcja i wydawca nie ponoszą odpowiedzialności za publikowane treści. Prezentowane poglądy i opinie są opiniami danej osoby i redakcja w żaden sposób nie utożsamia się z nimi.

Spis treści

AKTUALNOŚCI

- 6 PING z branży
- 10 PING z ISP Forum

Z ŻYCIA MIŚOT

- 13 EPIX rośnie w siłę!
Michał Koch
- 14 Na lokalnych zawsze możesz liczyć
Paweł Gniadek
- 14 MdO wesprze MiŚOT-ów w lokalnych przetargach
Paweł Gniadek
- 15 Przełom 2020/2021 okiem MiŚOT-ów
Marek Nowak
- 16 Systemia.pl nagrodzona tytułem TeleOdpowiedzialny Roku 2020
Paweł Gniadek
- 17 TeleCentrum – podsumowania i plany
Marek Nowak

WYDARZENIA

- 18 Pandemia nie przeszkodziła w działaniach na rzecz MiŚOT-ów
Paweł Gniadek
- 19 Wirtualne spotkanie MiŚOT – Fotorelacja
- 20 Wirtualny Kongres Przedsiębiorców Telekomunikacyjnych – podsumowanie
Marek Nowak

PRAWO I TELEKOMUNIKACJA

- 22 Nie ma nowej ustawy, są zmiany w Prawie telekomunikacyjnym
Marek Nowak
- 24 Nowe obowiązki z zakresu cyberbezpieczeństwa dla przedsiębiorców telekomunikacyjnych
Katarzyna Orzeł
- 25 Czy warto zmienić formę działania spółki komandytowej?

CYBERBEZPIECZEŃSTWO

- 26 5 powodów, dla których warto zakupić usługi bezpieczeństwa IT z chmury
Krzysztof Halgas
- 28 Ciekawość to pierwszy stopień do piekła. Cyberbezpieczeństwo tu i teraz!
Michał Koch
- 29 Operatorzy zawsze byli zagrożeni ryzykiem. Rozmowa z Maciejem Linscheidem, liderem projektu MdS
- 29 Niebezpieczeństwa czają się w internecie. Rozmowa z Natalią Heczko z ComNet Multimedia
- 30 Cyberbezpieczeństwo, pieniądze i prawa człowieka
Marek Nowak

ZARZĄDZANIE

- 32 Apel rzecznika MŚP: niech o lockdownie współdecydują ekonomiści
- 32 MŚP w czasach pandemii. Jest zaskakująco dobrze?
- 32 Branża IT w dobie pandemii
- 32 TSUE: Przechowywanie danych klientów niezgodne z prawem UE
- 33 Finansowanie inwestycji szerokopasmowych w 2021 roku
Klaudia Wojciechowska
- 34 Znane są założenia projektu ustawy wprowadzającej podatek od reklamy
- 34 2020 rok nie przyniósł rekordu bezrobocia w Polsce

RAPORTY I BADANIA

- 35 Raport przeniesienia numerów w IV kwartale 2020 roku
- 35 5G Made in Poland. Ponad połowa Polaków chce uruchomienia sieci piątej generacji
- 35 Raport dotyczący wdrożenia sieci 5G w Polsce

TRENDY

- 36 Przyszłość i trendy w biznesie
Michał Koch

TELEWIZJA

- 37 „Operatorzy powinni zacząć zarabiać na IPTV”!

BAZA WIEDZY

- 38 Zabbix – konfiguracja klastra HA
Michał Filipek
- 42 Sieci światłowodowe Część 7 – wdmuchiwanie kabli cd.
Michał Andrzejewski

FELIETON

- 44 Cyberpunk 2077 – hit czy kit?
Michał Koch
- 45 Historia Internetu Część 4 – Zaczynamy wymianę informacji
Zbigniew Rudnicki

OPERATORZY PO PRACY

- 46 E-sport w akcji! Liga K3.net.GG promuje środowisko MiŚOT
Michał Koch

KARTY KATALOGOWE

- 48
- 50 Słowniczek korzyści z uczestnictwa w projektach klastra Stowarzyszenia e-Południe

TWOJE LOGO NA PRODUKTACH XBEST.PL

xbest.pl oferuje możliwość wykonania dowolnej, spersonalizowanej grafiki [np. firmowy logotyp, dane adresowe, hasło reklamowe] na wybranych produktach metodą tampodruku.

Treści mogą zostać naniesione na płaskie powierzchnie produktów takich jak mufo-przełącznice, gniazdka abonenckie, urządzenia ONT, routery, dekodery itp.

Wystarczy dostarczyć nam logo operatora oraz informacje na temat pozostałych danych, które mają znaleźć się na produktach, a nasz dział graficzny opracuje i dostosuje je do wymogów technicznych.

ZALETY:

- Wysoka trwałość (w porównaniu z naklejkami)
- Pełna kolorystyka z palety barw RAL
- Prosta identyfikacja operatora
- Możliwość umieszczenia danych kontaktowych
- Krótki czas wykonania

xbest.pl | Producent i dystrybutor kabli oraz akcesoriów światłowodowych

Siedziba: 00-807 Warszawa, Al. Jerozolimskie 96 | **Oddział w Rybniku:** 44-200 Rybnik, ul. Św. Józefa 141D
+48 32 239 60 00 & 01 | office@xbest.pl

PING z branży

REDAKCJA ICT PROFESSIONAL / ISPORTAL.PL

■ E-URZĄD SKARBOWY WYSTARTOWAŁ

Ministerstwo Finansów i Krajowa Administracja Skarbowa przygotowały projekt ustawy o zmianie ustaw w celu automatyzacji załatwiania niektórych spraw obsługiwanych przez Krajową Administrację Skarbową. Projektowane regulacje wprowadzane są do systemu prawnego e-Urząd Skarbowy – czyli systemu teleinformatycznego dla klientów KAS. Dzięki temu e-Urząd Skarbowy zapewnia kompletny pakiet spójnych usług online. Pozwoli to załatwić sprawy podatkowe bez osobistej wizyty w urzędzie.

Serwis e-Urząd Skarbowy jest realizowany w ramach projektu e-Urząd Skarbowy. Jego założeniem jest rozwój katalogu e-usług KAS wykorzystujących zasoby informacyjne i kanały komunikacji resortu finansów. Jednym z jego celów jest podniesienie poziomu wsparcia informatycznego dla obsługi klientów KAS, m.in. automatyzacji załatwiania spraw.

Projekt został uruchomiony w połowie 2019 roku. W trakcie jego realizacji użytkownikom są udostępniane kolejne usługi.

Katalog czynności, które będą mogły być wykonywane w e-Urzędzie Skarbowym, określa minister właściwy do spraw finansów publicznych w drodze rozporządzenia.

[źródło: gov.pl]

■ POLITYKA SPÓJNOŚCI PO 2020 R. I KRAJOWY PLAN ODBUDOWY NABIERAJĄ KSZTAŁTU

Podczas posiedzenia Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju Polskiej Akademii Nauk poruszono dwa istotne tematy: Krajowy Plan Odbudowy oraz przyszłość polityki spójności po 2020 r.

Otwierając posiedzenie, minister finansów, funduszy i polityki regionalnej, Tadeusz Kościński, przedstawił sposób połączenia polityki spójności za pomocą Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju i Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.

Wiceminister Małgorzata Jarosińska-Jedynak, przekazała szczegółowe informacje dotyczące Krajowego Planu Odbudowy (KPO). Ma on łagodzić skutki kryzysu COVID-19. KPO powstaje w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej i ma zawierać szereg inwestycji, w tym zapewnienie dostępu do szerokopasmowego internetu, uzupełnienie sieci drogowej, zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstw czy zmniejszenie śladu węglowego.

[źródło: gov.pl]

■ KOMISJA EUROPEJSKA PRZEDSTAWIŁA DATĘ WEJŚCIA W ŻYCIE PODATKU CYFROWEGO

Komisja Europejska chce osiągnąć porozumienie w sprawie podatku cyfrowego do połowy 2021 roku. Ursula von der Leyen, przewodnicząca Komisji Europejskiej, zapowiedziała: „Nie może być tak, że handlowi giganci odnoszą ogromne korzyści z naszego jednolitego rynku, ale nie płacą podatków tam, gdzie powinni”. Podatek cyfrowy będzie ma za zadanie walczyć z monopolem wielkich korporacji cyfrowych, a także zapewnić dodatkowe źródło przychodu dla budżetu Unii Europejskiej. Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) miała w planach wprowadzenie podatku we wcześniejszym terminie, ale negocjacje przedłużyły się przez pandemię COVID-19. Polskie władze unikają jasnego poparcia dla wprowadzenia podatku cyfrowego.

[źródło: biznes.radiozet.pl]

■ WOJCIECH PAWLAK NOWYM DYREKTOREM NASK

Prezes Rady Ministrów, Mateusz Morawiecki, powołał Wojciecha Pawlaka na stanowisko dyrektora Państwowego Instytutu Badawczego NASK. Minister Marek Zagórski, sekretarz stanu w KPRM, wręczył nominację w imieniu premiera. Wojciech Pawlak współpracuje z NASK od ponad dwóch lat: wcześniej zajmował się budową Centrum Zastosowań Sztucznej Inteligencji i Analiz Danych oraz był liderem projektu Telemetria RPD, realizowanego na zlecenie KRRiT.

[źródło: nask.pl]

■ POLSKA AKTUALIZUJE PRZEPISY DOTYCZĄCE BEZPIECZEŃSTWA SIECI

Polska implementuje przepisy, które zapadły na poziomie unijnym i dotyczą zestawu środków ograniczających ryzyka w obszarze bezpieczeństwa sieci 5G. Na państwach członkowskich UE ciąży obowiązek podniesienia wymagań cyberbezpieczeństwa infrastruktury telekomunikacyjnej, w tym tych jej elementów, które wykorzystują technologię 5G.

Marek Zagórski, sekretarz stanu w KPRM, pełnomocnik rządu ds. cyberbezpieczeństwa, wypowiedział się w powyższej kwestii: „Rozporządzenie, które wchodzi w życie w środę, 30 grudnia, poprawi bezpieczeństwo usług telekomunikacyjnych, m.in. dlatego, że zobowiązuje ono operatorów do uniezależnienia się od jednego dostawcy sprzętu i oprogramowania”.

Tzw. 5G Toolbox definiuje środki zabezpieczające na poziomie strategicznym (regulacyjne) i technicznym oraz wskazuje działania, które wspierają stosowanie tych środków dla ograniczenia ryzyka cyberbezpieczeństwa w sieciach 5G.

Aktualizacja przepisów odbywa się w oparciu o wytyczne Europejskiej Agencji do spraw Cyberbezpieczeństwa (ENISA).

[źródło: bankier.pl]

■ KOMISJA EUROPEJSKA PLANUJE USPRAWNIĆ WDRAŻANIE SZYBKICH SIECI SZEROKOPASMOWYCH

Komisja Europejska rozpoczęła konsultacje społeczne w ramach przeglądu dyrektywy w sprawie redukcji kosztów dostępu szerokopasmowego. Dane i opinie przedstawiciele branży zbierane będą do 2 marca 2021 r. Komisja wezwała państwa członkowskie UE do zwiększenia inwestycji w sieci światłowodowe i 5G, a także do uzgodnienia do marca 2021 zestawu praktyk w zakresie terminowego wdrażania infrastruktury umożliwiającej rozwój sieci szerokopasmowych. Omawiane wymogi są zgodne z Europejskim kodeksem łączności elektronicznej. Dyrektywa, wprowadzona w 2014 r., ma na celu dostarczenie obywatelom Unii szybkich sieci internetowych poprzez zmniejszenie kosztów ich rozbudowy.

[źródło: ec.europa.eu]

■ NOKIA PRZEJMUJE KONTROLĘ NAD PROJEKTEM 6G W UE

Hexa-X to inicjatywa mająca pracować nad rozwojem sieci 6G. Komisja Europejska wyznaczyła Nokię, by przeprowadzić badania. Nokia Bell Labs prowadzi już badania nad bezprzewodową siecią nadchodzącej generacji. Zdaniem Petera Vettera sieć 6G połączy cały świat w wirtualną sieć. Eksperci Nokii szacują, że sieci bezprzewodowe przejdą do szóstej generacji w 2030 roku.

Hexa-X, finansowany w ramach unijnego programu „Horyzont 2020”, rozpoczyna się 1 stycznia 2021 r. Jego interesariusze reprezentują różnorodne firmy z branży łączności: od dostawców usług komunikacyjnych po instytucje badawcze.

[źródło: goodnewsfinland.com]

■ RZECZNIK MŚP WNIOSKUJE O WŁĄCZENIE GO DO PRAC NAD NOWELIZACJĄ USTAWY O INFORMATYZACJI

Trwają prace nad nowelizacją ustawy o informatyzacji, która ma się pojawić w 2021 roku. Ma ona zapewnić domyślność cyfrową procedur i usług, wprowadzić zasadę jednolitej komunikacji oraz wspólnego standardu interfejsów służących instytucjom do prezentacji danych i świadczenia usług online. Zgodnie z zapowiedzią Biura Prasowego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów projekt zostanie zaprezentowany już w pierwszym kwartale tego roku. Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorstw, mając na uwadze to, że jednym z głównych jego zadań jest opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących interesów przedsiębiorców, wnioskuje o włączenie go do prac nad projektem już na etapie roboczym. Wystąpił o to w dniu 23.12.2020 r. pismem do Sekretarza Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Pana Marka Zagórskiego. W wystąpieniu wskazał, że 258 organizacji przedsiębiorców zrzeszonych w działającej przy Rzeczniku MŚP Radzie Przedsiębiorców jest zainteresowanych pracami nad projektem tej nowelizacji. Dlatego Rzecznik MŚP oczekuje włączenia do prac w celu konsultacji ich przebiegu oraz wyników z członkami Rady Przedsiębiorców.

[źródło: Rzecznik MŚP]

PING z branży

REDAKCJA ICT PROFESSIONAL / ISPORTAL.PL

**NASK WSPIERA
CYBERBEZPIECZEŃSTWO
POLSKIEJ BRANŻY KOLEJOWEJ**

Centrum Wymiany i Analizy Informacji ISAC-Kolej to inicjatywa powstała na skutek porozumienia Instytutu Kolejnictwa oraz NASK. Działanie ma podnieść poziom bezpieczeństwa krytycznej infrastruktury IT w branży kolejowej oraz usprawnić zarządzanie liniami kolejowymi, przewozami pasażerskimi i towarowymi.

ISAC-Kolej (Information Sharing and Analysis Center) ma zapewnić stałą wymianę wiedzy oraz doświadczeń z zakresu incydentów dotyczących cyberbezpieczeństwa pomiędzy wspomnianymi podmiotami.

ISAC-Kolej wpisuje się w cele Strategii Cyberbezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej na lata 2019–2024.

[źródło: nask.pl]

**■ NARODOWE CENTRUM
BADAŃ I ROZWOJU
PRZEZNACZY 90 MLN ZŁ
NA PROJEKTY DOTYCZĄCE
CYBERBEZPIECZEŃSTWA**

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach czwartego już konkursu CyberSecdent – Cyberbezpieczeństwo i e-Tożsamość – planuje przekazać 90 mln PLN na projekty związane ze strukturami bezpieczeństwa sieci 5G, ochroną użytkowników urządzeń internetu rzeczy, wczesną detekcją i unięszkodliwianiem złośliwego oprogramowania. Dziesięć z piętnastu zgłoszonych projektów zostało zarekomendowanych do dofinansowania. Czwarty konkurs był skierowany do konsorcjów, złożonych z co najmniej dwóch jednostek naukowych lub naukowo-przemysłowych. Zgłoszone projekty przeszły przez fazę badawczą, jak i przygotowawczą do wdrożenia. Program CyberSecdent wspiera rozwiązania technologiczne i ułatwiające kooperację podmiotów w różnych aspektach cyberbezpieczeństwa. Wsparcie innowacji ma podnieść poziom bezpieczeństwa cyberprzestrzeni w Polsce.

[źródło: wnp.pl]

**■ CENTRUM PROJEKTÓW
POLSKA CYFROWA INFORMUJE
O KOLEJNYCH PODPISANYCH
UMOWACH NA HOTSPOTY
W GMINACH**

Centrum Projektów Polska Cyfrowa podpisało 40 umów o dofinansowanie projektów w ramach konkursu POPC dla Działania 1.1 „Wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach” w I osi priorytetowej.

W okresie od 22 września do 4 listopada 2020 r. podpisano 28 kolejnych umów o dofinansowanie. Wartość dofinansowania (w ramach 28 projektów) wyniosła 1 802 304,00 PLN. Liczba planowanych hotspotów ma wynieść 358.

[źródło: cppc.gov.pl]

■ UKE: NOWY DYREKTOR GENERALNY

Urząd Komunikacji Elektronicznej poinformował o powołaniu nowego dyrektora generalnego. Został nim doktor Zbigniew Zieliński.

Nowy dyrektor generalny UKE jest absolwentem Wojskowej Akademii Technicznej, gdzie był profesorem na Wydziale Cybernetyki. Przed objęciem funkcji dyrektora generalnego UKE przez 12 lat pracował też jako dyrektor Działu Administracji i Zakupów w Narodowym Centrum Badań i Rozwoju.

Zbigniew Zieliński zastąpił na tym stanowisku Mariusza Czyżaka, który został powołany na stanowisko dyrektora generalnego UKE w 2006 r. i był związany z urzędem od początku jego istnienia.

■ ARTYŚCI KONTRA VECTRA

Vectra ma dopłacić kilkanaście milionów złotych za emisję materiałów między listopadem 2013 i majem 2015, a do tego odsetki i opłaty za proces. Spółka zamierza jednak złożyć skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego, a kibicują jej także inni operatorzy.

Vectra ma umowę licencyjną ze Stowarzyszeniem Filmowców Polskich (SFP-ZAPA), ale zdaniem sądu apelacyjnego niewłaściwie się z niej rozliczała (nie umieszczała w rozliczeniach wszystkich wpływów z emisji materiałów). Stowarzyszenie Filmowców Polskich opublikowało też niedawno oświadczenie związane z wyrokiem, stwierdzając, że stanowi on ostateczne potwierdzenie słuszności stanowiska SFP-ZAPA, jako że wszystkie wpływy uzyskiwane przez operatorów z tytułu świadczenia usług reemisji programów telewizyjnych, w tym z tzw. opłat infrastrukturalnych, powinny być zaliczane do podstawy rozliczeń opłat licencyjnych [...].

Jerzy Straszewski, prezes zarządu Polskiej Izby Komunikacji Elektronicznej, jest jednak zdania, że wyrok pokazuje jedynie, jak wadliwy i niedopracowany jest system zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi w Polsce. Operatory odbierają też stanowisko SFP-ZAPA jako kolejną próbę nieuprawnionego kształtowania prawa oraz wymuszenia dodatkowych opłat od operatorów. Stanowisko PIKE wspiera Krajowa Izba Komunikacji Ethernetowej, Związek Telewizji Kablowych w Polsce, Izba Gospodarcza oraz Związek Pracodawców Mediów Elektronicznych i Telekomunikacji MEDIAKOM. Ich zdaniem jest to próba bezpodstawnego zwiększenia wysokości tantiem autorskich kosztem operatorów telekomunikacyjnych oraz ich klientów.

Jeśli Vectra ostatecznie przegra sądową batalię, prawdopodobnie znajdzie konieczność zwiększenia opłat za reemisję programów telewizyjnych i dostęp do internetu.

[źródło: ISPortal.pl]

REKLAMA

CZY OTRZYMUJESZ MiśOT PING?

REGULARNY TYGODNIK ELEKTRONICZNY
Z INFORMACJAMI ZE ŚRODOWISKA
MAŁYCH I ŚREDNICH
OPERATORÓW TELEKOMUNIKACYJNYCH

DO ZAPRENUMEROWANIA TITAJ
ISPORTAL.PL/PRENUMERATA-MISOT-PING/

PING z branży

REDAKCJA ICT PROFESSIONAL / ISPORTAL.PL

■ UKE I DZIAŁANIA NA 2021 ROK. PRIORYTETEM AUKCYJA 5G

Urząd Komunikacji Elektronicznej przedstawił plan najważniejszych działań 2021 roku.

Wśród planów UKE na 2021 znalazło się przeprowadzenie aukcji częstotliwości sieci 5G. Nową datę ustalono na koniec sierpnia 2021 r. Kolejnym krokiem jest rozszerzenie dostępności sieci o prędkości przynajmniej 100 Mb/s. Regulator zapowiada, że przeprowadzi w 2021 r. w sumie 96 kontroli operatorów telekomunikacyjnych w zakresie przyspieszenia wydajności łącz (24 kontrole na każdy kwartał). Głównie kontrolą objęte zostaną telekomunikacje, które korzystają z dofinansowania z Unii Europejskiej. UKE zaplanował także rozszerzenie programu edukacyjnego, w ramach którego chce szkolić użytkowników internetu w zakresie bezpiecznego korzystania z sieci.

Terminem, w którym mogły rozpocząć się konsultacje dokumentacji aukcyjnej, był 15.01., ale jeszcze przed tym dniem UKE poinformował, że to nie nastąpi. Na razie nie wiadomo, kiedy zostanie wyznaczony termin konsultacji, ale ma pojawić się publicznie szersze wyjaśnienie na temat początku postępowania.

[źródło: UKE / wnp.pl]

■ ZMIANY W UKE. WIĘKSZE KOMPETENCJE W RĘKACH ZASTĘPCÓW PREZESA

Urząd Komunikacji Elektronicznej opublikował rozporządzenie prezesa o nowym podziale obowiązków w kierownictwie organu. Obecnie urzędujący prezes odpowiada za opracowanie i realizację strategii regulacyjnej, udział w wydarzeniach i projektach o zasięgu międzynarodowym, związanych z realizacją ustawowych zadań Prezesa UKE, jak również za kształtowanie pozytywnego wizerunku UKE, w tym obejmowanie wydarzeń patronatem.

Według nowych dokumentów prezes nie nadzoruje żadnego z merytorycznych departamentów, tylko robią to jego dwaj zastępcy: Krzysztof Dyl i Karol Krzywicki.

Krzysztof Dyl odpowiada za większość zadań i departamentów związanych z rynkiem telekomunikacyjnym, Karol Krzywicki odpowiedzialny jest za rynek pocztowy i za regulację rynku telekomunikacyjnego oraz za „współpracę z instytucjami Unii Europejskiej oraz międzynarodowymi organizacjami telekomunikacyjnymi i pocztowymi oraz koordynowanie wdrażania przepisów międzynarodowych”.

■ POWSTANIE WIĘCEJ PUNKTÓW POMIAROWYCH PEM

Zgodnie z rozporządzeniem ministra klimatu i środowiska w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w Polsce powstaną nowe punkty pomiarowe natężenia pól elektromagnetycznych.

Zgodnie z powyższym aktem prawnym liczba punktów pomiarowych ma kształtować się następująco:

- miasta poniżej 20 tys. mieszkańców – 1 punkt pomiarowy,
- miasta 20–50 tys. mieszkańców – 2 punkty pomiarowe,
- miasta 50–100 tys. mieszkańców – 3 punkty pomiarowe,
- miasta 100–200 tys. mieszkańców – 4 punkty pomiarowe,
- powyżej 200 tys. mieszkańców – 5 punktów pomiarowych i 3 kolejne na każde 100 tys. mieszkańców.

Dodatkowo punkt pomiarowy na każdą gminę wiejską. Pomiar wykonywany będzie w odległości nie większej niż 50 metrów od rzutu anten oraz na wysokości 2 metrów, raz w roku, w godzinach 8–16, przez pół godziny. Portal whatnext.pl zwraca uwagę, że to zmiana niekoniecznie na lepsze, gdyż nie będą to stale działające punkty znajdujące się w otoczeniu, w którym odczyt nie będzie podatny na wpływ wtórnych źródeł PEM (m.in. linii wysokiego napięcia).

[źródło: whatnext.pl]

■ NOWE ZASADY ROZLICZEŃ FTR I MTR

18 grudnia 2020 r. Komisja Europejska przyjęła akt delegowany określający maksymalne stawki za zakończenia połączeń w sieciach stacjonarnych (FTR) oraz mobilnych (MTR).

Akt ten wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowany we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej bez konieczności transpozycji do prawa krajowego. Wydanie aktu delegowanego stanowi realizację art. 75 Europejskiego kodeksu łączności elektronicznej (EKŁE). Natomiast 17 stycznia 2021 roku Komisja Europejska wydała sprostowanie do tego aktu w zakresie wysokości stawki FTR stosowanej od początku stosowania aktu delegowanego do 21 grudnia 2021 roku w Polsce. Uznano bowiem, że stawka określona pierwotnie była błędna. Adresatami aktu delegowanego są przedsiębiorcy telekomunikacyjni, którzy zakończone połączenia głosowe w swoich sieciach stacjonarnych lub mobilnych. Jest to niezależne od zakresu działalności takiego przedsiębiorcy.

Od momentu przyjęcia aktu delegowanego Parlament Europejski i Rada mają dwa miesiące na złożenie sprzeciwu. Po ich upływie – jeśli nie będzie sprzeciwu – akt zostanie opublikowany. Jego wejście w życie nastąpi następnego dnia po publikacji.

Natomiast czas jego realnego stosowania to pierwszy dzień trzeciego miesiąca od wejścia w życie.

[źródło: UKE]

■ APLIKACJA PRO SPEED TEST Z CERTYFIKACJĄ UKE

Prezes UKE certyfikował udoskonalone narzędzie do monitorowania jakości internetu – aplikację PRO Speed Test.

W nowej wersji użytkownik może korzystać z: mierzonej prędkości do 2,5 Gb/s, dostępności aplikacji na różnych systemach operacyjnych (Windows i macOS); opcji automatycznych pomiarów sekwencyjnych oraz z pomiarów o charakterze wyłącznie informacyjnym, bez konieczności rejestracji.

Aplikacja dalej mierzy takie dane, jak: obciążenie procesora, rodzaj karty sieciowej, obecność aktywnych łącz VPN, natężenie generowanego ruchu w tle, liczbę urządzeń w sieci domowej użytkownika – czyli mamy dostęp do informacji o czynnikach niezależnych od operatora, które potencjalnie mogą wpłynąć na prędkość otrzymywania danych.

Od 1 grudnia wszyscy konsumenci mogą korzystać z udoskonalonego mechanizmu monitorowania pod adresem: pro.speedtest.pl. Jeżeli abonent wskaże na odstępstwa od umownych prędkości – raport z aplikacji może być wykorzystany w postępowaniu reklamacyjnym.

[źródło: pro.speedtest.pl]

■ POLSKA STREFA INWESTYCJI WYDAŁA W 2020 R. 7,9 MLD NA INWESTYCJE

Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii przekazało informacje o wykonanych realizacjach w ramach Polskiej Strefy Inwestycji (PSI). W 2020 roku PSI wydała 224 decyzje inwestycyjne o łącznej wartości ponad 7,9 mld PLN.

Wsparcie dla przedsiębiorców w czasie pandemii obejmuje:

- doprecyzowanie zapisów, a tym samym wydłużenie okresu wsparcia dla przedsiębiorcy, w przypadku inwestycji zlokalizowanych tylko częściowo na terenie objętym statusem specjalnej strefy ekonomicznej (51%),
- otwarcie możliwości zaliczenia leasingu do kosztów kwalifikowanych także po okresie realizacji inwestycji (ponieważ leasing ma inną strukturę finansowania niż większość kosztów ponoszonych przez przedsiębiorcę),
- uproszczenie klauzul informacyjnych i zasad korzystania z pomocy publicznej w oparciu o notyfikację projektów do Komisji Europejskiej,
- doprecyzowanie definicji zakładu i przedsiębiorcy.

Nowe przepisy mają również zwiększyć atrakcyjność inwestycyjno-biznesową Specjalnych Stref Ekonomicznych.

Od września 2018 r., czyli od początku istnienia Strefy, wydano 680 decyzji o wartości 28 mld PLN.

[źródło: gov.pl]

PING z branży

REDAKCJA ICT PROFESSIONAL / ISPORTAL.PL

■ DZIECI SĄ MANIPULOWANE W SIECI PRZEZ PRZESTĘPCÓW! NIEPOKOJĄCE DANE NASK

Coraz częściej w sieci spotykane są intymne materiały foto lub wideo przedstawiające dzieci, a często nawet przez nie wykonywane. Co czwarty polski nastolatek zadeklarował, że otrzymał czyjeś materiały erotyczne, ponad 7 proc. je wysłało.

NASK rozpoczyna kampanię zachęcającą dorosłych użytkowników internetu do zgłaszania przypadków publikacji treści erotycznych, samodzielnie wytworzonych przez osoby nieletnie. Eksperti przypominają, że za każdym razem z takim materiałem może się wiązać krzywda dziecka.

Celem kampanii NASK jest zwrócenie uwagi osób dorosłych na to, że nawet drobne działanie, takie jak zgłoszenie nadużycia do moderatora lub administratora serwisu, może zapobiec poważnym konsekwencjom dla dziecka. O ile bowiem młody autor intymnego selfie może nie do końca zdawać sobie sprawę, jak poważny błąd popełnia, to dorośli powinni. Specjaliści podkreślają, że wielką rolę w takich okolicznościach mają do odegrania rodzice, którzy powinni poważnie traktować internetowe doświadczenia dzieci, słuchać ich, i interweniować zawsze wtedy, gdy dziecko czuje, że sobie nie radzi.

[źródło: NASK]

■ INTERNET W POLSCE – PODSUMOWANIE 2020 R.

Dostęp do szybkiego połączenia internetowego ma w Polsce prawie 580 tys. gospodarstw domowych. Systematycznie rośnie również liczba podłączeń na obszarach wiejskich (wzrost o 11,5%) i terenach o średnim stopniu zurbanizowania (wzrost o 10,8%).

Polski rząd informuje, że dzięki inwestycjom z POPC, do 2023 roku dostęp do internetu zyska ponad 2 mln gospodarstw. Planowany przyrost wygląda następująco:

- 2021 r. – 1,2 mln gospodarstw domowych,
- 2022 r. – 1,8 mln gospodarstw domowych,
- 2023 r. – 2,1 mln gospodarstw domowych.

Minister Marek Zagórski przekazał, że zgodnie z jego wizją tworzony jest dostęp do sieci na terenach wykluczonych, na których inwestycje długoterminowe są nieopłacalne. „Przeznaczamy na ten cel ponad 6 miliardów zł. W efekcie, w całej Polsce realizowane są projekty, które zapewnią dostęp do bardzo szybkiego internetu dla ponad 2 milionów gospodarstw domowych. Dodatkowo dostęp do nowoczesnej infrastruktury szerokopasmowej otrzyma ponad 10 tysięcy szkół i ponad 100 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Inwestycje realizowane są w niemal 31 tysiącach miejscowości, z czego 30 tysięcy to wsie lub osady” – powiedział sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Szacuje się też, że ze środków własnych operatorów podłączonych do szybkiej sieci zostanie jeszcze ok. miliona gospodarstw. Daje to 90,4% gospodarstw domowych w Polsce, które mogą korzystać z globalnej sieci.

[źródło: gov.pl]

■ ŚWIATOWE PKB ZWIĘKSZY SIĘ O 8 BILIONÓW USD DZIĘKI 5G

Badania Nokii wykazują, że światowe PKB ulegnie do 2030 roku powiększeniu aż o 8 bilionów USD. Wszystko dzięki opracowaniu i wdrożeniu sieci 5G. Dokument Business Readiness Report wskazuje, że na popularyzację sieci nowej generacji ma wpływ pandemia COVID-19. Wskazuje się, że w ciągu najbliższych 5 lat 72 proc. dużych firm zainwestuje w sieci nowej generacji. Te przedsiębiorstwa, które są już na zaawansowanym etapie prac dot. 5G, odnotowały po wybuchu pandemii wzrost wydajności netto o 10%.

Zdaniem specjalistów firmy, które zignorują rozwój 5G, nie przetrwają. Szacuje się, że ponad 1/4 firm nie planuje wykonać żadnych inwestycji w sieci 5G w przeciągu najbliższych 5 lat.

[źródło: telepolis.pl]

■ PREZES NASK ZREZYGNOWAŁ

Jarosław Tyc, prezes zarządu NASK S.A. (spółki zależnej NASK PIB), złożył rezygnację ze stanowiska. Została ona przyjęta przez radę nadzorczą instytutu 14 stycznia 2020 r. Konkurs na nowego prezesa ma zostać ogłoszony wkrótce.

Jarosław Tyc swoje stanowisko pełnił od kwietnia 2019 r. Wcześniej, w listopadzie 2020 r., doszło do innych zmian personalnych – nowym dyrektorem NASK został Wojciech Pawlak.

Zadaniem zarządu w 2021 r. będzie wypracowanie strategii rozwoju spółki, zintegrowanej z planami rozwojowymi NASK.

[źródło: NASK]

■ UKE I AGENDA CYFROWA 2021

Prezes UKE zwrócił się z prośbą o przekazanie danych, które potrzebne są do opracowywanej przez Komisję Europejską Agendy Cyfrowej. Do wykonania powyższego obowiązku zobligowani są wyłącznie ci przedsiębiorcy telekomunikacyjni, którzy otrzymają w tej sprawie pisemne wezwanie Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej. Czas na przekazanie informacji wezwane podmioty mają do 1 marca 2021 r.

Prezes UKE wyjaśnił, że wypełnienie formularza i wysłanie go jest konieczne, a jego uzasadnieniem jest realizacja ustawowych zadań organu regulacyjnego związanym z współpracą z Komisją Europejską.

Prezes UKE, wykonując zadania, które nakłada na niego współpraca z KE na potrzeby Agendy Cyfrowej, opiera się na danych od przedsiębiorców telekomunikacyjnych i jest to jedyny sposób ich pozyskania.

Przedsiębiorca może zastrzec informacje, dokumenty lub ich części zawierające tajemnicę przedsiębiorstwa w trakcie dostarczania danych na żądanie Prezesa UKE czy na podstawie przepisów ustawy.

[źródło: uke.gov.pl]

■ KOMISJA EUROPEJSKA WSZCZYNA POSTĘPOWANIA PRZECIWKO 24 PAŃSTWOM CZŁONKOWSKIM. ZWIĄZANE JEST TO Z NIEDOPEŁNIENIEM OBOWIĄZKÓW W DZIEDZINIE TELEKOMUNIKACJI.

Europejski kodeks łączności elektronicznej dostosowujący ramy regulacyjne dla europejskiego sektora telekomunikacji do nowych wyzwań wszedł w życie w grudniu 2018 r. Następnie państwa członkowskie miały dwa lata na wdrożenie przepisów na poziomie krajowym. Termin transpozycji upłynął 21 grudnia 2020 r.

Europejski kodeks łączności elektronicznej ma unowocześnić ramy regulacyjne łączności elektronicznej. Jest to podstawowy akt prawny zapewniający utworzenie europejskiego społeczeństwa gigabitowego, które stanie się udziałem wszystkich obywateli UE. Do tej pory jedynie Grecja, Węgry i Finlandia poinformowały o przyjęciu wszystkich środków, które niezbędne są do transpozycji dyrektywy. Postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wszczęte jest w związku z brakiem przyjęcia prawodawstwa niezbędnego do wykonania nowych unijnych przepisów w dziedzinie telekomunikacji. Dotyczy ono aż 24 państw, w tym Polski.

[źródło: <https://ec.europa.eu/commission/>]

■ ROZDYSPONOWANIE CZĘSTOTLIWOŚCI 5G PRIORYTETEM POLSKIEGO RZĄDU

Marek Zagórski, sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i pełnomocnik ds. cyberbezpieczeństwa, zapowiedział, że rząd planuje nadgonić opóźnienie w dystrybucji częstotliwości 5G spowodowane przez pandemię COVID-19.

Polityk pochwalił również polską branżę telekomunikacyjną. W ocenie Zagórskiego to właśnie nowoczesne technologie pozwoliły zapewnić działanie państwa i gospodarki, a także uratować setki miejsc pracy i możliwość prowadzenia edukacji zdalnej.

Polska gospodarka ma być oparta w przyszłości o rozwiązania cloud computing, AI i przemysł oparty o big data. „Ważnym aspektem infrastruktury ma być też cyberbezpieczeństwo. Podejście kompleksowe jest niezbędne, aby zapewnić wysoki poziom bezpieczeństwa sieci” – zapewnił Zagórski.

[źródło: forsa.pl]

PING z ISP FORUM

■ ASSISTED REGISTRY CHECK (ARC)

<https://ispforum.pl/index.php?topic=26304.0>

■ IPV4 SALE

<https://ispforum.pl/index.php?topic=26200.0>

■ BACKUP MASZYN WIRTUALNYCH ESXI FREE

<https://ispforum.pl/index.php?topic=26064.0>

■ TANI SWITCH Z OBSŁUGĄ 10 G

<https://ispforum.pl/index.php?topic=26166.0>

■ WNIOSEK O UDOSTĘPNIENIE DANYCH OSÓB NA KWARANTANNIE

<https://ispforum.pl/index.php?topic=25931.0>

■ PRAWO KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ – CIĄG DAŁSZY WĄTPLIWOŚCI

<https://ispforum.pl/index.php?topic=26269.0>

■ SPRAWDZONE PROGRAMY/ SYSTEMY MAGAZYNOWE

<https://ispforum.pl/index.php?topic=26246.0>

■ mojeID – POTWIERDZANIE TOŻSAMOŚCI ABONENTÓW

<https://ispforum.pl/index.php?topic=26048.0>

■ JAKI PROCESOR DLA ROUTERA?

<https://ispforum.pl/index.php?topic=26091.0>

■ MONITORING TRANSMISJI

<https://ispforum.pl/index.php?topic=26118.0>

■ USZCZELNIANIE PRZEJŚĆ W BUDYNKACH

<https://ispforum.pl/index.php?topic=25716.0>

■ PROGRAM DLA HANDLOWCA W TERENIE

<https://ispforum.pl/index.php?topic=25736.0>

■ OD 2022 R. RUSZY KRAJOWY SYSTEM E-FAKTUR

<https://ispforum.pl/index.php?topic=26238.0>

■ FLAPUJĄCE PORTY 10 G

<https://ispforum.pl/index.php?topic=26253.0>

■ NOWELIZACJA PRAWA BUDOWLANEGO I BUDOWA FTTH

<https://ispforum.pl/index.php?topic=25826.0>

■ CS GO – LIGA ŚWIATŁOWODOWA

<https://ispforum.pl/index.php?topic=25745.0>

A dynamic background featuring a large, energetic splash of water in shades of blue and white, with numerous droplets and bubbles scattered throughout.

ISP FORUM

ispforum.pl

- • Ogólnopolskie forum Małych i Średnich Operatorów Telekomunikacyjnych
- Najwięcej **MiSOT** w jednym miejscu.
- Najgorętsze tematy i najżywsze dyskusje.

DOŁĄCZ
ROZPŁYŃ SIĘ W DYSKUSJACH

ORGANIZATOR

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA
ELEKTRONIKI I TELEKOMUNIKACJI

TELECOMMUNICATION · INDUSTRY · MEDIA · ENERGY

13 FORUM GOSPODARCZE

on-line

8-11 marca 2021 r.

WSPÓŁORGANIZATORZY

digitalpoland

IZBA
GOSPODARKI
ELEKTRONICZNEJ

PIIT

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

NAJWIĘKSZE WYDARZENIE SEKTORA ICT W REGIONIE CEE

GOSPODARKA EU 2030

PATRONAT HONOROWY

Ministerstwo
Infrastruktury

Ministerstwo
Rozwoju

KRAJOWA RADA
RADIOFONII I TELEWIZJI

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

PARTNERZY STRATEGICZNI

PARTNERZY

ATENDE

GRUPA
Discovery

NASK

N E T I A

SAMSUNG

WSPÓŁPRACA

VSTORM

PATRONAT MEDIALNY

fgtime.pl

EPIX rośnie w siłę!

MICHAŁ KOCH

Rok 2020 to okres wzrostu EPIX-a, w którym pojawiło się wielu światowych potentatów rynku internetowego. Przyjrzelśmy się sukcesom z ostatnich miesięcy.

W kwietniu 2020 r. Stowarzyszenie e-Południe poinformowało o zakończeniu rozbudowy transmisji Warszawa-Katowice. Zapewniło to zwiększenie dostępnej przepływności, stworzenie rezerwy pozwalającej zachować bezpieczeństwo w krytycznych sytuacjach i pełną redundancję.

Rozwiązania prowadzone są zdyspersyfikowanymi trasami geograficznymi oraz zachowującą znaczną niezależność w zakresie ścieżek sprzętowych w węzłach.

Szybszy internet w zachodniej Polsce

Współpracę z EPIX-em rozpoczął Beyond.pl, jeden z największych dostawców usług data center i cloud computing w Polsce. EPIX uruchomił trzecią lokalizację węzła wymiany ruchu internetowego w Polsce na terenie poznańskiego kampusu Data Center Beyond.pl, dając punkt styku dla operatorów usług dostępu do internetu oraz dostawców innych usług internetowych.

Nowa lokalizacja ma strategiczne znaczenie, ponieważ węzeł EPIX Poznań jest pierwszym w zachodniej części Polski i przejmie w dużej części obsługę ruchu internetowego na tym obszarze. To znacząco poprawia szybkość przesyłu danych dla obecnych członków EPIX-a w pozostałych częściach kraju, którzy będą mogli ominąć transferowanie ruchu przez odległą Warszawę czy dalekie Katowice i od razu zestawzić połączenie w pobliskim Poznaniu. Jest to też okazja dla Małych i Średnich Operatorów Telekomunikacyjnych, dotychczas nie korzystających z EPIX-a, do zakupu łącza czy dostępu do treści większych operatorów w bardzo atrakcyjnych cenach. Nowa lokalizacja największej niezależnej infrastruktury wymiany ruchu internetowego w Polsce to także szansa dla przedsiębiorstw i internautów z rejonu zachodniej Polski na szybszy i efektywniejszy dostęp do kluczowych zasobów polskiego internetu, takich jak Allegro.pl, Home.pl, Nazwa.pl, Tvp.pl, Onet.pl czy Wp.pl.

Adam Kossowski, prezes Stowarzyszenia e-Południe, o współpracy z Beyond.pl: „Z punktu widzenia naszych uczestników zlokalizowanie nowego węzła w serwerowni posiadającej najwyższy poziom bezpieczeństwa w Unii Europejskiej (Rated 4) zapewnia szybką i bezawaryjną wymianę ruchu internetowego. To ważne, bo w praktyce daje operatorom możliwość świadczenia wyższej jakości usług dla klientów. Poznań jest też optymalnie zlokalizowany pod kątem obsługi potrzeb klientów z zachodniej Polski. Jego położenie między Szczecinem, Wrocławiem, Bydgoszczą i Toruniem z jednej oraz Warszawą i Katowicami z drugiej strony, gwarantuje najniższe możliwe opóźnienia transmisji danych”.

Międzynarodowe platformy w EPIX

Akamai, międzynarodowa platforma CDN, uruchomiła w EPIX-Katowice nowy, największy w południowej Polsce punkt dystrybucji treści. „Współpraca z Akamai zagwarantuje jeszcze lepszą jakość usług” – mówi Krzysztof Czuszek, członek zarządu Stowarzyszenia e-Południe, koordynujący funkcjonowanie EPIX-a. Klaster składa się z 56 najnowszej generacji serwerów, agregującego przełącznika i routera. Dzięki temu stykowi uczestnicy EPIX-a zyskali bezpośredni, bezpłatny w ramach usługi KAT-OpenPeering, dostęp do znacznie większej ilości dystrybuowanych treści z prędkością do 200 Gbps.

I3D.NET z Holandii natomiast rozszerzył styk z EPIX-a do 40 Gbps i zwiększył portfolio serwowanych nim usług. I3D.NET to międzynarodowy CDN, platforma hostingowa gier, centrum hostingowe dla maszyn fizycznych i wirtualnych, platforma strumieniowania i właściciel chmury obliczeniowej. Dzięki temu stykowi uczestnicy EPIX-a zyskali bezpośredni, bezpłatny – w ramach usługi OpenPeering – dostęp do takich klientów i3D.NET jak Ubisoft (ich nowy właściciel), ElectronicsArts, Massive Entertainment, Discord, Psyonix, Quad9 i wielu innych.

Twitch jest kolejną ze światowych platform, które pojawiły się w EPIX-ie. Firma, znana dobrze w środowisku graczy, dołączyła do grona firm korzystających z węzła ruchu EPIX-Warszawa-KIX portem 100 Gbps. Twitch służy głównie do udostępniania na żywo rozgrywek e-sportowych (w tym najbardziej znanych światowych turniejów), osobistych transmisji poszczególnych graczy oraz programów typu talk-show. Dzięki temu stykowi uczestnicy EPIX-a zyskali bezpośredni, bezpłatny w ramach usługi OpenPeering, dostęp do platformy. W tym kontekście Stowarzyszenie przekazało, że dzięki bezpośredniemu stykowi zmniejszono opóźnienia emisji materiałów live, co pomoże graczom w wykorzystywaniu platformy do obserwacji działań towarzyszy zabawy.

Wśród użytkowników EPIX-a są między innymi CDA i Facebook. Platforma streamingowa Netflix uruchomiła styk PNI o przepływności 200 Gbps do EPIX-Warszawa. Poza zwiększeniem wolumenu dostępnych bezpłatnie usług (w ramach OpenPeering) dla użytkowników dodatkowo EPIX zyskał także redundancję pomiędzy węzłami LI01 (Equinix) i LI03 (LIM DC), ponieważ nowe 100 G styki zostały zestawione niezależnie technicznie właśnie do tych węzłów.

EPIX zna potrzeby rynku telekomunikacyjnego

Krzysztof Czuszek o sukcesach wypowiedział się następująco: „Nasze węzły działają na zasadzie not-for-profit i są finansowane przez uczestników projektu. Obecnie skupiają ponad 800 operatorów telekomunikacyjnych i dostawców treści. Zapewniam, że nie powiedzieliśmy ostatniego słowa. Naszym celem jest wsparcie Małych i Średnich Operatorów Telekomunikacyjnych w poprawie świadczonych przez nich usług i dostarczanych produktów. Wywodzi się z tego środowiska, znamy jego problemy, a przede wszystkim potrzeby klientów, którzy chcą mieć szybki i tani internet dostarczany przez operatorów, na których zawsze można liczyć”.

Historia EPIX-a sięga lat 2007-2008, kiedy śląskie lokalne sieci internetowe zaczęły łączyć się, a ich właściciele skupili się w ramach Stowarzyszenia e-Południe. EPIX wystartował oficjalnie w 2010 roku. Dziś jest największym w Polsce punktem wymiany ruchu zapewniającym dostęp do taniej i wysokiej jakości transmisji danych z większości węzłów telekomunikacyjnych w Polsce.

EPIX zapewnia też niezależny dostęp do międzynarodowych operatorów, takich jak Telia, CenturyLink, Liberty Global, RETN czy GTT oraz punktów wymiany ruchu DE-CIX, NIX, Peering.cz. ■

Na lokalnych zawsze możesz liczyć

PAWEŁ GNIADK

Stowarzyszenie e-Południe, Fundacja Lokalni oraz Jaworznicza Izba Gospodarcza ruszyły z projektem „Lokalni są fajni”, który ma zachęcić jaworzniaków do zakupu towarów i usług w mniejszych sklepach i placówkach. Atrakcyjna oferta towarowa i cenowa, bliskość, a przede wszystkim większe bezpieczeństwo zdrowotne, na jakie możemy liczyć w mniejszych punktach, powinny zachęcić wielu do zmiany przyzwyczajęń konsumenckich. Przedsięwzięcie w Jaworznie jest dla Stowarzyszenia e-Południe pilotażem, planowane jest rozszerzenie projektu na inne miasta.

Epidemia nie ustępuje. Mamy mniej swobód, co kilka dni rząd wprowadza kolejne obostrzenia. Znacząco ograniczono handel w dużych sklepach i galeriach, większość znajdujących się tam sklepów zamknięto. Tymczasem od lat wiele osób nie wyobrażało sobie zakupów, zwłaszcza w weekendy, w innych miejscach niż duże galerie i markety. Codziennie przewijały się przez każdą taką placówkę tysiące ludzi. Gdy epide-

mia szaleje, mimo zachowania rygoru higienicznego, ryzyko zakażenia w takim markecie jest znacząco większe. Nawet ze statystycznego punktu widzenia.

Nowe ograniczenia rządu nie oznaczają jednak, że nie zrobimy dziś zakupów – że nie kupimy butów, ubrań czy sprzętu niezbędnego w domu. Ze swą nadal szeroką ofertą czekają lokalni handlowcy i usługodawcy – w mniejszych sklepach i na targowiskach. U nich w pobliżu domu kupimy wszystkie niezbędne produkty.

– Nierzadko nie zdajemy sobie sprawy z ciekawej oferty lokalnych placówek handlowych. Do tej pory przegrywały one rywalizację z marketami i galeriami. Trudniej im było dotrzeć do klientów. Mniejsze bu-

dżety na marketing, ale i przyzwyczajenia klientów robiły swoje. Teraz chcemy to zmienić, czas na powrót do lokalności – mówi Mateusz Łętowski, prezes Jaworzniczej Izby Gospodarczej.

– Epidemia zmieniła nasz świat, mniej podróżujemy, wiele spraw załatwiamy on-line, częściej przebywamy w domu. Okazuje się, że wokół nas jest sporo dobrych firm, które – nawet mimo epidemii – pozostają do dyspozycji klientów. Stowarzyszenie e-Południe, skupiające małych i średnich operatorów telekomunikacyjnych, poprzez swoją Fundację Lokalni oraz projekt Lokalni.pl zachęca do zainteresowania się ofertą sprzedawców i dostawców usług, którzy są obok nas. Oni najlepiej znają nasze potrzeby i będą z nami na dobre i złe – przekonuje Krzysztof Czuszek, członek zarządu Stowarzyszenia e-Południe.

Jaworznicza Izba Gospodarcza oraz Stowarzyszenie e-Południe promują lokalne sklepy i punkty usługowe. Ich adresy i informacje o ofercie znajdują się na stronach internetowych oraz w mediach społecznościowych organizacji. Portal jaw.pl do Świąt Bożego Narodzenia publikował darmowo oferty lokalnych przedsiębiorców w postaci wpisów internetowych. Dodatkowo na specjalnej stronie internetowej <https://jaworzno.biz> – powstał internetowy katalog firm i usług, do którego można zapisywać się bezpłatnie.

Przygotowano również specjalny znaczek „LOKALNI są fajni”, który znajdzie się na placówkach pozostających, mimo epidemii, do dyspozycji klientów oraz na ich stronach internetowych. ■

MdO wesprze MiŚOT-ów w lokalnych przetargach

PAWEŁ GNIADK

Projekt MdO, czyli Mały i Średni Operator Telekomunikacyjny dla Ogólnopolskich, umożliwia operatorom wspólny start pod jednym szyldem w przetargach i konkursach. W 2020 roku przedsięwzięcie zanotowało sukcesy we współpracy z NASK przy projekcie budowy Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej. Na tym nie koniec! Jego liderzy zapowiadają w tym roku poszerzenie formuły przedsięwzięcia i start w kolejnych przetargach. Oznacza to konkretne korzyści dla MiŚOT-ów.

Kilkanaście miesięcy temu MiŚOT-y wspólnie wzięły udział w przetargach na budowę Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE). – Warto było połączyć siły, dzięki temu wyrównaliśmy szanse w stosunku do większych operatorów i odnieśliśmy sukces. Pozyskaliśmy większą niż duzi operatorzy liczbę lokalizacji – informuje Sebastian Kachel, członek zarządu Stowarzyszenia e-Południe.

Dziś w projekcie MdO uczestniczy ponad 250 MiŚOT-ów. – Mały i Średni Operatorzy Telekomunikacyjni otrzymali w 2020 roku, dzięki wspólnemu udziałowi w przedsięwzięciu, prawie 6 mln złotych. Do 2025 roku przychody MiŚOT-ów przekroczą 40 mln złotych. Wszyscy zebraliśmy też niezbędną wiedzę i doświadczenie, które są bezcenne – podkreśla Łukasz Biernacki, lider projektu MdO.

Przedsięwzięcie w części szkolnej pokazało, że MiŚOT-y potrafią skutecznie działać, także współpracując z instytucjami państwowymi, w tym przypadku z NASK. – Nie możemy zmarnować tego potencjału i bagażu doświadczeń. Po przejściu projektu szkol-

nego w fazę utrzymaniową chcemy rozszerzać aktywność MdO na inne ogólnopolskie przedsięwzięcia. Mamy już referencje i niezbędne doświadczenie. Jestem przekonany, że wspólny sukces i konkretne przychody przekonają pozostałych MiŚOT-ów, że warto brać udział w naszych przedsięwzięciach – mówi Sebastian Kachel.

Podczas Wirtualnego Spotkania 2021, którego transmisję można było obejrzeć 21 stycznia, członkowie zarządu Stowarzyszenia e-Południe zachęcali MiŚOT-ów do zgłaszania propozycji lokalnych przetargów, w których operatorzy nie mogą wystartować ze względów formalnych – z powodu braku referencji, kapitału czy właściwego potencjału, natomiast MdO spełni wszystkie trudne wymagania formalne. – Często samorządy lub firmy organizują przetargi w obszarze związanym z działalnością operatorów. Pojawia się szansa na bardzo intratne kontrakty, po które MiŚOT-y nie sięgają, bo dokumentacja przetargowa jest za bardzo skomplikowana, nie spełniają kryteriów formalnych, nie mają czasu ani zasobów, by złożyć dokumenty czy wręcz mają złe doświadcze-

nia z przeszłości i uważają takie przystępowanie za stratę czasu – mówi Sebastian Kachel.

Rozwiązaniem w takiej sytuacji może być przekazanie informacji o przetargu do MdO, które ma doświadczenie w dużych postępowaniach, przygotowaniu dokumentacji, a także wie, jak pozyskać większą grupę operatorów do przedsięwzięcia. Wtedy mocny oferent może wystąpić w przetargu w imieniu MiŚOT-ów i ma wielkie szanse na sukces.

W MdO jednak zdają sobie sprawę z wyzwania, które stoją przed projektem. – Przed nami daleka droga. Kończymy realizację ostatnich zamówień i dopracowujemy procesy związane z utrzymaniem ciągłości świadczenia usług w projekcie OSE. Zaangażowanie w kolejne postępowania wymaga identyfikacji oraz automatyzacji procesów biznesowych. Na odpowiednie zaprogramowanie systemu obsługi potrzeba czasu – tłumaczy Łukasz Biernacki.

Póki co środowisko małych i średnich operatorów musi nauczyć się większej czujności biznesowej. Warto śledzić ogłoszenia o przetargach ogłaszanych w najbliższej okolicy i szybko na nie reagować. – Ważne, by żadnych postępowań nie lekceważyć. Taka bierna postawa sprawi, że MiŚOT nie będzie miał przychodów z kontraktu, a dodatkowo może jeszcze oddać pole i wzmocnić swoją konkurencję, najczęściej dużego operatora, który przy okazji nawiąże relacje z poważnymi graczami na lokalnym rynku – przestrzega Sebastian Kachel. ■

Gdy wiesz o ciekawym przetargu w swoim otoczeniu, zgłoś go pod adres: przetargi@mdo.misot.pl

Przełom 2020/2021 okiem MiŚOT-ów

MAREK NOWAK

Już dawno zmiana dat nie budziła powszechnie tak silnych emocji. Poprosiliśmy przedstawicieli małych i średnich operatorów o podsumowanie minionego roku oraz o podzielenie się nadziejami i obawami związanymi z najbliższymi miesiącami.

– Jako operator telekomunikacyjny świadczący usługi dostępu do internetu odnotowałem ogromny wzrost zainteresowania usługami – mówi Szymon Sowa, właściciel firmy Stajlnet z Rybnika. – Praca oraz nauka zdalna spowodowały, że chęć korzystania z usług była bardzo duża. Niestety, czas pandemii to dla nas także okres wzmoczonej pracy logistycznej. Z dnia na dzień odwoływane są przez klientów montaż, na przykład z powodu pobytu na kwarantannie. Wystąpiła także konieczność wyposażenia techników w środki ochronne, co spowodowało zamieszanie w harmonogramie ich prac. Dodatkowo niejednokrotnie klienci, by uzyskać usługę, próbowali zataić fakt pobytu na kwarantannie czy też posiadania pozytywnego wyniku na COVID-19. Aktualnie sytuacja się ustabilizowała. Zainteresowanie usługami nadal jest spore.

Ogólna tendencja widoczna jest w danych, które zauważają praktycznie wszyscy operatorzy: wzrost ruchu na internecie, więcej przyłączeń światłowodowych związanych z e-nauką i koniecznością uczestniczenia w zdalnych spotkaniach.

– Klienci chcą porządnego internetu, więc tam, gdzie dotychczas korzystali jeszcze z łącz radiowych, przechodzą na światłowody. To co do zasady dobra tendencja – mówi Wojciech Apel ze spółki Syrion z Żor. – Z drugiej jednak strony zarówno lokalni przedsiębiorcy, jak i osoby prywatne wkrótce przestaną mieć pieniądze i to może będzie problem.

W oku cyklonu

Biznesy operatorskie wyglądają jednak na tę chwilę na stabilne, choć ich otoczenie już nie zawsze.

– Jak dotąd odnotowaliśmy tylko lekkie opóźnienia w opłatach, ale też wzrost zainteresowania świad-

czonymi przez nas usługami – potwierdza Agnieszka Ipatow z firmy net4me, która ma swą siedzibę w Końskich.

Część firm wyszło też naprzeciw swoim klientom, których biznesy upadły lub zostały zamrożone.

– Ważną korzyścią z obecnej sytuacji jest to, że pandemia i narodowa kwarantanna spowodowały wzrost świadomości dotyczącej tego, jak ważną rolę w biznesie stanowi dostęp do usług telekomunikacyjnych – zauważa Dominik Szczepanik z sochaczewskiej spółki INTERKAM.

Co do zasady jednak ankietowani przez nas dostawcy usług telekomunikacyjnych mają pełne ręce roboty.

– Tak intensywnego dla nas roku jeszcze chyba nie było – stwierdza Tomasz Falkowski, właściciel firmy FALCONN z Łap. – Rozmawiając z zaprzyjaźnionymi przedsiębiorcami z naszej branży, zdecydowanie najczęściej spotykam się z opinią, że jest nadmiar pracy i „brak rąk”, żeby ją sprawnie wykonać.

Nadzieje na 2021 rok

Operatorzy optymistycznie patrzą także na najbliższe miesiące. W przeprowadzonej przez nas ankiecie kierowanej do MiŚOT-ów dotyczącej obaw i nadziei związanych z 2021 rokiem zdecydowanie przeważają pozytywne. Pojawiły się wręcz opinie, że „będzie to najlepszy rok od dawna” oraz „rok rozwoju i nowych szans dla branży telekomunikacyjnej”. Część ankietowanych liczy też na pozyskanie klientów zarezerwowanych do tej pory dla dużych operatorów. Najważniejsza i najczęściej powtarzana nadzieja biznesowa to utrzymanie trendu wzrostowego.

– Mamy nadzieję, że w najbliższych miesiącach obostrzenia rządu zostaną zniwelowane i gospo-

darka będzie miała możliwość wrócić na wcześniejsze tory działania – mówi Szymon Sowa, właściciel firmy xbest.pl. – Jakie mamy obawy? Obawiamy się, że wiele gałęzi gospodarki nie poradzi sobie. Tym samym, że należności nie będą płacone terminowo lub w ogóle. Ale cokolwiek by się nie działo, my zawsze patrzymy w dobrym kierunku i szukamy najlepszych rozwiązań. Oczywiście to, co się dzieje, nie napawa optymizmem, ale działamy z nadzieją, że wszystkie założone plany zostaną zrealizowane na 150%.

Firmy wykorzystujące środki pomocowe (na przykład na budowę sieci FTTH z pożyczki szerokopasmowej) chcą też dalej pozyskiwać kapitał z tych źródeł.

Globalne obawy

Zeszłoroczne i obecne wydarzenia na świecie sprawiają też, że u wielu operatorów budzą się także pewne naturalne obawy.

– Mam też nadzieję, że przynajmniej część społeczeństwa będzie nadal dbała o higienę emocjonalną i psychiczną, co pozwoli na konstruktywne podchodzenie do zmieniającego się wokół świata i wydarzeń, które się z tym wiąże – napisał jeden z ankietowanych. – Niestety budzi to także obawy o to, że potencjalnie może to doprowadzić do jeszcze większego rozwarstwienia osób dbających o tę higienę mentalną i osób działających emocjonalnie, a to z kolei może prowadzić do jeszcze większej niestabilności społecznej.

Ankietowani niepokoją się, że pogłębi się ogólnosiwiatowy kryzys gospodarczy, że trudniej będzie zrealizować już rozpoczęte inwestycje, a polityka prowadzona zarówno przez Urząd Komunikacji Elektronicznej, jak i Unię Europejską będzie wspierać gigantów, przez których mali i średni operatorzy zostaną „pożarci”. Niektórzy z ankietowanych widzą w tym trend wynikający z globalizacji, która może jeszcze przyspieszyć w 2021 roku.

– Globalizacja przyspiesza, jest coraz mniej miejsca na klasę średnią, na posiadaczy – twierdzi Wojciech Apel ze spółki Syrion. – Mali operatorzy z tej perspektywy to „wypadek przy pracy”, ludzie, którzy mają swoje przedsiębiorstwa, przychody, pracowników... Kierunek jest taki, że pracodawcą może być państwo albo wielkie korporacje, dlatego koncentracja kapitału przyspiesza, a branża się skoncentruje, bo „po co w Europie tylu operatorów”, pewnie wystarczy ich sześć. Obawiam się w związku z tym nacisków na przyspieszenie fuzji i akwizycji, które to teraz były robione z wolnej woli. Obawiam się też nacisków politycznych na operatorów. Mam tu na myśli wymagania hardware'owe odnośnie do kontroli sieci i klientów, wymagania prawne, których mali nie mogą unieść, naciski i kontrole związane z pozyskiwanymi dofinansowaniami.

Inne wskazywane w wypowiedziach operatorów niepokoje związane z prowadzeniem biznesu to:

- brak wykwalifikowanej kadry i „ręk do pracy”,
- brak wsparcia ze strony lokalnych władz,
- podatki lokalne (głównie za wywóz śmieci),
- niestabilne przepisy i rozwiązania prawne (operatorzy mają po prostu dość nieustannych zmian),
- nasilenie nacisków na przyspieszenie fuzji i akwizycji.

– Moje obawy wiążą się z możliwością pogłębienia kryzysu gospodarczego, przez co trudniej będzie zrealizować już rozpoczęte inwestycje i raczej nie będzie środków na rozpoczęcie kolejnych – stwierdza Agnieszka Ciechacka z Z. U. Pawluk w Zielonej Górze. – Dodatkowo kolejne obostrzenia i przepisy unijne sprawiają, że nie nadążamy z wieloma ważnymi prawnymi kwestiami – dodaje. ■

Systemia.pl nagrodzona tytułem TeleOdpowiedzialny Roku 2020

PAWEŁ GNIADK

Systemia.pl okazała się najlepsza w trzeciej edycji, organizowanego przez Stowarzyszenie e-Południe, konkursu TeleOdpowiedzialny Roku 2020. Kapituła, składająca się głównie z przedstawicieli branży telekomunikacyjnej oraz ekspertów zajmujących się badaniem społecznej odpowiedzialności biznesu, uznała, że aktywność CSR-owa wielkopolskiej spółki zasługuje na największe uznanie.

Kapituła – oprócz głównej nagrody – przyznała również wyróżnienia dla firm: Interkonekt, Kolnet, Promedia. W finale znalazły się jeszcze Beskid Media, Danar, HLG, IT 4 Polska, Malborskie Światłowody i Piekary.net.

Głównym beneficjentem działań wielkopolskiej spółki Systemia.pl są dzieci z najbardziej potrzebujących wsparcia rodzin, które w czasie pandemii nie mogą się uczyć, np. z powodu braku dostępu do sprzętu IT. Firma, udostępniając pomieszczenia, wspiera nieformalną grupę społeczników, którzy przygotowują laptopy i komputery stacjonarne dla dzieci. Do tej pory działali oni na blokowym korytarzu. Teraz mają swoje miejsce, co bardzo istotne – prąd i niezbędny Internet. Firma organizuje także „punkt zbiórek” sprzętu. W akcję zaangażowali się wszyscy pracownicy, zarażając coraz większą grupę pozytywną energią.

Promedia jest uczestnikiem programów Kluczbork dla Rodziny 3+, Gmina Kluczbork dla Seniora, Byczyńska Karta Rodziny i Seniora. Spółka sponсорuje m.in. Stowarzyszenie Akademia Piłkarska Młody MKS Kluczbork, jest również sponsorem technologicznym MKS Kluczbork i UKS Mickiewicz Kluczbork. Firma dostarcza darmowy Internet do Kluczborskiego Klubu Seniora i od wielu lat wspiera lokalną oświatę specjalną ofertą na symetryczny dostęp do sieci Internet 100/100Mbps, 1Gbps/1Gbps w niższej cenie niż OSE. Inicjatyw tych jest znacznie więcej, nie sposób wszystkich wymienić.

Beneficjentami działań Interkonektu są mieszkańcy gmin: Olkusz, Wolbrom, Klucze, Bolesław, Bukowno, Trzyciąż, Pilica. Swoje działania CSR spółka adresuje do dzieci, młodzieży szkolnej, seniorów, studentów, rodzin, sportowców, wielbicieli aktywnego spędzania czasu, nauczycieli, osób wykluczonych społecznie, stowarzyszeń, wolontariuszy oraz lokalnych liderów opinii. W czasie pandemii firma prowadziła m.in. dwie szeroko zakrojone akcje „Bądź odpowiedzialny, postaw na onlajn” i „Postaw na płatności bezgotówkowe”.

Kolnet również wspiera lokalne inicjatywy. Jedną z innowacyjnych metod jest sponsoring indywidualnych klientów. Polega on na tym, że klient wnioskujący o sponsoring, po pozytywnej weryfikacji jego projektu, otrzymuje od spółki dofinansowanie o wartości wpłaconych przez siebie abonentów. Kolnet sponсорuje ponadto wydarzenia sportowe: Janowski Rajd Rowerowy, wyprawy górskie (grupa facebookowa „Ślakiem Wyzwań”), instytucje: MOSiR Czechowice-Dziedzice, Fundacja LUCE, Football Akademii Czechowice-Dziedzice, WOŚP Czechowice-Dziedzice, OSP Czechowice-Dziedzice oraz pikniki rodzinne lokalnych szkół.

Tegoroczną edycję konkursu można uznać za sukces. Wpłynęło więcej zgłoszeń niż w poprzed-

nich latach, a działania z obszaru społecznej odpowiedzialności biznesu 10 finalistów były bardzo ciekawe.

– Mamy powody do optymizmu, gdyż w środowisku Małych i Średnich Operatorów Telekomunikacyjnych rośnie świadomość i znaczenie społecznej odpowiedzialności biznesu. Firmy aktywnie działają w środowiskach lokalnych, dzięki ciągłemu kontaktowi z klientami mają świadomość potrzeb w najbliższym otoczeniu. Operatorzy coraz większą uwagę zwracają również na standardy zatrudnienia, BHP i ochrony środowiska. To wszystko składa się na nowoczesny CSR. Warto o tym mówić i pokazywać w środowisku dobre praktyki – informuje Sebastian Kachel, członek zarządu Stowarzyszenia e-Południe.

Z przesłanych na konkurs aplikacji wynika, że CSR kojarzy się dziś już nie tylko z firmową charytatywnością. Równie ważne są: troska o prawa pracownicze, BHP, ochrona środowiska, ochrona mniejszości i tak zwanych grup defaworyzowanych oraz szeroko rozumiana edukacja. Wielu MiŚOT-ów, patrzących kompleksowo na te zagadnienia, już dziś cieszy się w swoich środowiskach zasłużoną opinią nowoczesnych firm społecznie wrażliwych.

– Stowarzyszenie e-Południe powstało, by pomagać MiŚOT-om w działalności. Nadal będziemy wspierać środowisko również w obszarze CSR. Przed nami kolejne edycje naszego konkursu. Chcemy również intensywniej szkolić w tym obszarze, jak również różnymi kanałami informować o dobrych praktykach – mówi Adam Kossowski, prezes zarządu Stowarzyszenia e-Południe.

Laureatów TeleOdpowiedzialnych poznaliśmy 21 stycznia 2021 roku podczas Wirtualnego Spotkania MiŚOT-ów, podsumowującego całoroczną działalność Stowarzyszenia e-Południe. – Wcześniej wręczaliśmy nagrody na dużych wydarzeniach branżowych. W tym roku – ze względu na pandemię – uroczystość miała wirtualny charakter. Mam nadzieję, że w kolejnych edycjach wrócimy do poprzedniej formuły – dodaje Sebastian Kachel.

Sponsorem nagrody (spawarki światłowodowej) dla TeleOdpowiedzialnego Roku 2020 była firma xbest.pl. ■

TeleCentrum – podsumowania i plany

MAREK NOWAK

Nowe wdrożenia, rekrutacja i szkolenia nowych agentów, znaczne zwiększenie liczby miesięcznych połączeń – to krótkie podsumowanie 2020 roku w TeleCentrum. Dla wielu operatorów całodobowa zewnętrzna obsługa klientów w czasach pandemii stała się atrakcyjną alternatywą.

– Największe wyzwania spotkały nas wiosną. Statystyki wyraźnie wskazują, że liczba obsługiwanych przez nas rozmów w godzinach otwarcia biur operatorów znacząco zwiększyła się począwszy od 20 marca – mówi Marcin Piłak, główny koordynator projektu TeleCentrum. – Pod koniec roku natomiast liczba obsługiwanych przez nas połączeń przekroczyła 22 tysiące w skali miesiąca.

Większość MiŚOT-ów długo utrzymywała relacje z użytkownikami przede wszystkim poprzez prowadzenie lokalnego biura. To w nim klienci opłacali rachunki, przychodzili zapytać o aktualną ofertę czy poprosić o pomoc techniczną. Pracownicy biura jednocześnie prowadzili też telefoniczną obsługę abonentów. Sytuacja ta radykalnie zmieniła się kiedy pandemia COVID-19 spowodowała konieczność zamknięcia biur i ograniczenie kontaktu tylko do telefonu.

– TeleCentrum jest usługą praktycznie skrojoną na czas pandemii – podkreśla Sebastian Kachel, członek zarządu Stowarzyszenia e-Południe. – Operatorzy uczestniczący w projekcie mogli dzięki niemu płynnie przejść z pracy biurowej na pracę zdalną bez zakłóceń w zakresie obsługi klienta, co było niezwykle ważne w tym właśnie momencie. Jednocześnie dało się odczuć, że klienci potrzebowali stałego kontaktu z operatorem. Całe rodziny korzystały przecież z Internetu i było dla nich niezwykle ważne, aby ta usługa była stabilna.

Nie było w związku z tym zaskoczeniem, że wzrosła popularność Call Center dopasowanego do potrzeb i możliwości finansowych małych i średnich operatorów telekomunikacyjnych, które działa w trybie całodobowym przez wszystkie dni tygodnia.

– Zaczynając 2020 rok, myśleliśmy o rozwoju w zupełnie innym kierunku – przyznaje Marcin Piłak. – Mieliliśmy plan, by zwiększyć zakres świadczonych przez nas usług, jednak w zaistniałej sytuacji skupiliśmy się na wdrożeniach i wsparciu obsługi klientów MiŚOT-ów, którzy już z nami współpracują. Bardzo intensywnie przebiegał też prowadzony przez nas proces rekrutacji i szkoleń. Wciąż je prowadzimy i nadal potrzebujemy do pracy dobrze przygotowanych osób, które odnajdą się w branży telekomunikacyjnej.

Rekrutacja nowych agentów jest w związku z tym oczywistym priorytetem TeleCentrum w 2021 roku.

– Warto przy tym podkreślić, że zatrudnienia w TeleCentrum mają także dodatkowy akcent społeczny – zaznacza Sebastian Kachel ze Stowarzyszenia e-Południe. – Preferujemy osoby niepełnosprawne, które jednak muszą dobrze radzić sobie z presją wywieraną przez klientów w momencie zgłoszeń awarii lub problemów dotyczących finansów.

Warto przy tym przypomnieć, że projekt TeleCentrum od początku wspiera operatorów z całej Polski, odciążając pracę biura i zastępując je poza standardowymi godzinami pracy.

– Rok 2020 był straszny dla wszystkich MiŚOT-ów, którzy jednak pokazali, że są w stanie sprostać wszystkim wyzwaniom – dodaje Marcin Piłak. – TeleCentrum gotowe jest wspierać ich w każdym aspekcie obsługi klienta. Agenci TeleCentrum przeprowadzają też zlecane akcje marketingowe, sondáže i badania satysfakcji klienta. Myślę też, że w 2021 roku będziemy również mogli zaoferować wreszcie kompleksową usługę na zasadzie Zdalnego Biura Obsługi Klienta. ■

REKLAMA

**ZAMIAST PONOSIĆ KOSZTY ZATRUDNIENIA
DODATKOWYCH OSÓB DO WŁASNEGO
BOK, ZAMÓW ANALOGICZNĄ USŁUGĘ
W TELECENTRUM - JUŻ OD 600 PLN
- A TWOI PRACOWNICY, NIE BĘDĄ
MUSIELI PRZYJMOWAĆ ZGŁOSZEŃ
TELEFONICZNYCH, TYLKO ZAJMĄ SIĘ
AKTYWNYM ZDOBYWANIEM KLIENTÓW
LUB ROZBUDOWĄ SIECI, A W NOCY
I ŚWIĘTA WYPOCZYWAĆ.**

WIĘCEJ NA:
misot.pl/telecentrum
telecentrum@misot.pl

Pandemia nie przeszkodziła w działaniach na rzecz MiŚOT-ów

Stowarzyszenie e-Południe podsumowało 2020 rok

PAWEŁ GNIADK

Mali i Średni Operatorzy Telekomunikacyjni nadal mogą liczyć na wsparcie swej działalności ze strony Stowarzyszenia e-Południe. Zgodnie z zapowiedzią zarządu rozpoczęte projekty na rzecz środowiska będą nadal rozwijać się. Pojawiają się też nowe przedsięwzięcia. 21 stycznia odbyło się pierwsze Wirtualne Spotkanie MiŚOT-ów, na którym zarząd Stowarzyszenia i liderzy projektów podsumowali miniony rok i przedstawili plany na 2021 rok.

Podczas spotkania zaprezentowano kluczowe przedsięwzięcia e-Południa: EPIX, MdO, MdS, MdM, TeleCentrum, TeleOdpowiedzialni, TeleKlasa, MiWiedza i Lokalni. Omówione zostały również najistotniejsze zmiany w prawie, które wpłynęły na działalność operatorów.

– Pandemia nie pokrzyżowała nam planów we wszystkich obszarach. Wiele udało się zrobić. Dobrym przykładem jest EPIX, który przez 12 miesięcy rozwinął się i dostarczał MiŚOT-om niezastąpiony produkt, dodatkowo taniej niż kilka razy w ciągu roku. W tym obszarze nawiązaliśmy również współpracę z wieloma dużymi firmami, także zagranicznymi. Mamy jednak w e-Południu projekty, które ze względu na pandemię rozwijały się wolniej. Zabrakło osobistych spotkań roboczych, nasi partnerzy nie zawsze byli w stanie sprostać naszym oczekiwaniom. Na ich dynamiczny rozwój przyszła pora w 2021 roku – mówi Krzysztof Czuszek, członek zarządu Stowarzyszenia e-Południe.

Historia EPIX-a sięga lat 2007-2008, kiedy śląskie lokalne sieci internetowe zaczęły łączyć się, a ich właściciele skupili się w ramach Stowarzyszenia e-Południe. EPIX wystartował oficjalnie w 2010 roku. Dziś jest największym w Polsce punktem wymiany ruchu zapewniającym dostęp do taniej i wysokiej jakości transmisji danych z większości węzłów telekomunikacyjnych w Polsce. EPIX posiada trzy węzły wymiany ruchu w Polsce: w Katowicach, Warszawie i Poznaniu. Węzły działają na zasadzie not-for-profit i są finansowane przez uczestników projektu. Obecnie skupiają ponad 800 operatorów telekomunikacyjnych i dostawców treści.

Ważnym przedsięwzięciem dla Małych i Średnich Operatorów Telekomunikacyjnych okazał się projekt MdO. Dzięki inicjatywie Stowarzysze-

nia e-Południe operatorzy wystartowali wspólnie w postępowaniu NASK na budowę Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE). Dzięki temu do MiŚOT-ów trafiło ponad 3 tys. lokalizacji, a 2 tys. szkół zostało już podłączonych. W efekcie w 2020 roku 250 operatorów zarobiło prawie 6 mln złotych. Do 2025 roku szacowane przychody MiŚOT-ów z OSE przekroczą 40 mln złotych. MdO szykuje się do kolejnych przetargów. Z kolei MdS zapewni operatorom większe cyberbezpieczeństwo w sieci. Ryzyko ataków hakerskich jest coraz większe, w związku z tym Stowarzyszenie e-Południe przygotowało wspólnie z instytutem EMAG inicjatywę, która ma zagwarantować większy komfort działania.

2020 rok był dla nas pracowity, choć nietypowy. MiŚOT-y, których skupia Stowarzyszenie e-Południe, zdali egzamin. Nasza lokalność okazała się atutem.

Lokalni są kolejnym projektem, który pomoże środowisku operatorów zwiększyć sprzedaż i wesprze ich w działaniach marketingowych. Obecnie aktywiści Stowarzyszenia oraz zaangażowane w przedsięwzięcie firmy pracują nad przygotowaniem narzędzi, które ułatwią wyszukiwanie potencjalnym klientom lokalnych operatorów. Stowarzyszenie zainicjowało również w 2020 roku akcję „Lokalni są fajni” promującą korzystanie z usług mniejszych dostawców, która miała ponad 1,7 mln wyświetleń.

W Stowarzyszeniu e-Południe realizowane są również inne przedsięwzięcia na rzecz MiŚOT-ów mające charakter społeczny. – Zakończyliśmy trzecią edycję konkursu TeleOdpowiedzialni. W 2020 roku poziom otrzymanych przez nas zgłoszeń był wyraźnie wyższy niż rok temu. Intensywnie rozwija się również projekt TeleCentrum, który zapewnia operatorom usługę call center. Jesteśmy dumni, że w przedsięwzięcie zaangażowały się osoby niepełnosprawne. Naszą odpowiedzią ad hoc na pandemię, przygotowaną dla placówek oświatowych, był projekt TeleKlasa. Grupa programistów oraz Aniołów Mocy Obliczeniowej w niewiele ponad miesiąc intensywnie pracy stworzyła gotowy produkt, z którego równocześnie korzystało ponad 800 uczniów. W 2021 roku będziemy go rozwijać i poszerzać krąg użytkowników – wylicza Sebastian Kachel, członek zarządu Stowarzyszenia e-Południe.

– 2020 rok był dla nas pracowity, choć nietypowy. Mali i Średni Operatorzy Telekomunikacyjni, których skupia Stowarzyszenie e-Południe, zdali egzamin. Nasza lokalność okazała się atutem. Gdy duzi operatorzy zamykali punkty obsługi w galeriach i wielkich sklepach, my funkcjonowaliśmy praktycznie bez zakłóceń, choć w nowych realiach epidemicznych. Podpisywaliśmy umowy, jeździliśmy do klienta, doradzaaliśmy, podłączaliśmy, modernizowaliśmy... Ludzie przekonali się, że mali operatorzy są niezawodni i mają dobry produkt telekomunikacyjny. W Stowarzyszeniu nadal będziemy wspierać te działania, bo sami jesteśmy MiŚOT-ami – podsumowuje Adam Kossowski, prezes zarządu Stowarzyszenia e-Południe.

Więcej informacji na temat prezentowanych projektów znajdziecie także w dedykowanych artykułach w bieżącym wydaniu ICT Professional w dziale „Z życia MiŚOT”.

WYDARZENIA

Wirtualne spotkanie MiŚOT – Fotorelacja

21.01.2021

21 stycznia 2021 roku Grupa e-Południe na żywo, w wirtualnym studiu, podsumowała miniony rok 2020. W trakcie spotkania zaprezentowano, co wydarzyło się w kluczowych projektach klastra e-Południe i przedstawiono plany na najbliższe miesiące. Podczas relacji przedstawiono także MiŚOT-ów, którzy okazali się najlepszymi w konkursie TeleOdpowiedzialny Roku 2020, organizowanym przez Stowarzyszenie e-Południe.

Więcej o podsumowaniu i prowadzonych projektach przeczytasz także:

Obok – Stowarzyszenie e-Południe podsumowało rok 2020

Strona 13 – EPIX rośnie w siłę

Strona 14 – Na lokalnych zawsze możesz liczyć

Strona 14 – MdO wesprze MiŚOT-ów w lokalnych przetargach

Strona 16 – Systemia.pl nagrodzona tytułem TeleOdpowiedzialny Roku 2020

Strona 17 – TeleCentrum – podsumowania i plany

Strona 29 – Operatorzy zawsze byli zagrożeni ryzykiem

BYLIŚMY DLA WAS NA...

Foto: Archiwum organizatora

Wirtualny Kongres Przedsiębiorców Telekomunikacyjnych – podsumowanie

MAREK NOWAK

Spotkanie branży telekomunikacyjnej zorganizowane przez Krajową Izbę Komunikacji Ethernetowej, iNET Group i Związek Pracodawców Mediów Elektronicznych i Telekomunikacyjnych MEDIAKOM zdominowane było kwestiami prawnymi, które zostały szeroko omówione przez prawników z kancelarii prawnych itB Legal i Kancelarii Prawnej Media.

– Raz w roku każda organizacja potrzebuje spotkania we własnym gronie, ale nasze drugie spotkanie w roku mogłoby stać się w szerszej formule – powiedział na początku kongresu Karol Skupień, prezes KIKE. Podkreślił też, że wszystkich małych i średnich operatorów telekomunikacyjnych łączą te same problemy: dyskryminacja pod względem wielkości, dostępu do technologii czy w zakresie dostępu do infrastruktury.

Specjalne nagranie przesłał uczestnikom kongresu także nowy prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej, Jacek Oko. Najważniejszym przekazem płynącym z jego wystąpienia było zrozumienie, jak duża jest w Polsce liczba małych i średnich przedsiębiorstw działających na rynku telekomunikacyjnym i otwartość na wysłuchanie ich problemów.

Cyberbezpieczeństwo

Podczas bloku dotyczącego nowelizacji ustawy dotyczącej Krajowego Systemu Cyberbezpieczeństwa Łukasz Bazarński z kancelarii itB Legal podkreślił, że definicje w projekcie są nieostre, a proponowane rozwiązania mogą kosztować operatorów telekomunikacyjnych należących do sektora małych i średnich przedsiębiorstw po kilka milionów złotych. KIKE informowała już o tym w przedstawionym administracji rządowej stanowisku, podpierając się przy tym danymi zebranymi w ankiecie skierowanej do środowiska. Uczestnicy dyskusji zwrócili uwagę, że debata dotycząca rozwiązań w zakresie cyberbezpieczeństwa trwa obecnie nie tylko w Polsce, a zaproponowane w pierwszej wersji przez naszego ustawodawcę regulacje należą na tym tle do najostrzejszych. Krzysztof Kacprzewicz, prezes Związku Pracodawców Mediów Elektronicznych i Telekomunikacyjnych MEDIAKOM, zauważył natomiast, że wielu producentów bazuje też na tych samych komponentach, więc proponowane przez ustawodawcę rozwiązania będą i tak nieskuteczne.

Od rzecznika i KPRM

Marek Woch z biura Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, występując w imieniu Adama Abramowicza, zaakcentował, że problemy małych i średnich przedsiębiorców związane z ograniczeniami związanymi z lockdownem gospodarki pośrednio dotyczą także operatorów telekomunikacyjnych. Groźba utraty płynności finansowej dotyczy rzecz jasna w pierwszej kolejności tych branż, które są zamknięte w związku z przepisami mającymi przeciwdziałać rozwijaniu się pandemii, nie działają one jednak w odseparowaniu od innych podmiotów na rynku i są także klientami lokalnych operatorów.

Dominik Kopera z Departamentu Telekomunikacji w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów przedstawił natomiast zarys planowanego finansowania inwestycji szerokopasmowych od 2021 roku. Zapewnił, że będą kontynuowane wydatki z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa (są na to jeszcze trzy lata), Funduszu Szerokopasmowego, a także planowanego w budżecie Unii Europejskiej Funduszu Odbudowy. Podkreślił, że cyfrowa transformacja jest jednym z priorytetów Funduszu Odbudowy. KPRM zakłada, że w jego ramach doprowadzony zostanie szybki internet (100 Mb/s i więcej) do ostatnich dwóch milionów gospodarstw (głównie w obszarach wiejskich). Opracowany został także projekt zapewniający szeroki dostęp do sieci 5G. Kontynuowany w nowej perspektywie budżetowej ma być także POPC (jako POPC 2).

O pieniądzu

Podczas panelu dotyczącego rynku telekomunikacyjnego w obliczu drugiej fali pandemii Konrad Baranowski, wiceprezes KIKE, postawił tezę, że środki przekazywane branży z funduszy unijnych nie pozwalają jej rozwijać się w sposób organiczny. Stwierdził też, że sieci budowane były z pewną nadmiarowością, jednak w tym czasie ich użytkownicy postrze-

gali 100 MB/s jako pasmo więcej niż wystarczające. Zapasy przepustowości miały wystarczyć na kolejne lata, a pandemia wywołała w tym zakresie rewolucję.

Agnieszka Gładysz, dyrektor Departamentu Strategii i Analiz Rynku Telekomunikacyjnego Urzędu Komunikacji Elektronicznej, zaznaczyła, że reprezentowana przez nią instytucja odnotowała zwiększone zapotrzebowanie na dostęp do internetu i połączenia w sieciach telefonii mobilnej. UKE spodziewa się też, że dane za rok 2020 pokażą wzrost wartości rynku telekomunikacyjnego oraz że w 2021 roku pojawi się silniejsza tendencja konsolidacji.

Krzysztof Kacprzewicz, prezes MEDIAKOM, zaznaczył natomiast, że jego zdaniem branża telekomunikacyjna rzeczywiście odnotowuje obecnie wzrost przychodów, jednak koszty prowadzenia działalności telekomunikacyjnej w ostatnich miesiącach wzrosły niewspółmiernie bardziej.

Tomasz Bukowski z Kancelarii Prawnej Media podkreślił też, że wielkimi krokami zbliża się moment uregulowania w Polsce stawek za zakańczanie połączeń telefonicznych w sieciach stacjonarnych odwołany od 2010 roku zarówno przez rynek telekomunikacyjny, jak i przez wszystkich wcześniejszych prezesów UKE.

Przyszłość

Kończący kongres panel dyskusyjny z udziałem przedstawicieli Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji przedstawił możliwości, a wręcz wizję, dotyczące tego, co może dać operatorom technologia DAI (ang. Dynamic Ad Insertion, czyli Dynamiczne Wstawianie Reklam) i inne nowe technologie.

– Prawo nie nadąża za zmianami technologicznymi i trwa obecnie dyskusja o przyszłych regulacjach – zauważył Witold Kołodziejki, przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. – Jesteśmy na przykład świadkami rozwoju platform OTT, czyli bazujących na otwartej sieci internetowej, co wywołuje też spory, na przykład w zakresie must carry / must offer, w których uczestnikiem jest także KRRT.

Podczas kongresu wielokrotnie poruszano również temat ustawy prawo komunikacji elektronicznej, sprawozdawczości i dostępu do infrastruktury telekomunikacyjnej po wejściu w życie ustawy prawo komunikacji elektronicznej, na której ostateczną wersję nadal czekamy. ■

II Wirtualny Kongres Przedsiębiorców Telekomunikacyjnych

KWIECIEŃ 2021 / AVATARLAND

<https://wkpt.pl>

Nie ma nowej ustawy, są zmiany w Prawie telekomunikacyjnym

MAREK NOWAK

Wdrożenie Europejskiego Kodeksu Łączności Elektronicznej do polskiego systemu prawnego odbyło się jak dotąd jedynie częściowo za pomocą nowelizacji ustawy Prawo telekomunikacyjne. W efekcie w grudniu weszło w życie część rozwiązań dotyczących dostawców usług telekomunikacyjnych, a perspektywa nowych wciąż wisi w powietrzu.

Polska dostosowuje przepisy krajowe do postanowień dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej 2018/1972 z 11 grudnia 2018 roku, ustanawiającej Europejski Kodeks Łączności Elektronicznej (EKŁE). Minister cyfryzacji, Marek Zagórski, zapowiadał, że formą wdrożenia tej dyrektywy do naszego systemu prawnego będzie uchylene ustawy z 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne i wprowadzenie w jej miejsce nowej ustawy – Prawa komunikacji elektronicznej.

Pomimo obietnic płynących z ministerstwa, a po jego rozwiązaniu z Kancelarii Premiera Rady Ministrów (premier Mateusz Morawiecki przyjął na siebie obowiązki ministra cyfryzacji) wciąż nie doczekaliśmy się nowej wersji ustawy prawo komunikacji elektronicznej, a co za tym idzie systemowych rozwiązań wymaganych przez UE. Na chwilę obecną nie jest znana data wejścia w życie nowej ustawy, termin jej ogłoszenia, a nawet ostateczne brzmienie większości przepisów istotnych dla branży telekomunikacyjnej. Trudno nie odnieść w związku z tym wrażenia, że likwidacja Ministerstwa Cyfryzacji położyła cały proces na łopatki.

Grudniowa nowelizacja

W celu umożliwienia użytkownikom końcowym jak najszybszego korzystania z nowych uprawnień wprowadzono przed wejściem w życie ustawy zastępującej obowiązujące prawo telekomunikacyjne część przepisów EKŁE – mówi Kamila Mizera, radca prawny kancelarii iTB Legal. – W związku z tym 21 grudnia 2020 r. weszła w życie nowelizacja ustawy z 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne, wprowadzona przepisami ustawy z 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (tak zwana Tarcza 3.0). Zakres

zmian nie jest tu jednak tak wielki jak ten, który czeka przedsiębiorców telekomunikacyjnych w przypadku wdrażania nowej ustawy Prawo komunikacji elektronicznej.

Grudniowe zmiany obejmują:

- wypowiedzenie/rozwiązanie/odstąpienie od umowy przez abonenta w formie dokumentowej,
- automatyczne przedłużenie na czas nieokreślony umów zawartych na czas określony.

Ponadto:

- dostawców usług świadczących usługę dostępu do internetu w sieciach stacjonarnych: realizacja prawa abonenta do zachowania ciągłości świadczenia usługi dostępu do internetu,
- dostawców usług świadczących usługę telefonii: przeniesienie numeru po rozwiązaniu umowy,
- dostawców usług świadczących usługi mobilne: kontrolowanie przez abonenta zużycia usług w sieciach ruchomych i obowiązek informacyjny.

Operatorzy telekomunikacyjni byli też zobowiązani do powiadomienia abonentów o zmianach wynikających z nowelizacji Prawa telekomunikacyjnego we właściwym terminie (30 dni przez wejściem zmian w życie). Zmiany należało też wprowadzić do wzorców umów abonenckich.

– Nowelizacja miała wejść w życie w dniu 21 grudnia 2020 r., dokładnie w tym samym dniu co PKE, które uchylili by w całości te przepisy. Długo byliśmy zatem przekonani, że zapowiedziana w Tarczy 3.0 zmiana ustawy Prawo telekomunikacyjne nigdy w praktyce nie będzie obowiązywać – zaznacza Kamila Mizera.

Czekamy na sygnał

– W ostatnich miesiącach ubiegłego roku dużo pisało się, mówiło i rozmawiało o nowej ustawie, czyli Prawie komunikacji elektronicznej – mówi Kamila Mizera, radca prawny. – Miała zacząć obowiązywać 21 grudnia 2020 r., uchyląc ustawę, na podstawie której aktualnie działają przedsiębiorcy telekomunikacyjni (czyli ustawę Prawo telekomunikacyjne), a przede wszystkim wymagać opracowania zupełnie nowych wzorców oraz wdrożenia zmian w umowach zawartych z abonentami przed dniem 21 grudnia 2020 r. Do chwili obecnej nie została jednak opublikowana wersja PKE po konsultacjach społecznych, które miały miejsce jeszcze w sierpniu bieżącego roku. Ponadto 30 października 2020 r., w czasie spotkania z izbami zrzeszającymi przedsiębiorców telekomunikacyjnych i innymi podmiotami zaangażowanymi w prace ustawodawcze nad PKE, przedstawiciele KPRM przekazali uczestnikom spotkania nieoficjalne informacje, że wejście w życie PKE i uchylene PT zostanie odsunięte w czasie do czerwca 2021 r. – dodaje.

Jednocześnie pojawiła się informacja, że prawdopodobnie w ostatecznej wersji ustawy zostaną uwzględnione liczne głosy branży telekomunikacyjnej i PKE nie będzie nakazywało zmiany umów zawartych przed dniem wejścia w życie PKE.

– Te informacje trzeba ocenić pozytywnie – stwierdza Kamila Mizera. – Branża będzie miała więcej czasu na zapoznanie się z nowymi przepisami oraz ich wdrożenie i nie będzie musiała na to poświęcać czasu w okresie świąteczno-noworocznym. Odpadnie szereg problemów wynikających z tego, że zrezygnowano z ingerencji PKE w już zawarte umowy. I wreszcie, nawet gdyby okazało się, że PKE zawiera jakieś nieścisłości czy błędy regulacyjne, będzie czas na znówelizowanie tej ustawy i ich usunięcie.

Zmiana perspektyw dotyczących PKE skutkuje jednak także tym, że przez kolejne pół roku branża telekomunikacyjna będzie dalej funkcjonować na podstawie starej ustawy. Nowelizacja przemyciła jedynie część rozwiązań, które miała wprowadzać PKE i daje dotychczasowym abonentom nowe uprawnienia. Nowa wersja Prawa komunikacji elektronicznej przyzna ich więcej nowym abonentom. PKE ma bowiem nie nakazywać zmiany już zawartych umów. Nowe uprawnienia do już wykonywanych umów (i tych, które zostaną zawarte do czasu wejścia w życie PKE) zostały wprowadzone na podstawie omawianej nowelizacji PT. Innymi słowy, te zmiany były trochę mniej ważne, choć oczywiście dalej istniałby obowiązek ich wdrożenia, gdyby do nowej ustawy trzeba było dostosować już zawarte umowy. ■

JAMBOX^{HD}

www.jambox.pl

CatchUp
7 DNI WSTECZ

StartOver
OGLĄDAJ OD POZACZĄTKU

JAMBO Nagrywarka
NAGRYWAJ W CHMURZE

NOWOŚĆ!

WYPOŻYCZALNIA VOD W JAMBOX

TERAZ FILMY MOGĄ BYĆ WYPOŻYCZANE POJEDYNCZO.
JEDNORAZOWA OPŁATA, BEZ ABONAMENTU.

JAKOŚĆ 4K
NA BEZKOMPROMISOWYM
DEKODERZE

Arris 5305 4K

KABŁÓWKA BEZ KABLA
TELEWIZJA JAMBOX
DOSTĘPNA BEZPRZEWODOWO

JAMBOX
lajt

ZAMÓW TERAZ NA
BEZPŁATNE TESTY
sgt.net.pl

TELEFONIA KOMÓRKOWA
ROZSZERZ SWOJĄ OFERTĘ
O SIEĆ 5G i LTE

JAMBOX
mobile

Blisko **300** kanałów, w tym **167** w jakości HD
Atrakcyjna oferta pakietowa

4K

HD

EPG

VOD

PVR

TIME
SHIFT

MULTI
SCREEN

JAMBOX
GO!

JAMBO
NAGRYWARKA

START
OVER

CATCH
UP

- 14 lat na rynku IPTV, 350 partnerów ISP
- Ponad 90 tys. abonentów JAMBOX
- Nowoczesne autorskie oprogramowanie HD dekodерów
- Zaawansowany system zarządzania usługami
- Dystrybucja usługi w multicast i unicast

- **JAMBOX lajt** – dekodер do sieci bezprzewodowej
- **JAMBOX go!** – oglądanie TV i zarządzanie usługami ze smartfona, komputera czy tabletu
- **JAMBOX mobile** – telefonia komórkowa i Internet LTE
- Wsparcie marketingowo-sprzedażowe

SGT

Pomagamy lokalnym operatorom Internetu wdrażać w swoich sieciach cyfrową telewizję kablową bazującą na platformie IPTV oraz telefonię komórkową i Internet LTE.

sgt.net.pl/iptv-dla-isp

Jesteś zainteresowany? Zadzwoń lub wyślij email

32 428 8 428

handlowy@sgt.net.pl

Nowe obowiązki z zakresu cyberbezpieczeństwa dla przedsiębiorców telekomunikacyjnych

KATARZYNA ORZEŁ – RADCA PRAWNY W BRIGHTSPOT LEGAL

Temat bezpieczeństwa i integralności sieci, usług i przekazu komunikatów w telekomunikacji (potocznie zwane cyberbezpieczeństwem) stał się głośny z uwagi na istotne zmiany, jakie w tym obszarze wprowadza projekt nowego Prawa komunikacji elektronicznej (zwanego dalej „PKE”). Mimo wcześniejszych zapewnień nowe prawo nie tylko nie weszło w życie do końca 2020 r., ale nie mamy obecnie nawet treści wiążącego projektu. Ministerstwo zakłada, że zostanie on upubliczniony w lutym 2021 r., jednak należy uznać, że nowe obowiązki będą mieć formę analogiczną do projektowanych jeszcze w połowie 2020 r.

Należy jednak zwrócić uwagę, że przez przesunięcie w czasie wejścia w życie PKE (którego terminu obecnie nie można wskazać, jednak projekty mówią o czerwcu 2021 r.) w życie weszły inne rozwiązania dotyczące cyberbezpieczeństwa, które projektowane były jedynie „awaryjnie” na wypadek braku uchwalenia PKE na czas. W efekcie od grudnia 2020 r. na przedsiębiorców telekomunikacyjnych nałożone zostały nowe obowiązki z zakresu bezpieczeństwa sieci, o których mało kto wie.

Chodzi w tym wypadku o rozporządzenie Ministra Cyfryzacji z dnia 22 czerwca 2020 r. w spra-

wie minimalnych środków technicznych i organizacyjnych oraz metod, jakie przedsiębiorcy telekomunikacyjni są obowiązani stosować w celu zapewnienia bezpieczeństwa lub integralności sieci lub usług (zwane dalej „Rozporządzeniem”). Mimo że uchwalone w czerwcu 2020 r. jego wejście w życie zostało odroczone aż o 6 miesięcy (do 30 grudnia 2020 r.) właśnie w nadziei, że w międzyczasie uda się uchwalić PKE, które wprowadza nowe zasady cyberbezpieczeństwa. Jak wiemy obecnie, PKE nie zostało uchwalone, a więc od grudnia 2020 r. wszystkich przedsiębiorców telekomunikacyjnych obowiązują obecnie przepisy Rozporządzenia.

Jak wynika choćby z nazwy rozporządzenia reguluje ono dotychczas nie doprecyzowaną kwestię wskazania, jakie środki techniczne i metody powinni stosować przedsiębiorcy telekomunikacyjni, aby zapewnić bezpieczeństwo swojej sieci i świadczonych przez siebie usług. Co istotne, mimo że upoważnienie ustawowe dla ministra w tym zakresie powstało jeszcze w 2013 r., pierwsze rozporządzenie w sprawie określenia warunków technicznych i organizacyjnych zostało uchwalone dopiero w 2020 r.

W efekcie na przedsiębiorców telekomunikacyjnych zostały nałożone nowe obowiązki organizacyjne, które wskazujemy poniżej.

Obowiązki sprawozdawcze	Obowiązki wykonawcze
Opracowuje i aktualizuje dokumentację wykazującą wykonanie i bieżące prowadzenie działań składających się na obowiązki wykonawcze.	Opracowuje i aktualizuje wykaz elementów infrastruktury telekomunikacyjnej i systemów informatycznych, których naruszenie bezpieczeństwa lub integralności będzie miało istotny wpływ na funkcjonowanie sieci lub usług o znaczeniu kluczowym dla funkcjonowania przedsiębiorcy, zwanych dalej „kluczową infrastrukturą”.
	Identyfikuje zagrożenia bezpieczeństwa lub integralności sieci lub usług.
	Ocenia prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływania zagrożeń na bezpieczeństwo lub integralność sieci lub usług.
	Zapewnia i stosuje środki minimalizujące skutki wystąpienia oddziaływań zagrożeń na bezpieczeństwo lub integralność sieci lub usług.
	Ustanawia zasady i procedury dostępu do kluczowej infrastruktury i przetwarzanych danych.
	Zabezpiecza dostęp do kluczowej infrastruktury, monitoruje ten dostęp i wskazuje środki reagowania na nieuprawniony dostęp lub próbę takiego dostępu.
	Ustanawia zasady bezpiecznego zdalnego przetwarzania danych.
	Stosuje, wynikające z oceny prawdopodobieństwa wystąpienia oddziaływania zagrożeń, środki zabezpieczające dla poszczególnych kategorii danych.
	Zapewnia monitorowanie i dokumentowanie funkcjonowania sieci i usług telekomunikacyjnych mające na celu wykrycie naruszenia bezpieczeństwa lub integralności sieci lub usług.
	Ustala wewnętrzne procedury zgłaszania naruszeń bezpieczeństwa lub integralności sieci lub usług, o których mowa w art. 175a.
	Co najmniej raz na dwa lata i po każdym stwierdzonym naruszeniu lub wykryciu podatności na naruszenie przeprowadza ocenę bezpieczeństwa sieci i usług telekomunikacyjnych.
	Zawierając umowy mające istotny wpływ na funkcjonowanie sieci lub usług, identyfikuje zagrożenia dla bezpieczeństwa tych sieci lub usług, związane z zawieraniem umowami.

Przed wszystkim należy wskazać, że wbrew swojemu tytułowi Rozporządzenie nie określa warunków technicznych, jakie przedsiębiorcy muszą spełnić, aby zapewnić bezpieczeństwo swoich sieci i usług.

Skupia się ono na wskazaniu obowiązków organizacyjnych, które można podzielić na obowiązki wykonawcze (związane z koniecznością przeprowadzenia w firmie konkretnych procesów) oraz sprawozdawcze (związane z obowiązkiem sporządzenia i aktualizowania – prowadzenia – odpowiedniej dokumentacji).

Zakres obowiązków wskazuje dobrze zamieszczona obok tabela.

Nowy słownik

Dzięki takiemu ukształtowaniu obowiązku przedsiębiorcy telekomunikacyjnego ministerstwo oraz organy kontrolne zyskują proste narzędzie weryfikacji, czy dany przedsiębiorca spełnia wymogi określone w ustawie i rozporządzeniu. Każdorazowo bowiem w ramach kontroli posiadają możliwość żądania okazania prowadzonej przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego dokumentacji z zakresu cyberbezpieczeństwa, której posiadanie i prowadzenie jest obligatoryjne dla każdego przedsiębiorcy bez względu na wolumen świadczonych usług.

Co istotne, w wielu firmach obowiązują już procesy wskazane w nowym rozporządzeniu, obecnie jednak w razie kontroli przedsiębiorca

będzie musiał wykazać, że zostały one wdrożone oraz przekazać ich treść.

Opracowanie nowych procesów wraz z dokumentacją jest kolejnym obowiązkiem nałożonym przez ustawodawcę na przedsiębiorców telekomunikacyjnych. Jednocześnie, biorąc pod uwagę obecną praktykę UKE, należy spodziewać się, że będzie on egzekwowany.

Nie wszystkie zmiany są jednak niekorzystne, w szczególności dla przedsiębiorców z sektora MŚP. Na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 sierpnia 2020 r. w sprawie planu działań przedsiębiorcy telekomunikacyjnego w sytuacjach szczególnych zagrożeń z obowiązku sporządzania planów zwolnieni zostali przedsiębiorcy telekomunikacyjni, których roczne przychody z tytułu wykonywania działalności telekomunikacyjnej w poprzednim roku obrotowym były równe kwocie 10 milionów złotych lub mniejsze od tej kwoty. Jako że dotychczas obowiązkiem podlegali wszyscy operatorzy, którzy przekroczyli 4 miliony złotych przychodów rocznie – jest to dość duża zmiana. Dzięki niej wielu małych i średnich przedsiębiorców zostanie zwolniona z obowiązku sporządzania planów, co z uwagi na szerokie konsultacje, jakie trzeba prowadzić i fakt, że plany powinny być aktualizowane (co w praktyce oznaczało ich sporządzenie na nowo) co dwa lata, było sporym obciążeniem administracyjnym dla mniejszych firm.

Dodatkowo, niezależnie od przekroczenia wyżej wskazanego progu kwotowego, obowiązkowi sporządzenia planu nie podlegają przedsiębiorcy telekomunikacyjni, którzy wykonują działalność telekomunikacyjną w mniejszym zakresie, m.in. polegającą wyłącznie na dostarczaniu sieci lub łączności telekomunikacyjnych dzierżawionych od innego przedsiębiorcy, polegającą wyłącznie na świadczeniu usług dostępu do sieci Internet za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej obsługującej do 1000 zakończeń sieci posiadających własny adres IP lub wyłącznie za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej innego przedsiębiorcy telekomunikacyjnego.

Podsumowując, mimo że wszyscy nadal oczekują wdrożenia PKE, które będzie stanowiło rewolucję na całym rynku świadczenia usług telekomunikacyjnych, ustawodawca nie daje przedsiębiorcom wytchnienia. Obowiązki z zakresu cyberbezpieczeństwa weszły w życie jeszcze w 2020 r. i obecnie przedsiębiorcy muszą się do nich stosować. Jako pozytywny możemy jednak wskazać, że dokumentacja opracowana obecnie na potrzeby obowiązujących przepisów będzie mogła (po pewnych modyfikacjach) zostać wykorzystana również dla wykazania spełnienia wymogów z zakresu bezpieczeństwa sieci na potrzeby PKE. Możliwość dalszego użycia dokumentacji i jej zgodność z już obowiązującymi u przedsiębiorcy procedurami jest kwestią, na którą zwracamy szczególną uwagę, wdrażając nowe rozwiązania u naszych klientów. ■

Czy warto zmienić formę działania spółki komandytowej?

MN

Wprowadzone z początkiem tego roku opodatkowanie dochodów spółki komandytowej podatkiem CIT postawiło przed wieloma przedsiębiorcami pytanie o sens dalszego funkcjonowania w takiej formie prawnej. Problem ten dotyczy także wielu małych i średnich operatorów telekomunikacyjnych.

– Zmiana formy prowadzenia działalności musi być działaniem precyzyjnie przemyślanym – stwierdza mecenas Paweł Giersz z kancelarii KTWLegal Płonka Medaj Sobota Radcowie Prawni. – Biorąc pod uwagę szerszy kontekst aniżeli opodatkowanie spółek komandytowych podatkiem CIT, prowadzenie działalności gospodarczej w branży telekomunikacyjnej w formie spółki komandytowej jest nadal bardzo atrakcyjne, w szczególności patrząc na kwestię odpowiedzialności za zobowiązania spółki, a także na niebywale elastyczną strukturę organizacyjną, pozwalającą na „uszytycie spółki pod swoje potrzeby”.

Warto jednak przeanalizować możliwości, jakie mają obecnie wspólnicy spółki komandytowej:

- ① utrzymanie dotychczasowej formy prawnej, bez zmian w obszarze korporacyjnym;
- ② przekształcenie w spółkę jawną;
- ③ przekształcenie w spółkę z o.o.

– Przekształcenie w spółkę jawną na gruncie korporacyjnym wiązać się będzie z powstaniem odpowiedzialności za zobowiązania spółki po stronie dotychczasowych komandytariuszy (docelowych wspólników spółki jawnej) – zauważa Paweł Giersz. – Uwzględniając problematykę podatkową, wspólnicy będą mogli w dalszym ciągu opodatkowywać swoje zyski jednokrotnie, np. stawką 19% w przypadku podatku liniowego, dodatkowo będą mogli oni podlegać opodatkowaniu z tytułu daniny solidarnościowej.

Natomiast przekształcenie w spółkę z o.o. pod względem korporacyjnym podlegać będzie reżimowi ograniczeń charakterystycznych dla spółki z o.o. (m.in. obowiązek powołania odpowiednich organów, ograniczenie możliwości wypłacania zysku w trakcie roku obrotowego, ewentualna możliwość wypłacania zaliczek, obowiązek prowadze-

nia pełnej księgowości itd.), jednakże takie rozwiązanie pozwoli na zachowanie ograniczenia odpowiedzialności wspólników za zobowiązania spółki. Jeżeli chodzi o kwestię podatkową, to w tej formie prawnej wystąpi tzw. podwójne opodatkowanie przychodów.

Konkluzja: Wprowadzenie zmian w spółkach w aspekcie podatkowym nie musi stanowić jedynej podstawy bądź uzasadnienia do zmiany formy prowadzonej działalności gospodarczej. Wskazać należy, że taka decyzja zależeć będzie głównie od biznesowo-strategicznych decyzji. Niewątpliwie część spółek komandytowych w tej branży nie będzie chciało zmieniać formy prowadzenia działalności gospodarczej, część z nich zaliczy się do tzw. małego podatnika, zatem będą oni opodatkowani wówczas podatkiem CIT według stawki w wysokości 9%.

Dodatkowo warto przywołać argument historyczny; niedawno niezwykle atrakcyjna, głównie przez wzgląd na aspekt podatkowy, spółka komandytowo-akcyjna, która również po opodatkowaniu jej podatkiem CIT nie była już wystarczająco atrakcyjną formą prawną, co w konsekwencji zdecydowało o masowych przekształceniach spółek komandytowo-akcyjnych w inne formy prawne, głównie spółki komandytowe. Nie można zatem wykluczyć, że obecnie podobny los spotka spółki komandytowe.

– Nie ma jednak niestety rozwiązań prawnych, które pozwoliłyby na jednocześnie korzystanie ze wszystkich korzyści, jakie dawała forma prawna spółki komandytowej – dodaje Paweł Giersz. ■

5 powodów, dla których warto zakupić usługi bezpieczeństwa IT z chmury

KRZYSZTOF HAŁGAS

Będąc osobą, która zarządza swoją firmą, znasz najprawdopodobniej wszystkie niuanse i mechanizmy jej funkcjonowania. Jesteś w stanie w lepszy lub gorszy sposób zająć się większością aspektów jej działania. Są jednak obszary, których nawet Ty nie jesteś w stanie zaadresować w odpowiedni sposób. Do zabezpieczenia Twojej organizacji w zakresie IT potrzebujesz wiedzy i narzędzi, które umożliwią Ci nieprzerwane i wydajne prowadzenie Twojej działalności przy zachowaniu bezpieczeństwa Twoich danych i infrastruktury.

Pandemia i inwestycje w IT

Koronawirus, który pojawił się w Polsce wiosną 2020 roku, wymusił w szeregu organizacji wprowadzenie pracy zdalnej. Wielu pracowników zostało wysłanych do pracy z domu. Dane, szczególnie te najbardziej wrażliwe, jak dane finansowe, projektowe czy osobowe, które dotychczas wykorzystywane były głównie w biurze firmy, nagle zaczęły być użytkowane w zdalnych lokalizacjach, na sprzęcie, który nie zawsze był odpowiednio zabezpieczony i monitorowany. Jak większość przedsiębiorców prowadzących mały lub średni biznes czy też dyrektorów wielu jednostek budżetowych, masz ograniczone środki finansowe przeznaczone na inwestycje w infrastrukturę IT i jej zabezpieczenie oraz ograniczony zespół techniczny, który nie zawsze posiada wystarczającą wiedzę i kwalifikacje wymagane do wdrażania i administrowania wyspecjalizowanymi narzędziami umożliwiającymi Ci zadbanie o bezpieczeństwo prowadzenia efektywnej działalności.

Usługi bezpieczeństwa IT od wykwalifikowanego usługodawcy?

Wybierając współpracę z usługodawcą typu Managed Service Provider (MSP), czyli dostawcą usług zarządzanych z chmury, przekazujesz mu najczęściej odpowiedzialność w zakresie zorganizowania i utrzymania bezpieczeństwa Twojego ekosystemu IT lub jego wybranej części w zależności od ustaleń umowy usługowej (SLA – Service Level Agreement), która określi Wasze wzajemne zobowiązania. Umowa powinna wyraźnie definiować, z jakich usług będziesz korzystał i na jakich warunkach wybrane usługi będą świadczone. Powinna też zawierać wskaźniki, które będą określały jakość dostarczanych usług, tak byś mógł je monitorować. Umowa daje Ci pewność biznesową i określa wyraźnie zakres podziału odpowiedzialności we współpracy usługodawcy z Twoim działem IT. Co ważne, w przeciwieństwie do większości operatorów telekomunikacyjnych (ISP – Internet Service Provider), którzy, nawiązując współpracę B2B, narzucają najczęściej z góry określoną treść umowy,

w przypadku zdecydowanej większości dostawców usług bezpieczeństwa typu MSP klient ma możliwość ustalenia szerokiej gamy szczegółów dostosowujących zapisy umowy do potrzeb swojej organizacji.

Uniknij Strat i Oszczędzaj na Bezpieczeństwie IT

Wybierając współpracę z dostawcą MSP w zakresie usług bezpieczeństwa, unikniesz szeregu kosztów, które ponosisz, inwestując w tradycyjny zakup sprzętu i oprogramowania.

Kluczowe koszty i ryzyka związane z tradycyjnym zakupem sprzętu i oprogramowania

ZAKUP SPRZĘTU I OPROGRAMOWANIA – duży koszt zakupu, szybka dezaktualizacja wynikająca ze zmian infrastruktury klienta i postępu technicznego, wymaga ponownego zakupu po 2-3 latach.

WIEDZA I KWALIFIKACJE personelu technicznego – ryzyko problemów z wdrożeniem i skutecznym działaniem zakupionego rozwiązania oraz koszty szkoleń i certyfikacji personelu.

WYMAGANIA TECHNICZNE zakupionego rozwiązania – koszty inwestycji w infrastrukturę, na której można zaimplementować rozwiązanie, koszt utrzymania infrastruktury (energia, zabezpieczenia, back-up itd.).

KOSZTY PRACY inżynierów – często zakup zaawansowanego rozwiązania wymaga zatrudnienia dodatkowego, wykwalifikowanego personelu do administrowania i szybkiego reagowania na incydenty.

CZAS REAKCJI na incydenty oraz odpowiedzi wsparcia – brak profesjonalnego zespołu technicznego on-site wydłuża czas reakcji na ewentualne incydenty bezpieczeństwa, a brak lokalnego dostawcy obniża skuteczność uzyskania szybkiego wsparcia technicznego w języku polskim w przypadku awarii bądź błędnego działania systemu.

5 powodów, dla których warto kupić usługi bezpieczeństwa IT od dostawcy MSP

Obecnie wiele organizacji szuka oszczędności i koncentruje się na utrzymaniu bieżącej działalności w okresie pandemii SARS COV-2, jednocześnie intensyfikując metody swojego działania poprzez rozwijanie zakresu pracy zdalnej, tak by z jednej strony wykorzystać maksymalnie możliwości pracy swojego zespołu, a z drugiej dostarczyć odbiorcom jak najlepszą jakość swoich towarów bądź usług. Zakup rozwiązania do ochrony swoich zasobów teleinformatycznych w postaci usługi dostarcza wielu korzyści w kilku kluczowych obszarach działalności organizacji.

OSZCZĘDNOŚĆ

Eliminacja konieczności ponoszenia **wydatków inwestycyjnych**.

Wykorzystanie budżetu operacyjnego (OPEX) na **ponoszenie niskich wydatków miesięcznych** za użytkowanie usługi.

Bezpłatny okres testowy, nawet do 30 dni bez ponoszenia jakichkolwiek kosztów i zobowiązań.

ELASTYCZNOŚĆ

Terminowa lub bezterminowa umowa z dostawcą usług z ustalonym, np. **jednomiesięcznym, okresem zmiany warunków świadczenia bądź wypowiedzenia usług** umożliwia elastyczną ich aktywację/dezaktywację w zależności od potrzeb.

SKALOWALNOŚĆ

Otwarty charakter umów z MSP umożliwia **zmianę ilości subskrypcji – zmniejszenie lub zwiększenie w ustalonym cyklu (np. miesięcznym)** według potrzeb zmieniającego się otoczenia biznesowego.

EFEKTYWNOŚĆ

Subskrypcja zawsze zawiera usługę działającą z najnowszymi aktualizacjami, w aktualnej wersji. Brak konieczności wymiany sprzętu czy zakupu nowego oprogramowania. Twój dostawca MSP zadba, żeby jego **usługa** była dla Ciebie **zawsze dostępna i aktualna**.

Profesjonalny zespół inżynierów dostawcy usług wyspecjalizowanych w swoim obszarze biznesowym – **gwarancja szybkiego wdrożenia, sprawnej administracji oraz efektywnego działania** zakupionej usługi na warunkach określonych w umowie usługowej.

WSPARCIE

W przypadku wystąpienia błędów lub incydentów bezpieczeństwa dostawca usług związany z Tobą bezpośrednią umową usługową zawierającą określone warunki jej świadczenia (SLA) **niezwłocznie podejmie kontakt** w języku polskim, by wyeliminować problem.

Usługi bezpieczeństwa IT od MSP z polskim wsparciem i polskim interfejsem?

Obecnie na rynku dostępnych staje się coraz więcej usług zarządzanych z chmury. Usługi te świadczono są zarówno przez operatorów telekomuni-

kacyjnych, międzynarodowe sieci dystrybucyjne, jak i coraz częściej lokalnych dostawców usług zarządzanych, którzy rozpoczynają świadczenie usług bezpieczeństwa jako Managed Service Provider. Wciąż wiele z dostępnych usług bezpieczeństwa IT nie posiada spolonizowanego interfejsu użytkownika, co wydatnie obniża poziom korzystania z takich usług, jak i polskiego wsparcia dostawcy technologii, na której świadczona jest usługa. Podpisując umowę z usługodawcą, dopytaj o szczegóły, może się to okazać ważne w późniejszej, codziennej eksploatacji systemu.

Na rynku możesz znaleźć jednak cały szereg usług bezpieczeństwa zarządzanych z chmury posiadających polskie wsparcie czy GUI. Przykładem mogą być usługi oparte o technologię firmy F-Secure, które możemy znaleźć w ofercie usługowej wielu dostawców usług bezpieczeństwa MSP w Polsce. Przykładami tego typu usług są: „usługa zabezpieczeń systemów IT” bazująca na technologii F-Secure Protection Service for Business, „usługa detekcji i reakcji na cyberataki” bazująca na technologii F-Secure Rapid Detection & Response czy „usługa skanowania i zarządzania lukami w zabezpieczeniach”, która korzysta z platformy F-Secure RADAR Cloud. W chwili obecnej na rynku dostępna jest cała gama usług zarządzanych typu MSS (Managed Security Service) począwszy od usług antywirusowych/antymalware-

owych (np. na platformie Webroot), antyspamowych (np. TitanHQ), usług poczty elektronicznej (oprócz Office 365, np. Kerio Connect), archiwizacji poczty (np. Mailstore), back-upu (Carbonite, Datto i wielu innych dostawców), usług uwierzytelniania (np. WatchGuard) czy monitorowania sieci i użytkowników (np. Solarwinds, Progress Software, Ekran System).

Według badań agencji badawczej Market-sandMarkets.com z 2020 roku wskaźnik średniorocznego wzrostu globalnych obrotów na rynku MSS (Managed Security Services) w okresie kilku kolejnych lat będzie wynosił minimum 8% rocznie. Alliedmarketresearch.com z kolei przewiduje, że wzrost ten wynosił będzie ponad 16% rok do roku. Trudno zweryfikować te prognozy, niemniej obserwując polski rynek od długiego czasu, bez trudu można zaobserwować wyraźny wzrost oferty usługowej wśród dostawców, integratorów i resellerów, którzy poszerzają portfolio i dostosowują je jednocześnie do coraz bardziej wymagających potrzeb rynku, zapewniając wielu organizacjom z sektora MŚP zwiększenie poziomu bezpieczeństwa ich zasobów podczas pracy zdalnej i umożliwiając bezproblemowe prowadzenie działalności przy zachowaniu optymalizacji kosztów związanych z inwestycjami w obszarze IT. ■

Krzysztof Hałas

Od 2013 r. współwłaściciel i Dyrektor Zarządzający w spółce Bakotech, która jako specjalizowany dystrybutor rozwiązań IT w zakresie bezpieczeństwa i monitorowania sieci koncentruje się na dostarczaniu najwyższej jakości usług dystrybucji w Polsce oraz krajach Europy Środkowo-Wschodniej.

REKLAMA

F-Secure®

**KUPUJ LICENCJI
Z ANTYWIRUSOWEJ**
ODKRYJ ANTYWIRUSA W FORMIE
MIESIĘCZNEJ USŁUGI W GRUPIE **bako tech®**

**NISKIE OPŁATY MIESIĘCZNE
MOŻLIWOŚĆ REZYGNACJI W DOWOLNYM MOMENCIE
PŁATNOŚĆ DOPIERO PO REALIZACJI USŁUGI**

Ciekawość to pierwszy stopień do piekła. Cyberbezpieczeństwo tu i teraz!

MICHAŁ KOCH

Ludzie są z natury ciekawscy. Od wynalezienia ognia po loty w kosmos – napędza nas chęć poznania i sprawdzenia nieznanego. Nasze działania przynoszą różne skutki. Jest to szczególnie znamienne w epoce cyfrowej, gdy cyberprzestępcy próbują wykorzystać najróżniejsze metody, abyśmy wykonali fałszywy ruch. Analizy wskazują, że co 39 sekund ma na świecie miejsce atak hakerski, 75% z nich ma związek z kontem mailowym, a 85% osób wrzucających do sieci zdjęcie szczeniaczka ma na celu przeprowadzenie oszustwa.

Wkrótce większość codziennych czynności wykonywać będziemy w sieci. Proces ten przyspieszyła pandemia COVID-19, więc czasu na zdobycie należytej wiedzy mamy jeszcze mniej. A wrodzonej ciekawości również się nie pozbędziemy. Musimy szybko pojąć, że zawsze możemy paść ofiarą cyberataku – będziemy wtedy mogli minimalizować straty, a także wcześniej i skuteczniej reagować.

Najczęściej to ktoś z bliskiego nam grona pada ofiarą phishingu, instaluje na swoim komputerze keyloggera, a hakerzy pozbawiają go dostępu do dysku twardego, żądając okupu za pomocą cryptoransomware. Takie sytuacje, zdecydowanie nieprzyjemne i stresujące, mogą mieć wpływ na nasze finanse, prywatność i sytuację zawodową. Można ich jednak uniknąć. Warto wziąć sobie do serca zasadę „think before you click”.

A co z innymi użytkownikami sieci? Pew Research Center informuje, że 67% osób starszych posiada dostęp do sieci, a 42% korzysta ze smartfonów. Jednocześnie tylko 1/4 osób z grupy wiekowej 65+ czuje się pewnie podczas surfowania po cyberprzestrzeni. Z technicznym wykluczeniem powinniśmy walczyć równie mocno, jak z obecnością przestępców w globalnej pajęczynie. Nauce tej musi towarzyszyć uświadamianie i wyjaśnianie pewnych zjawisk i zagrożeń. Wielokrotnie na łamach ISPortalu wspominaliśmy o kluczowym znaczeniu cyfrowych kompetencji. Nie zapominajmy zatem, że wiek nie jest przeszkodą w ich zdobyciu. W 2020 roku świat otrzymuje znaczną dawkę nauki solidaryzowania się z innymi. Dołóżmy do tego

cegielkę i pozwólmy osobom starszym poznać dobrodziejstwa płynące z obecności w sieci. Niech nauka bezpiecznego przeglądania internetu będzie jedną z tych umiejętności.

Zgodnie z najnowszymi statystykami liczba ataków przeprowadzonych na firmy wzrosła w czasie trwania pandemii COVID-19. Obecnie raportuje się średnio 307 ataków tygodniowo. Pomiędzy przedsiębiorstwem i hakerem znajdują się też dostawcy usług internetowych – często chroniący nas przed atakami.

Raport przygotowany przez analityków z Check Point wskazuje, że polskie przedsiębiorstwa w dalszym ciągu znajdują się poniżej światowej średniej jeśli chodzi o liczbę ataków. 46% z nich pochodzi ze Stanów Zjednoczonych, 16% z Irlandii, a 13% lokalnie, z Polski. Liczba ataków DDoS na firmy wzrosła o 278 proc. względem analogicznego okresu w roku ubiegłym i aż o 542 proc. w porównaniu do czwartego kwartału 2019 roku.

Ulubionymi celami ataków są przedsiębiorstwa z sektora finansowego. Fintechy przechowują najczęściej ogromne ilości danych wrażliwych swoich klientów, a poziom ich zabezpieczeń – często opartych o rozwiązania open source – zostawia wiele do życzenia.

Obecnie najczęściej używanym malware jest Emotet – odpowiada za 8% wszystkich ataków. Na drugim miejscu mamy Trickbot. Wspomniane wirusy pozwalają hakerom na połączenie zainfekowanej maszyny z Botnetem, a później na wysyłanie z niej ransomware i ataków DoS.

Uwaga cyberprzestępców skupia się też na operatorach telekomunikacyjnych. Jest to w sumie logiczne, gdyż świadcząc usługi dostępu

do sieci, znajdują się na świeczniku. Końcówka sierpnia 2020 r. upłynęła pod znakiem zmasowanych ataków hakerskich na operatorów na całym świecie. Serwis ZDNet ustalił, że ofiarą ostatnich ataków była m.in. belgijska firma EDP, a także francuscy operatorzy Bouygues Télécom, FDN, K-net, SFR oraz Caiway, Delta, FreedomNet, Online.nl, Signet i Tweak.nl z Niderlandów. Wiele cyberataków zostało wymierzonych w konkretne elementy infrastruktury firm – na przykład w routery.

Przedstawiciele firmy Amazon poinformowali, że dzięki usłudze AWS Shield w lutym tego roku udało się zapobiec największemu atakowi DDoS w historii internetu. Najbardziej przeraża fakt, że wkroczyliśmy w epokę „grande”. Teraz każdy atak chce być największy, a każdy cyberprzestępca geniuszem zbrodni.

Analitycy Grand View Research szacują, że wartość globalnego rynku cyberbezpieczeństwa do 2025 roku wzrośnie do ponad 241 mld dol. przy średniorocznym tempie wzrostu na poziomie 11%.

W Polsce trwa również dyskusja dotycząca nowelizacji ustawy o cyberbezpieczeństwie. Zakładam, że proces legislacyjny został wszczęty ze słusznych pobudek, ale za zmianami ciągnie się szereg kontrowersji, w tym dotyczących możliwości wykluczania uczestników rynku telekomunikacyjnego ze względów politycznych i naruszenia konstytucyjnej zasady dwuinstancyjności postępowania administracyjnego, a także prawa do jawnego rozpatrzenia sprawy przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.

„Podążajcie za kasą” – powiedział Mark Felt, zastępca dyrektora FBI i tajny informator dziennikarzy The Washington Post, znany jako „Deep Throat”, podczas rozpracowywania afery Watergate, która zżerała amerykańską demokrację. Podobnie rzecz ma się, jeśli chodzi o cyberbezpieczeństwo. Można dywagować o chęci sprawdzania własnych umiejętności i szlachetnym testowaniu przez hakerów systemów zabezpieczeń, ale to pokusa wzbogacenia się jest głównym motywem. Hakerzy, banki i klienci. Wszyscy podążają za kasą. Portal fortunly.com przekazuje, że 71% wszystkich włamań, które mają na celu zdobycie wrażliwych danych, jest umotywowanych finansowo. Hakerzy wiedzą, że we współczesnym świecie dane = pieniądze. Łatwo się nie poddadzą. Ekspert z Verizon są zdania, że za 39% ataków stoją zorganizowane grupy przestępcze. Ten trend znajduje też odzwierciedlenie w nakładach finansowych, które firmy – a przede wszystkim banki – ponoszą na wdrożenie odpowiednich zabezpieczeń.

Przedsiębiorstwa zajmujące się cyberbezpieczeństwem i instytucje państwowe starają się nas chronić, ale bardzo dużo zależy od nas samych. CERT Polska alarmował, że trojan Hydra infekował smartfony użytkowników, których do kliknięcia w link skłoniła wiadomość SMS sugerująca konieczność aktualizacji ustawień dostępu do internetu, by nie utracić dostępu do sieci. Wirus przejmował całkowitą kontrolę nad urządzeniem, w tym uzyskiwał dostęp do mobilnej bankowości. Zgroza! ■

Operatorzy zawsze byli zagrożeni ryzykiem

Rozmowa z Maciejem Linscheidem, liderem projektu MdS

ROZMAWIAŁ MAREK NOWAK

Czego należy życzyć MiSOT-om w Dzień Bezpiecznego Internetu?

Maciej Linscheid: Mniejszej liczby ataków DDoS [ang. distributed denial of service, w wolnym tłumaczeniu: rozproszona odmowa usługi mająca za zadanie zajęcie wszystkich dostępnych i wolnych zasobów w celu uniemożliwienia funkcjonowania całej usługi w sieci Internet – przyp. red.], usterek i awarii, a także mniejszej podatności na tego typu incydenty.

Cyberatakami podlegają jednak praktycznie wszyscy, nawet rządowe agendy USA. Czy ktośkolwiek dziś może czuć się w pełni bezpieczny?

ML: Operatorzy w związku z prowadzoną działalnością zawsze byli i są zagrożeni określonym ryzykiem związanym z cyberbezpieczeństwem. Powinni być stale świadomi zagrożeń i przygotowani na nie. Jeśli wiedzą, jak działają boty i cyberprzestępcy, są na to przygotowani. W efekcie nie dopuszczają do ataków, blokują je lub w najgorszym razie minimalizują ich skutki.

Wydaje się oczywiste, że skoro w czasie pandemii nasza aktywność przeniosła się do sieci, aktywniejsi w niej stali się także przestępcy. Czy powstały przez to nowe zagrożenia?

ML: Z pewnością większa liczba przestępców próbuje swoich sił w sieci. Nasza większa aktywność natomiast to większa szansa na błędy. W efekcie śledzenie ruchu z prywatnych komputerów, phishing, podszywanie się pod strony, przysyłanie linków służących do wyłudzenia danych... wszystko to staje się potencjalnie bardziej opłacalne. Z nowych zagrożeń dla operatorów wskazałbym rozwiązania prawne, które weszły pod koniec zeszłego roku. Umowy mogą być teraz łatwiej zawierane i rozwiązywane poprzez e-mail i telefon, mailowo przesyłamy także informacje klientom. W efekcie utrata przez klienta dostępu do konta może mieć dla operatora dodatkowe, negatywne skutki.

Jak sobie z tym radzić?

ML: Powinniśmy edukować klientów i pracowników, stosować odpowiednie narzędzia, przestrzegać

wdrożonych procedur. Dodajmy od razu, że ma to szczególne znaczenie przy pracy zdalnej, która także stwarza dodatkowe możliwości ataków socjotechnicznych. Poza tym powinniśmy przywiązywać dużą wagę do procesu rekrutacji pracowników i utrzymania stałego personelu. Każda migracja to dla operatora potencjalnie zagrożenie.

Ile kosztuje cyberbezpieczeństwo MiSOT-ów?

ML: Tyle co administrator, odpowiednie oprogramowanie oraz wdrożenie i weryfikacja procedur. Zwracajmy przy tym uwagę, by procedury postępowania obejmowały już Biuro Obsługi Klienta.

Prowadzisz projekt MiSOT dla Security. Dlaczego dzięki MdS operatorzy mają być bezpieczniejsi?

ML: Pracujemy nad oprogramowaniem, którego głównym zadaniem jest dokonywanie w czasie rzeczywistym analizy ruchu na łączach w celu natychmiastowej deeskalacji i zatrzymania ewentualnych ataków DDoS. W trzecim kwartale tego roku planujemy testować je wśród użytkowników EPIX i (z przyczyn czysto technicznych) nieco później u operatorów, dla których EPIX nie jest wyłącznym węzłem wymiany ruchu. ■

Niebezpieczeństwa czają się w internecie

Rozmowa z Natalią Heczko z ComNet Multimedia

ROZMAWIAŁ MAREK NOWAK

Dzień Bezpiecznego Internetu to okazja, by przypomnieć o podstawowych zasadach poruszania się w sieci oraz podkreślić, że także MiSOT-y robią dużo, by nasza internetowa aktywność nie wiązała się z przykrymi niespodziankami.

Prowadzi pani warsztaty z zakresu cyberbezpieczeństwa. Jest dobrze czy dużo jest w tym zakresie do zrobienia?

Natalia Heczko: Edukacja w zakresie bezpiecznego korzystania z zasobów internetu wydaje się być kluczowa wśród coraz młodszych użytkowników sieci. Doświadczenie, które zdobyłam podczas prowadzenia warsztatów dla różnych grup wiekowych, pokazuje, że już najmłodsi biegle potrafią poruszać się po otoczeniu sieciowym, korzystając z jego dobrodziejstwa i nie zdając sobie przy tym sprawy z zagrożeń, które tam czyhają. Jednak nie tylko oni nie są świadomi tego, że w internecie wcale nie są anonimowi, a znajomości, które tam zawierają, mogą nieść za sobą niebezpieczeństwo. Widać jednak, że z roku na rok ta świadomość rośnie i coraz więcej użytkowników, we wszystkich grupach wiekowych, zgłębia wiedzę w tym zakresie.

Pandemia i praca zdalna zwiększyły zagrożenia, bo częściej korzystamy z sieci – jak sobie z tym radzimy?

NH: Tak, jak umiemy, a to z kolei jest ściśle powiązane z wiedzą, jaką posiadamy. Jednocześnie pułapki, które na nas czekają, są coraz sprytniejsze, a cyber-

przestępcy prześcigają się w wymyślaniu nowych, mniej lub bardziej groźnych, oszustw. Czyhają one na naszą nieuwagę na każdym kroku.

Proszę podać przykłady.

NH: Przeglądając służbowe maile, logując się do bankowości internetowej czy relaksując się przy przeglądaniu social mediów. Wszystkie działania w sieci wymagają od nas czujności, lecz nawet jej zachowanie nie gwarantuje, że nie staniemy się ofiarą. Ochronę zapewnia nam aktualne oprogramowanie antywirusowe oraz szyfrowane połączenie VPN w przypadku pracy zdalnej. Z pomocą przychodzą również rzetelne portale, które na bieżąco informują o coraz wymyślniejszych atakach na użytkowników sieci, np. sekurak.pl czy niebezpiecznik.pl.

Regularnie przeglądamy je także szukając tematów dla ISPortal. A z pani doświadczenia, jakie grupy są szczególnie podatne albo zagrożone atakami? Seniorzy? Dzieci?

NH: Nie ma reguły, choć pozornie rzeczywiście te dwie grupy wydają się najbardziej narażone na zagrożenia. Pomysłowość cyberprzestępców sprawia jednak, że każdy z nas może kliknąć w złośliwy link pochodzący z adresu do złudzenia przypominają-

cego znany i lubiany przez nas portal lub odnośnik zawarty w wiadomości podszywającej się pod firmę kurierską, dostawcę energii czy bank.

To chyba dobry moment na kilka porad. Na co powinniśmy zwracać uwagę jako użytkownicy internetu?

NH: Na pewno będzie to zachowanie szczególnej ostrożności przy wchodzeniu w proponowane nam linki, również w te udostępniane przez naszych „realnych” znajomych w różnych portalach społecznościowych. Bycie czujnym to jednak nie wszystko, warto zadbać, by nasze loginy i hasła były unikatowe, a oprogramowanie, z którego korzystamy, zawsze aktualne. Pamiętajmy również o wylogowywaniu się, a poufne dane wpisujemy tylko na stronach z certyfikatem SSL. Warto też nabrać nawyku, by do bankowości elektronicznej logować się wyłącznie wykorzystując weryfikację dwuetapową. Poza tym pliki i programy pobierajmy tylko ze znanych, zaufanych źródeł, chrońmy też hasło do domowej sieci wi-fi.

Jako lokalny operator, ComNet Multimedia angażuje się też w akcje związane z cyberbezpieczeństwem. W jaki sposób?

NH: Prowadzimy cyklicznie warsztaty z bezpieczeństwa w internecie dla dzieci i młodzieży. Od wielu lat współuczestniczymy w obchodach Dnia Bezpiecznego Internetu czy Dnia Ochrony Danych Osobowych. W lokalnym otoczeniu kolportujemy materiały dla dzieci i rodziców oraz seniorów i początkujących użytkowników sieci informujące o tym, jakie niebezpieczeństwa czają się w internecie oraz gdzie szukać pomocy i dodatkowych informacji o zagrożeniach. ■

Cyberbezpieczeństwo, pieniądze i prawa człowieka

MAREK NOWAK

Projekt ustawy o Krajowym Systemie Cyberbezpieczeństwa budzi duże zainteresowanie w środowisku małych i średnich operatorów telekomunikacyjnych. Szczególnie niepokojące są zawarte w nim zapisy zobowiązujące operatorów do wymiany urządzeń zakupionych od dostawców, którzy trafią na „czarną listę” tworzoną przez powołane w tym celu kolegium. Chodzi tu oczywiście głównie o firmy z Chin.

Jeszcze we wrześniu 2020 roku Ministerstwo Cyfryzacji ogłosiło konsultacje dotyczące nowelizacji ustawy o Krajowym Systemie Cyberbezpieczeństwa. Zawarto w niej przepisy przyznające Kolegium ds. Cyberbezpieczeństwa kompetencje do uznania dostawcy sprzętu za stwarzającego ryzyko w zakresie cyberbezpieczeństwa. Dotyczy to szczególnie dostawców spoza Unii Europejskiej i NATO. Konsekwencją przyjętych w nowelizacji procedur może być nakaz wycofania z rynku sprzętu danego producenta. Pod koniec stycznia Kancelaria Premiera Rady Ministrów opublikowała natomiast tabelę do uwag, jakie napłynęły do projektu nowelizacji, a z odniesień do nich można wnioskować, jakie zmiany nastąpią w projekcie ustawy, chociaż poprawionej wersji projektu jeszcze nie opublikowano.

Ograniczenia rynku

– Ograniczenia w zakresie dostarczania sprzętu telekomunikacyjnego od określonych dostawców miałyby niebagatelny wpływ nie tylko na działalność dostawców sprzętu, technologii i oprogramowania wykorzystywanego w sieciach telekomunikacyjnych, ale także na działalność samych operatorów telekomunikacyjnych – podkreśla Łukasz Bazański z kancelarii iTB Legal.

Prawnicy podkreślają przy tym, że ustawodawca nie wskazał w projekcie żadnych warunków do spełnienia kryterium wiarygodności dostawcy, nie dał możliwości wymiany oprogramowania ani żadnej innej furtki pozwalającej utrzymać współpracę. Ponadto umieszczenie dostawcy na „czarnej liście” oznaczać ma nie tylko zakaz dalszej sprzedaży jego produktów na rynku, ale też konieczność wymiany sprzętu już używanego przez operatorów. Na ich własny koszt.

– Operatorzy z sektora małych i średnich przedsiębiorstw kupują ogromną liczbę urządzeń od kontrahentów azjatyckich – mówi Karol Skupień, prezes Krajowej Izby Komunikacji Ethernetowej. – Kontrakty opiewają na miliony złotych, a urządzenia spełniają wszystkie wymagane aktualnie kry-

teria. Sytuacja, w której zapada odgórna decyzja, że konkretny producent został uznany za niewiarygodnego dla orzekającego o tym kolegium, a operator ma wymienić jego sprzęt na inny, dla wielu firm może oznaczać po prostu bankructwo.

Za pieniądze operatorów

Mali i średni operatorzy poproszeni zostali w związku z tym przez KIKE o wypełnienie ankiety dotyczącej skali wykorzystania przez nich urządzeń producentów pochodzących spoza Unii Europejskiej oraz NATO. Nadeszło kilkadziesiąt odpowiedzi, a koszt ewentualnej wymiany urządzeń oszacowano w nich na ponad 160 mln złotych. Średni koszt wymiany sprzętu przypadający na jednego ankietowanego wyniósłby 2,99 mln zł.

Operatorzy wyrażają też obawy, że nowa regulacja wpłynie na ciągłość działania dostawców sieci i usług łączności elektronicznej oraz na konkurencję na rynku telekomunikacyjnym, co może mieć istotne przełożenie na sytuację i interesy ich klientów. Może to także wpłynąć na dalszy rozwój społeczeństwa cyfrowego w Polsce, co jest jednym z priorytetów Unii Europejskiej. Zdaniem Łukasza Bazańskiego z iTB Legal skutki te nie zostały w dostatecznym stopniu przeanalizowane ani w uzasadnieniu ustawy, ani w Ocenie Skutków Regulacji przygotowanej przez KPRM.

– Zwracaliśmy też administracji uwagę, że definicje w projekcie nowelizacji są nieostre, a proponowane rozwiązania mogą kosztować operatorów telekomunikacyjnych należących do sektora małych i średnich przedsiębiorstw po kilka milionów złotych – podkreśla Łukasz Bazański z kancelarii prawnej iTB Legal. – KIKE poinformowała o tym w przedstawionym administracji rządowej stanowisku, podpierając się przy tym konkretnymi danymi zebranymi od operatorów.

Na zlecenie izby przygotowana została również opinia prawna wykazująca niezgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa oraz ustawy prawo zamówień publicznych z Konstytucją. Przygotował ją dr hab. Mariusz Bidziński z Uniwersytetu SWPS.

KPRM zmienia projekt

Pod wpływem tych opinii w najnowszej wersji projektu zmieniony został termin na wycofanie sprzętu lub oprogramowania pochodzącego od dostawcy uznanego za dostawcę wysokiego ryzyka z pięciu na siedem lat, co nadal trudno uznać za satysfakcjonujące. Twórcy projektu uzasadniają jednak, że siedem lat to średni okres użytkowania sprzętu lub oprogramowania, czyli „cykl życia” urządzenia. Jednocześnie przedsiębiorcy telekomunikacyjni sporządzający plany działań w sytuacji szczególnego zagrożenia będą musieli wycofać taki sprzęt lub oprogramowanie w ciągu pięciu lat od wydania przez ministra właściwego ds. informatyzacji decyzji o uznaniu dostawcy sprzętu lub oprogramowania za dostawcę wysokiego ryzyka. Nie są przy tym planowane żadne rekompensaty dla operatorów z uwagi na konieczność wycofania sprzętu.

Szeroko krytykowana w pierwszej wersji projektu była też procedura oceny ryzyka dostawcy sprzętu lub oprogramowania dla podmiotów krajowego systemu cyberbezpieczeństwa. W nowej wersji ustawy jest ona oparta o przepisy kodeksu postępowania administracyjnego. Odpowiednie postępowanie wszczynane ma być natomiast z urzędu przez ministra właściwego ds. informatyzacji lub na wniosek Kolegium ds. Cyberbezpieczeństwa. W ramach postępowania prowadzonego przez ministra będzie mogła być wydana decyzja administracyjna w sprawie uznania dostawcy sprzętu lub oprogramowania za dostawcę wysokiego ryzyka, a podstawą do wydania decyzji będzie stwierdzenie poważnego zagrożenia dla bezpieczeństwa narodowego ze strony dostawcy. Jednocześnie przewidziano, że dostawca, wobec którego będzie prowadzone postępowanie, zostanie o tym poinformowany i będzie miał zapewniony dostęp do materiałów zgromadzonych w aktach sprawy (za wyjątkiem materiałów, które organ prowadzący sprawę wyłączy ze względu na ważny interes państwowy). Zrezygnowano też ze skali oceny poziomów ryzyka podmiotów. Kolegium będzie natomiast wydawało opinie, która zostanie przekazana do ministra właściwego ds. informatyzacji.

Warto przy tym zaznaczyć, że debata dotycząca rozwiązań w zakresie cyberbezpieczeństwa trwa nie tylko w Polsce. W aukcji 5G rozstrzygniętej w styczniu przez szwedzki Urząd ds. poczty i telekomunikacji (PTS) wyraźnie wskazano, że jej zwycięzcy nie będą mogli korzystać z urządzeń pochodzących od firm z siedzibą w Chinach. Komentatorzy zauważają jednak, że ze względu na aspiracje do zacieśnienia współpracy ze Stanami Zjednoczonymi zaproponowane przez naszego ustawodawcę regulacje nawet na tym tle należą do najostrożniejszych w Europie. Ze względu na te uwarunkowania aktualną sytuację określić wręcz można jako wojnę amerykańsko-chińską pod flagą biało-czerwoną.

Polityka coraz mocniej dotyka jednak kwestii biznesowych, którymi zainteresowani są mali i średni operatorzy telekomunikacyjni.

Podczas ostatniej Konferencji KIKE Rafał Jaczyński z Huawei zapewniał, że elementy sieci budowanych przy użyciu komponentów reprezentowanej przez niego firmy w żaden sposób nie zagrażają naszemu bezpieczeństwu. Przynał jednak, że co do zasady poszczególne elementy infrastruktury (jak choćby router) mają wpływ na stabilność przesyłanych danych. Wyraził też przekonanie, zgodnie z opinią większości MiSOT-ów, że regulacje powinny skupić się na określeniu standardów bezpieczeństwa, a nie eliminować z rynku konkretnych producentów pochodzących z arbitralnie wskazanych krajów.

Nie brak jednak opinii, że obawy o cyberbezpieczeństwo są zawsze uzasadnione i że realne jest wyłączenie całych sieci telekomunikacyjnych z zewnątrz oraz podsłuchy w wielkiej skali przez siedzącego w każdym z urzędów Kubusia Puchata (ta niewinna postać jest cenzurowana w Chinach ze względu na podobieństwo do postaci z bajki).

– Mam telefon Huawei i właściwie nie obchodzi mnie, kto mnie podsłuchuje – deklaruje Robert

– Kwestia praw człowieka nie ma tu w istocie znaczenia – twierdzi Robert Gwiazdowski. – Jest to także element gry, karta którą wykorzystuje ten, dla kogo akurat jest to korzystne. Poza tym na gruncie amerykańskim widać, jak jest to relatywne. Ronald Reagan przez jednych jest gloryfikowany za upadek ZSRR, przez innych znienawidzony jako neoliberal. Krytycznie podchodzić jednak należy do wszelkich ograniczeń ekonomicznych. Adam Smith w jednej ze swych publikacji napisał też, że im większa strefa wolnego handlu, tym więcej po-koju na świecie. ■

Apel rzecznika MŚP: niech o lockdownie współdecydują ekonomiści

Rzecznik małych i średnich przedsiębiorców, Adam Abramowicz, w stanowisku skierowanym do Prezesa Rady Ministrów, Mateusza Morawieckiego, zaapelował o powołanie Rady Społeczno-Gospodarczej ds. skutków walki z COVID-19, składającej się z naukowców oddelegowanych przez uniwersytety ekonomiczne oraz wydziały ekonomiczne innych polskich uczelni. Do pisma Adam Abramowicz dołączył stanowisko w sprawie lockdownu Rady Naukowej, która pracuje przy Rzeczniku MŚP.

W piśmie do Premiera Adam Abramowicz podkreśla, że opinie ekspertów medycznych są niezwykle ważne, ale decyzje podejmowane na ich podstawie dotyczą nie tylko służby zdrowia – sposobów leczenia zarażonych wirusem COVID-19 i zapobiegania pandemii – lecz także całości życia społeczno-gospodarczego, w tym dalekosiężnych skutków ekonomicznych dla polskich rodzin. W ocenie Rzecznika MŚP skutki obecnych działań odczuwać będzie nie tylko nasze pokolenie, ale też pokolenia naszych

dzieci i wnuków. Ponadto Adam Abramowicz zwraca uwagę, że niezwykle ważne jest, by działania antycovidowe były podejmowane nie tylko po starannej analizie medycznej, ale też, by były oparte o badania wpływu poszczególnych decyzji na wielowymiarowe i długotrwałe konsekwencje w systemie społeczno-gospodarczym, w tym pogłębienie uspołecznienia długu publicznego, który może znacznie ograniczyć dochód rozporządzalny przeciętnego gospodarstwa domowego w przyszłości.

– Proszę Pana Premiera o powołanie Rady Społeczno-Gospodarczej ds. skutków walki z COVID-19, składającej się z naukowców oddelegowanych przez uniwersytety ekonomiczne oraz wydziały ekonomiczne innych polskich uczelni, i konsultowanie decyzji w sprawach walki z pandemią także z tym gronem ekspertów. Do swojego pisma załączam stanowisko w sprawie lockdownu Rady Naukowej, która pracuje przy Rzeczniku MŚP – podsumowuję w swoim wystąpieniu Adam Abramowicz. ■

MŚP w czasach pandemii. Jest zaskakująco dobrze?

Jednym z filarów transformacji cyfrowej jest chmura. Wśród małych i średnich firm najpopularniejszy jest model SaaS – aż 85 proc. użytkowników chmury korzysta z aplikacji dostarczanych online, zarówno z usług biurowych i komunikacyjnych, jak systemów biznesowych klasy enterprise. Coraz popularniejszy jest też model PaaS.

Przedsiębiorstwa decydują się na rozwiązania w zakresie przechowywania danych w chmurze, aby rozwiązać różne problemy. W przypadku MŚP wykorzystują one chmurę, np. w celu obniżenia kosztów.

Firmy bardzo uważnie przyglądają się także kwestii zabezpieczeń – w MŚP zwykle nie ma osobnego działu bezpieczeństwa, a specjaliści w tej dziedzinie

to ogromny koszt. Dlatego co czwarty przedstawiciel sektora małych i średnich firm ceni sobie fakt, że dostawcy chmury gwarantują najwyższy standard zabezpieczeń.

Niemal 40 proc. uczestników badania zadeklarowało, że w ich organizacjach nie nastąpiły cięcia wydatków inwestycyjnych na IT i cyfryzację biznesu, jednak budżety na te cele nie zostały także zwiększone. Jedynie co czwarta firma ograniczyła wydatki na IT.

Co piąty uczestnik badania uważa, że pandemia przyspieszyła cyfryzację, prawdopodobnie przyczyniła się do tego konieczność przejścia na pracę zdalną. ■

[źródło: Computerworld]

Branża IT w dobie pandemii

Pomimo tego, że także sektor IT odnotował spadek w 2020 roku (prawie 10%), to analiza firmy Gartner pokazuje, że prognozy dla tego rynku są dobre, a powrót do lepszej sytuacji nastąpi szybciej i płynniej niż w innych branżach. Raport opracowany przez Pekao SA wskazuje, że utrzymanie 5% wzrostu w ciągu dwóch lat sprawi, że już w 2022 roku IT wróci do stanu sprzed 2020 roku. Wynika to przede wszystkim z tego, że straty objawiły się głównie w zakresie urzędzeń, jednak nie dotknęły tak bardzo oprogramowania i usług IT.

Dane Pekao Analizy oraz GUS wskazują, że branża IT, jak wiele innych nie, uniknęła spadku w 2020 roku. Wynika to z zestawień wskaźników z grudnia 2020 i grudnia 2019 roku.

Sytuacja różnych pracowników tej branży jest odmienna. Zależy od stanowiska, jak również od stażu pracy w zawodzie.

Aż 77 procent juniorów w tej branży miało problem ze znalezieniem pracy – wynika z raportu No Fluff Jobs „Juniorzy w pandemii”. To osoby, które prze-

ważnie zarabiają średnio 3-5 tysięcy złotych, chociaż wielu nie wychodzi poza dolne granice tych stawek. Starsi stażem pracownicy osiągają już niemal dwukrotnie wyższe zarobki.

Ogólna liczba ofert w branży IT wzrasta. W trzecim kwartale 2020 roku wzrosty sięgały 24% i ta sytuacja powinna się utrzymać. „W styczniu ruch będzie wzmożony, bo szacuje się, że wciąż brakuje 50 tys. specjalistów, ale dobrą informacją dla pracodawców powinien być rzut oka na mijający rok. To właśnie na początku 2020 roku zanotowano rekordowe liczby w aplikacjach wysyłanych na nofluffjobs.com” – podaje raport NFJ. ■

[źródło: bankier.pl]

TSUE: Przechowywanie danych klientów niezgodne z prawem UE

Sekretarz stanu w KPRM, Marek Zagórski, zapowiada zmiany w polskim prawie, jeśli chodzi o retencję danych. Przechowywanie danych pozwalających ustalić, gdzie przebywała konkretna osoba oraz na jakie strony internetowe wchodziła, jest zgodnie z orzeczeniem Trybunału Sprawiedliwości UE niezgodne z prawem.

Wedle obowiązujących obecnie w naszym kraju przepisów operatorzy muszą przez 12 miesięcy przechowywać dane, które pozwolą ustalić nie tylko, do kogo wykonywane były połączenia telefoniczne z konkretnego numeru, lecz także, gdzie przebywała dana osoba oraz na jakie strony internetowe wchodziła.

Zgodnie z orzeczeniem wydanym przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej tego typu działania są niezgodne z przepisami unijnymi. Obowiązku narzucania telekomom gromadzenia szczegółowych danych telekomunikacyjnych nie uzasadnia nawet wyjątkowe zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego, takie jak chociażby terrorizm. Konieczna jest więc niezwłoczna nowelizacja krajowych przepisów w zakresie gromadzenia danych telekomunikacyjnych.

Projekt ustawy – Prawo komunikacji elektronicznej aktualnie znajduje się na etapie uzgodnień międzyresortowych i konsultacji publicznych. Kwestie dotyczące retencji danych zostaną ujęte w tym nowym akcie. ■

[źródło: cyberdefence24.pl]

Finansowanie inwestycji szerokopasmowych w 2021 roku

KLAUDIA WOJCIECHOWSKA

2020 rok pokazał nam wyraźnie, że bez internetu nie jesteśmy w stanie funkcjonować i nadążać za wymogami współczesności. Wraz z pierwszym lockdownem szeroko było słyhać hasło „online”. W tym trybie odbywała się praca i nauka, ale też zakupy spożywcze czy ubraniowe, a nawet zamawianie jedzenia. Ale o ile w dużych i średnich miastach czynności podejmowane za pośrednictwem internetu przeważnie nie stanowiły problemu (wyjątkiem było wykluczenie internetowe ze względów ekonomicznych), o tyle mniejsze miasta i wsie ujawniły problem z dostępem do sieci. Różnice pojawiały się też w zależności od obszaru Polski. Adrian Zandberg, poseł Lewicy, podnosił temat powiatów wzdłuż wschodniej granicy kraju, w których „nauka zdalna i praca zdalna okazała się w dobie pandemii niemożliwa”.

O d razu zareagował na to Adam Andruszkiewicz – sekretarz stanu, który zapewniał, że rząd jest świadomy tego problemu. Natomiast Agnieszka Krauzowicz z KPRM przypominała, że likwidacja białych plam w dostępie do internetu jest zawarta zarówno w zbliżającej się nowej unijnej perspektywie finansowej, jak i w Krajowym Programie Odbudowy. Dodatkowo likwidacja braków w dostępie do internetu szerokopasmowego ma się odbywać w ramach współpracy z samorządami, co zostanie wzmocnione w ramach wdrażania Europejskiego Kodeksu Łączności Elektronicznej.

– W ramach współpracy z samorządami chcielibyśmy zaproponować tzw. umowy inwestycyjne i zachęcić samorządy do aktywności w tym zakresie – dodała Agnieszka Krauzowicz. Wynika to ze świadomości, że władze lokalne najlepiej wiedzą, jakie wsparcie jest najlepsze dla lokalnej społeczności, także w zakresie dostępu do internetu. Agnieszka Krauzowicz proponowała też, by samorządy zachęcały operatorów poprzez stosowanie ulg w podatkach lokalnych i innych obciążeniach, co sprawi, że inwestowanie w sieci lokalne będzie łatwiejsze i tańsze. Takie działania miałyby pomóc w realizowaniu inwestycji dokładnie w tych miejscach, w których jest największe na nie zapotrzebowanie.

Podczas Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii przedstawiono plany Ministra Cyfryzacji w zakresie wdrażania celów komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Łączność dla Konkurencyjnego Jednolitego Rynku Cyfrowego: w kierunku europejskiego społeczeństwa gigabitowego COM”. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów planuje również wykorzystać środki funduszu szerokopasmowego, który ma zacząć działać od 2021 roku. A pierwsze porozumienia w tej sprawie zostały już zawarte z samorządami.

Na Wirtualnym Kongresie Przedsiębiorców Telekomunikacyjnych Dominik Kopera, pełniący obowiązki zastępcy dyrektora Departamentu Telekomunikacji w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, przedstawił zarys finansowania inwestycji szerokopasmowych od 2021 roku. Zapewnił, że kontynuowane będą wydatki z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, na co mamy jeszcze trzy lata, a także z Funduszu Szerokopasmowego. Finansowanie możemy również opierać na planowanym w Unii Europejskiej Funduszu Odbudowy. Jednym z priorytetów funduszu jest cyfrowa transformacja i to na nią należy planować 20% środków, o które się wnioskuję. KPRM zakłada, że w jego ramach doprowadzony zostanie szybki internet (100 Mb/s i więcej) do ostatnich dwóch milionów gospodarstw znajdujących się głównie na obszarach wiejskich, które nie mają jeszcze do niego dostępu. Opracowano także projekt zapewniający szeroki dostęp do sieci 5G. Dominik Kopera wspominał na kongresie o aktualizowaniu Narodowego Planu Szerokopasmowego, w ramach którego środki wycofywane są z niesprawdzających się rozwiązań (np. gwarancje bankowe), a realizowane są nowe pomysły na sprawne finansowanie odpowiednich inwestycji.

W nowej perspektywie kontynuowany Program Operacyjny Polska Cyfrowa, którego celem jest wyeliminowanie terytorialnych różnic w dostępie do szybkiego internetu, będzie występował jako POPC2. Tym rodzajem wsparcia realizowanym ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego operatorzy telekomunikacyjni powinni być zainteresowani głównie ze względu na kluczowy dla nich Priorytet I, czyli „Zwiększenie dostępu do Internetu szerokopasmowego”. Jest to system finansowania inwestycji szerokopasmowych w sieci, które zapewniają dostęp do przepustowości min. 100 Mb/s. Wsparcie poprzedzi inwentaryzacja zasobów i na jej podstawie powstanie lista obszarów, które takiego wsparcia wymagają.

Komisja Europejska kontynuuje konsultacje społeczne w ramach przeglądu dyrektywy w sprawie redukcji kosztów dostępu szerokopasmowego. Wprowadzona w 2014 r. dyrektywa zakłada dostarczenie obywatelom Unii szybkich sieci internetowych poprzez zmniejszenie kosztów ich rozbudowy. Tematem konsultacji jest zachęcanie do wdrażania szybkich sieci szerokopasmowych, w tym światłowodów i 5G. Dane i opinie przedstawiciele branży zbierane są do 2 marca 2021 r.

– Szybka i bezpieczna łączność stała się dla nas wszystkich niezbędna do pracy, nauki, prowadzenia interesów, wprowadzania innowacji i interakcji. Zrównoważone wdrażanie sieci światłowodowych, 5G i innych sieci nie powinno być opóźnione przez przeszkody administracyjne lub niemożność synergii z już istniejącą infrastrukturą – powiedział Thierry Breton, komisarz ds. rynku wewnętrznego.

Natomiast Urząd Komunikacji Elektronicznej przedstawił plan działalności swojego prezesa na rok 2021, gdzie również zawarte są elementy związane z rozwojem sieci internetowej w Polsce. W planie zostały wymienione najważniejsze cele, które będą realizowane w 2021 roku. Przede wszystkim postanowiono zapewnić wzrost dostępności usług telekomunikacyjnych i zwiększyć ich wykorzystanie w społeczeństwie, do czego niezbędny jest rozwój infrastruktury i samych usług. Duża waga przywiązywana jest do wspierania budowy sieci szerokopasmowych, usprawniania współkorzystania z infrastrukturą, jak również stymulowanie wzrostu konkurencji na rynku telekomunikacyjnym. Uzupełnione ma to być o udostępnienia zasobów częstotliwości z pasma 3,6 GHz na potrzeby wdrożenia nowych technologii – 5G. Wszystkie te elementy mają zapewnić przyspieszenie rozwoju społeczeństwa zintegrowanego.

Przygotowany przez prezesa UKE harmonogram działań zawiera zadania, które mają służyć realizacji tych celów, a także odniesienie do strategicznych dokumentów niezbędnych do ich realizacji.

To wszystko ma sprawić, że, według Narodowego Planu Szerokopasmowego, do 2025 roku Polska ma zapewnić powszechny dostęp do internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s, z możliwością modyfikacji do przepustowości mierzonych w Gb/s. Natomiast w miejscach, które stanowią główną siłę napędową rozwoju społeczno-gospodarczego, takich jak szkoły, węzły transportowe i główne miejsca świadczenia usług publicznych, internet ma mieć przepustowość co najmniej 1 Gb/s. A zasięg sieci 5G ma obejmować co najmniej duże obszary miejskie oraz znajdować się wzdłuż najważniejszych sieci komunikacyjnych drogowych i kolejowych. ■

Znane są założenia projektu ustawy wprowadzającej podatek od reklamy

Rząd chce wprowadzić tzw. podatek od reklamy – donosi Business Insider Polska. Opłata obejmować ma nadawców telewizyjnych, radiowych, media internetowe oraz prasę dostawców usług cyfrowych. Rządzący liczą na wpływy na poziomie 700 mln zł. KPRM opublikowała założenia do projektu.

Jest to projekt ustawy o dodatkowych przychodach Narodowego Funduszu Zdrowia, Narodowego Funduszu Ochrony Zabytków oraz utworzeniu Funduszu Wsparcia Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Obszarze Mediów. Wprowadzić ma składki z tytułu reklamy internetowej oraz składki z tytułu reklamy konwencjonalnej.

W pierwszej formule dotyczyć będzie podmiotów świadczących usługi cyfrowe, jeśli spełnią one dwa warunki:

- ogólne przychody usługodawcy czy też skonsolidowane przychody grupy podmiotów, do której należy, przekroczyć w roku obrotowym 750 mln euro,

- przychody usługodawcy czy też skonsolidowane przychody grupy podmiotów, do której należy, z tytułu świadczeń usług reklamy internetowej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej przekroczyć w roku obrotowym 5 mln euro.

Projekt zakłada, że składka z tytułu reklamy internetowej będzie wynosiła 5%. Jej podstawa

będzie zależna od liczby odbiorców reklam internetowych danego usługodawcy w Polsce. Zaproponowano, że składka będzie rozliczana w okresach półrocznych i odrębnie określono zasady obliczenia składki za pierwsze 6 miesięcy obowiązywania ustawy (czyli II półrocze 2021 r.). Pieniężni zarządzać ma Krajowa Administracja Skarbowa.

Składka z tytułu reklamy konwencjonalnej dotyczyć ma nadawców i dostawców usług medialnych, prowadzących sieci kin, wydawców, podmiotów świadczących usługi reklamowe oraz umieszczających reklamy na nośnikach zewnętrznych.

W przypadku nadawania reklamy w telewizji, radiu, wyświetlania reklamy w kinie oraz umieszczania reklamy na nośniku zewnętrznym składką będą objęci przekraczający kwotę 1 mln zł przychodu. Natomiast w przypadku reklamy zamieszczanej w prasie – po przekroczeniu 15 mln zł.

W projekcie są też bardziej szczegółowe propozycje związane ze składkami i dotyczące procentowych ich rozliczeń w zależności od rodzaju świadczonych usług.

W przypadku prasy ma to być 2%, ale przychodów, które nie przekraczają 30 mln zł oraz 6% po przekroczeniu (uwzględniając kwotę wolną od składki). Natomiast gdy przedmiotem reklamy są towary, kwalifikowane stawki mają wynieść 4% i 12%.

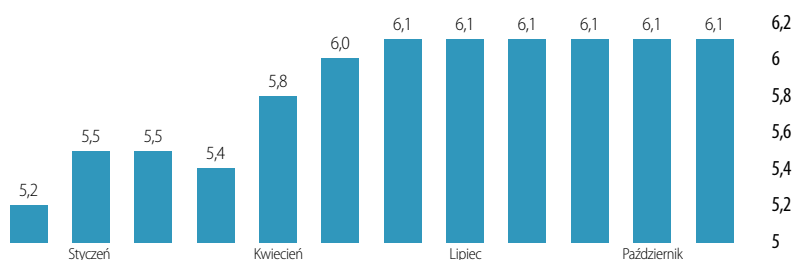
Dla mediów innych niż prasa stawki podstawowe to 7,5% dla przychodów poniżej 50 mln oraz 10% powyżej (po uwzględnieniu kwoty wolnej od składki). Tutaj przy przedmiotach reklamy będących towarami kwalifikowanymi stawki wyniosą odpowiednio 10% i 15%.

Zebrane dzięki składce pieniądze mają być podzielone między Narodowy Fundusz Zdrowia – 50%, Fundusz Wsparcia Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Obszarze Mediów – 35% oraz Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków – 15%. Powołany do istnienia Fundusz Wsparcia Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Obszarze Mediów ma finansować lub dofinansowywać działania podnoszące wiedzę i świadomość społeczeństwa na temat zagrożeń w mediach, budowę platform dystrybucji informacji oraz analiz treści pojawiających się w mediach (w szczególności cyfrowych), budowę i rozwój kanałów i platform informacyjnych, takich jak audycje radiowe i telewizyjne, portale internetowe, wspieranie rozwoju mediów, promowanie dziedzictwa narodowego, polskiego dorobku kulturalnego i sportowego, a także rozwoju radiofonii i kinematografii. ■

2020 rok nie przyniósł rekordu bezrobocia w Polsce

Stopa bezrobocia na koniec 2020 roku wyniosła 6,2% (była wyższa niż w listopadzie 2020 – 6,1%). Nie sprawdziły się zatem prognozy mówiące o bezrobociu sięgającym 20-30%, które miało być następstwem pandemii COVID-19.

Stopa bezrobocia w Polsce w 2020 roku:

Źródło: Trading Economics, GUS

Główny Urząd Statystyczny podał dane dotyczące braku pracy w Polsce w ciągu minionych dwunastu miesięcy. Dane MRPiT wskazują, że oznacza to 1,046 mln osób bez pracy. Na wykresie widzimy, jak stopa bezrobocia kształtowała się w ciągu pozostałych miesięcy 2020 r.

Marcin Babiak, ekspert przywództwa, zarządzania oraz transformacji kulturowej i cyfrowej z firmy Kordo Edukacja, na swoim profilu LinkedIn analizuje, że COVID-19 zaburzył funkcjonowanie większości branż. Część z nich przeżywa kryzys, część hossa. Są też branże – farmaceutyka, spożywcza – które nie odczuwają w ogóle zmian.

Rekordowe bezrobocie wystąpiło w Polsce w 2003 roku. Blisko 20% osób pozostawało bez pracy (wśród osób w wieku 15-24 było to aż 47%). Babiak wskazuje, że wśród przyczyn była recesja z lat 2001-2002, niska wydajność i zaawansowanie techniczne gospodarki oraz bierność wielu grup społecznych.

Eksperti wyrażają nadzieję, że 2021 r. przyniesie wyłącznie poprawę na rynku pracy. ■

[Źródło: GUS / Marcin Babiak]

Raport przeniesienia numerów w IV kwartale 2020 roku

W IV kwartale 2020 roku dokonano przeniesień ponad 370 tys. numerów w sieciach mobilnych. W sieciach stacjonarnych tych przeniesień było prawie 160 tys. Takie dane podaje raport przeniesienia numerów udostępniony przez Prezesa UKE.

W sieciach mobilnych w IV kwartale 2020 roku dokonano łącznie przeniesień 377 133 numerów. To prawie tyle samo, ile przeniesień na-

stało w III kwartale ubiegłego roku – 377 565 numerów. W stosunku do adekwatnego okresu 2019 roku nastąpił jednak spadek przeniesień o ponad 30 tysięcy, gdyż wtedy takich działań podjęto 410 579.

Dwóch z największych operatorów komórkowych odnotowało wzrost użytkowników, dwóch natomiast spadek. Orange Polska zyskał 14 tysięcy nowych użytkowników kart SIM, a Polkomtel

– operator sieci Plus – zanotował wzrost o 7 tysięcy numerów. Operator sieci Play – P4 – stracił aż 55 tysięcy użytkowników, a T-Mobile – 5 tysięcy. Także sieci stacjonarne odnotowały sporo przeniesień numerów, bo aż 158 006, czyli o ponad 100 tysięcy więcej niż w poprzednim kwartale, gdy było to 75 554. Jest to też o ponad 40 tysięcy więcej niż w IV kwartale roku 2019, gdy doszło do przeniesienia 111 616 numerów. ■

[źródło: uke.gov.pl]

5G Made in Poland. Ponad połowa Polaków chce uruchomienia sieci piątej generacji

Boimy się, ale jednocześnie chcemy korzystać z sieci 5G. Tak w skrócie można zinterpretować badanie przeprowadzone przez firmę SW Research. Badanie zlecił Ericsson.

Z badania wynika, że 52 proc. Polaków zdecydował się na kupno smartfonów 5G w ciągu najbliższego roku. Jednak oprócz większych transferów, które są najważniejsze dla 28 proc. badanych,

oczekujemy również wysokiego bezpieczeństwa danych (19 proc.) oraz lepszego zasięgu (16 proc.).

Każdy z operatorów infrastrukturalnych w Polsce uruchomił sieć 5G. Przy czym każdy z nich zrobił to na dostępnych zasobach radiowych. Oznacza to, że polscy operatorzy nie oferują jeszcze dla klientów z planami 5G znacznie zwiększonych prędkości przesyłu danych.

Sytuacja poprawi się, kiedy operatorzy uruchomią sieć 5G w paśmie 3,6 GHz. Aktualnie pasmo po agregacji z pasmami LTE oferuje 1,5 Gbit/s. Jednak aukcja na nowe częstotliwości cały czas się opóźnia. Aktualnie szacuje się, że operatorzy wystartują z usługami w nowym zakresie częstotliwości w okolicach połowy przyszłego roku. ■

[źródło: Ericsson / speedtest.pl]

Raport dotyczący wdrożenia sieci 5G w Polsce

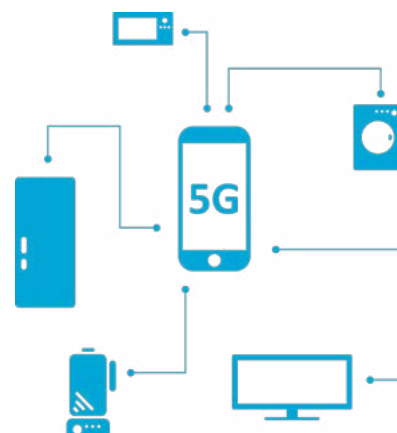
Specjaliści z firmy Notel Poland zaprezentowali raport z wdrożenia sieci 5G w Polsce.

Badanie zostało przeprowadzone na początku listopada za pomocą metody drive test. Pomiarzy zebrano w trzech miastach – Warszawie, Łodzi oraz Wrocławiu. W teście wzięto pod uwagę czwórkę operatorów: Orange, T-Mobile, Play i Plus.

Raport „5G Technology Benchmarking Report 2020 Poland” przedstawił wnioski z raportu, w tym trasy przejazdu, jakość transmisji danych, zarejestrowane opóźnienia i stacjonarny test przepustowości.

Wnioski? Pierwsze kroki wprowadzające w Polsce 5G zostały uczynione, ale przed nami jeszcze długa droga, by zapewnić pokrycie porównywalne z 4G. ■

[źródło: notelit.pl]

Przyszłość i trendy w biznesie

MICHAŁ KOCH

Biznesu nie zatrzymała nawet pandemia. Wygląda na to, że w przedziwny sposób udało się też wyhamować skutki kryzysu ekonomicznego, który był następstwem powracających lockdownów. Jak prezentować się będzie biznes przyszłości? Zapraszam do lektury krótkiej analizy.

Obecnie renesans przeżywają firmy z sektora finansów, które wdrożyły w swoich szeregach rozwiązania spod znaku IT, big data i automatyzacji procesów. Eksperci są zdania, że w 2021 roku przedsiębiorstwa fintech osiągną płynność finansową rzędu 100 mld \$. Przeglądając polski rynek fintechów, byłem zdziwiony, jak wiele z nich to start-upy, z których usług korzystam od dawna. Czasem nawet nie wiedząc, że należą one do tego sektora trendów biznesowych. PayU, Blik czy nawet banki, które zdecydowały się na rozwój mobilnej bankowości, sprawiają, że nasze codzienne życie jest prostsze. Co wpłynęło na ten wynik? Wydaje mi się, że jest to wczesne postawienie na czarnego konia – automatyzację.

Automatyzacja dotknie wkrótce wszystkich sektorów gospodarki. Warto zwrócić uwagę na to, co dzieje się m.in. w sferze narzędzi edukacyjnych. W tej dziedzinie prym wiodą także polskie firmy – Photon z Białegostoku oferuje swoim klientom różnego rodzaju edukacyjne roboty, które pełnią rolę dodatkowych nauczycieli. W ten sposób dzieci zgłębiają tajniki programowania, fizyki czy chemii. Roboty w prze-

myśle – produkcji, budownictwie, przemyśle ciężkim – ludzkość wykorzystuje od dawna. Teraz zaczęliśmy myśleć, gdzie jeszcze możemy ich użyć. Wzrok kieruje się ku rolnictwu, edukacji i ochronie zdrowia.

Wspominając o edukacji, trzeba pamiętać, że w większości jest to sektor publiczny. Z tym wiąże się kolejny trend, czyli komercjalizacja tychże. Nie jest to rozwiązanie idealne, ale takie po prostu nie istnieje. Z niepokojem obserwowałem problemy amerykańskich obywateli, którzy mają utrudniony dostęp do ochrony zdrowia podczas szalejącej pandemii. Faktem jest, że w wielu gałęziach gospodarki, w których zawodzi państwo, to prywatni przedsiębiorcy potrafią powalczyć o sukces i rozwój usługi. Telekomunikacja jest taką właśnie dziedziną.

Warto zwrócić też uwagę na inny aspekt: firmy w pewnym momencie będą musiały postawić na specjalizację w jakieś branży. Polska, która swego czasu była europejskim centrum outsourcingu, także zaczęła się zmieniać. Firmy zauważyły, że klienci doceniają profesjonalne podejście, wiążące się dodatkowo z pełnym zaangażowaniem. Zapewne outsourcing dalej zostanie w grze, ale to właśnie specjaliści będą na rynku pożądanymi. Z niektórych oferowanych usług – czy to z powodu braku ich rentowności, czy braku profesjonalistów – trzeba będzie zrezygnować.

Zauważyłem, że znaczna grupa pracowników postuluje, by móc wrócić do stacjonarnego trybu pracy. Czy zatem praca zdalna nam obrzydła? W tym felietonie przedstawiłem ten temat w szerszym zakresie, ale chciałem jeszcze dodać – na podstawie powyższych przesłanek – że nawet chwilowy przesyt

czynnościami wykonywanymi online, ciągłymi wideokonferencjami i pracą w środowisku chmurowym nie spowoduje, że trend ten się odwróci. Praca w cyberprzestrzeni to fakt. Pandemia przyspieszyła ten proces, ale był on nieodwracalny już od dłuższego czasu. Warto tu zaznaczyć, że będzie się z tym wiązała potrzeba nieustającej rozbudowy infrastruktury telekomunikacyjnej. Organy Unii Europejskiej zwracają już od jakiegoś czasu uwagę na ten problem.

Content is king. Przytoczona zasada, trochę zapomniana w czasach pogoni za optymalizacją SEO (ang. Search Engine Optimization), powraca. Google zmienia w swoich wyszukiwarkach zasady pracy algorytmów. Teraz premiowane są pierwotne źródła, oryginalny content i wartościowe treści. Zakończyliśmy pogon za frazami kluczowymi, tzw. „preclami” copywriterskimi i metodą kopiuj-wklej. Na topie są twórcy contentu, których treści są merytoryczne, poczytne i opiniotwórcze. To przyczynia się do zmian w wielu branżach, od marketingu po sprzedawanie rozwiązań IT.

Lokalność. Niezwykle ważny aspekt, który zostawiłem na sam koniec analizy, gdyż to kłamra spinająca powyższe. Firmy lokalne są bliżej swoich klientów, sprawiają wrażenie bardziej zaangażowanych i łatwiejszych do dotarcia. Lokalność jest obecnie cool. To sposób na wyróżnienie się na rynku, a przecież wielkie przedsiębiorstwa wydają miliony, by zapewnić klientom o swojej wyjątkowości. Myślę, że nawet w biznesie warto pamiętać o swoich korzeniach i korzystać z tego, że marka rozpoznawalna jest przez Smithów i Kowalskich.

Żyjemy w czasie wielu przemian. Część z nich dotknie przedsiębiorców. Odbędzie się to zgodnie z zasadą „adapt or die”. ■

„Operatorzy powinni zacząć zarabiać na IPTV!”

ARTYKUŁ SPONSOROWANY

W środowisku MiSOT istnieje przekonanie, że na telewizji nie da się zarobić lub zysk jest nieadekwatny do włożonego wysiłku i inwestycji. Większość przychodów z abonamentu telewizyjnego rozdzielane jest pomiędzy nadawców, spółkę inwestycji, dostosowanie infrastruktury, różne tantiemy i zysk dla integratora lub pośrednika usługi IPTV. Operatorzy często wdrażają usługę telewizyjną tylko po to, by nie tracić klientów internetowych. Być może pamiętacie niedawną akcję grupy operatorów, którzy sprzeciwili się podwyżce cen za pakiety telewizyjne u jednego z integratorów? Kompromis uzyskano w widełkach około 1,50 zł. To pokazuje, jak cienka może być linia opłacalności usługi.

Czy da się jednak inaczej? Rozmawiamy o tym z Arturem Stefanowiczem z Etanetas UAB z Litwy, który reprezentuje rozwiązanie firmy TVIP.

Redakcja: Jesteście w Polsce już od dłuższego czasu. Jak ocenia Pan zapotrzebowanie na usługi IPTV/OTT wśród MiSOT-ów?

Artur Stefanowicz: Śledząc polski rynek operatorski, zauważyliśmy pozytywne zmiany. Postanowiliśmy dotrzeć z IPTV do polskich gospodarstw domowych, tak jak ma to miejsce na Litwie, gdzie pokrycie usługami IPTV/OTT jest o wiele większe niż w Polsce. TVIP istnieje w Polsce od kilku lat. Gościliśmy na konferencjach branżowych – m.in. na KIKE, iNET Meetingu i PLNOG-u. Gdy pojawiliśmy się z TVIP, od razu spotkaliśmy się z zainteresowaniem klientów. W Polsce brakowało rozwiązania, które nie jest oparte na integratorze treści. Do tej pory oferowano rozwiązania o charakterze całkowitym za określoną cenę. Z tej formy lokalni operatorzy nie zawsze byli zadowoleni. Celem TVIP jest, by operatorzy w końcu zaczęli zarabiać na IPTV!

R: Jak, według Pana, operator może więcej zarobić na świadczeniu usługi telewizyjnej?

AS: Operatorzy starają się zwiększać marżę na TV w różny sposób. Jedni konstruują pakiety z promocyjną ceną internetu, zmniejszając VAT, inni nastawiają się na zysk z programów premium, a jeszcze inni pomijają integratorów IPTV, budując własną platformę. Chcę Państwu przybliżyć sposób na zbudowanie własnej

platformy TV. Pomijając jedno z ogniw – integratora – lokalny dostawca internetu może świadczyć usługę telewizji, samemu kształtując wysokość swojej marży. Sam może ustalać wielkość i cenę pakietów, uwzględniając tylko swoje koszty i oczekiwania odbiorców.

R: Co odróżnia Waszą ofertę od dostępnych na rynku rozwiązań IPTV i OTT?

AS: Naszą wizją jest łatwość integracji rozwiązań IPTV u operatora. Oferujemy wiele technicznych uproszczeń, które znacznie zmniejszają zasoby potrzebne do wdrożenia usługi. Najważniejszym wyróżnikiem u nas jest **otwarte API**. Dotyczy to zarówno systemu TMS, jak i BOX-ów. Dzięki temu operatorzy nie czują się związani. Sami decydują, z kim współpracować teraz, a z kim w przyszłości.

Jesteśmy też dumni z nowoczesnego wyglądu urządzeń i intuicyjnego interfejsu oraz szybkości reakcji urządzenia podczas codziennego użytkowania.

W tym sektorze jesteśmy konkurencyjni cenowo. Oferujemy dwie wersje oprogramowania – bezpłatny TMS oraz TMS Pro. Wersja Pro umożliwia korzystanie z telewizji na urządzeniach mobilnych, w aplikacji webowej i na smart TV. To także zmniejsza koszty eksploatacji, bo umożliwia pominięcie kosztu boxa oraz pozwala MiSOT-om konkurować z dużymi operatorami.

Dział techniczny służy pomocą oraz ciągle rozwija produkt. Dbamy o wprowadzanie nowych funkcjonalności, skupiając się na oczekiwaniach klientów. Wspieramy projekt LMS i współpracujemy z jego autorami. ETANETAS jest największym sponsorem LMS.org.pl.

R: Z jakich technologii korzysta Wasze rozwiązanie i do kogo kierujecie swoją ofertę na polskim rynku?

AS: Nadawanie i odbieranie kontentu odbywa się za pomocą Unicastu i Multicastu. Dzięki protokołowi HLS, który jest wspierany na wszystkich naszych dekodernach, staje się możliwe świadczenie usług IPTV nawet w sieciach bezprzewodowych. Usługa dostosowana jest do każdej sieci i technologii. Możliwe jest nowe wdrożenie, jak i zastosowanie naszego rozwiązania przez operatorów posiadających już usługę IPTV (TMS wspiera dekodery innych producentów).

Dzięki opcji **multi provider** kilku operatorów może łączyć się w grupy i niezależnie korzystać z jednego systemu zarządzania usługą. To pozwala zmniejszać koszty i daje możliwość tworzenia własnej usługi telewizyjnej operatorom posiadającym nawet małe sieci bez potrzeby współpracy z integratorem IPTV.

R: Czy wdrożenie jest trudne dla lokalnego operatora?

AS: Dla operatora wdrożenie TVIP to jeden dzień konfiguracji (czasem kilku godzin!), a później pozostaje już tylko dostosowanie serwerów. Potrzebne będą dwa: wirtualne bądź fizyczne. Jeden z nich będzie multimedia-serwerem, a drugi to serwer TMS – do zarządzania usługą. Sam dekodery zwraca się do serwera i pobiera potrzebne ustawienia, korzystając z provisioningu. Optymalizację usługi możemy wykonać zdalnie, dotyczy to także konfiguracji usługi u klienta, co zmniejsza koszty utrzymania i obsługi. Dla zobrazowania poniżej ogólny schemat rozwiązania TVIP (obok).

Krótko mówiąc, dzięki TVIP operator tworzy swoją usługę, którą uruchamia w sposób ekspresowy i kontroluje wszystkie wydatki. Dotyczy to operatorów dowolnej wielkości.

Chcę też teraz zapowiedzieć, że wkrótce pojawią się kolejne artykuły na łamach magazynu i w serwisie ISPortal.pl, w których skupimy się na szczegółach. W kolejnej części cyklu **zaprezentujemy** czytelnikom pełną instrukcję technicznego wdrożenia usługi u MiSOT-a. W następnej przybliżymy aspekty formalne, jakie powinien spełnić operator, chcąc wdrożyć telewizję w swojej sieci. Nie zabraknie też konkretnych przykładów i **studium przypadku**. Już teraz zapraszamy do lektury kolejnych części cyklu.

R: A co z operatorami, którzy nie chcą czekać na kolejne wydanie magazynu? Czy mają szansę już teraz zwrócić się do Was z zapytaniem o wersję demo systemu, zamówić wdrożenia lub kupić boxy?

AS: Nie trzeba czekać. Poniżej znajdują Państwo najpotrzebniejsze adresy i dane kontaktowe:

TMS – system do zarządzania (można pobrać wersję demo).

Opis i parametry dekodern.

Polska dystrybucja boxów.
<http://dekodertv>

Formularz zamówienia usługi w Polsce.
<http://etanet.pl>

Pytania i zamówienia można kierować także bezpośrednio do mnie:
Artur Stefanowicz
tel. +48 22 1530553 | e-mail: tvip@etanetas.lt

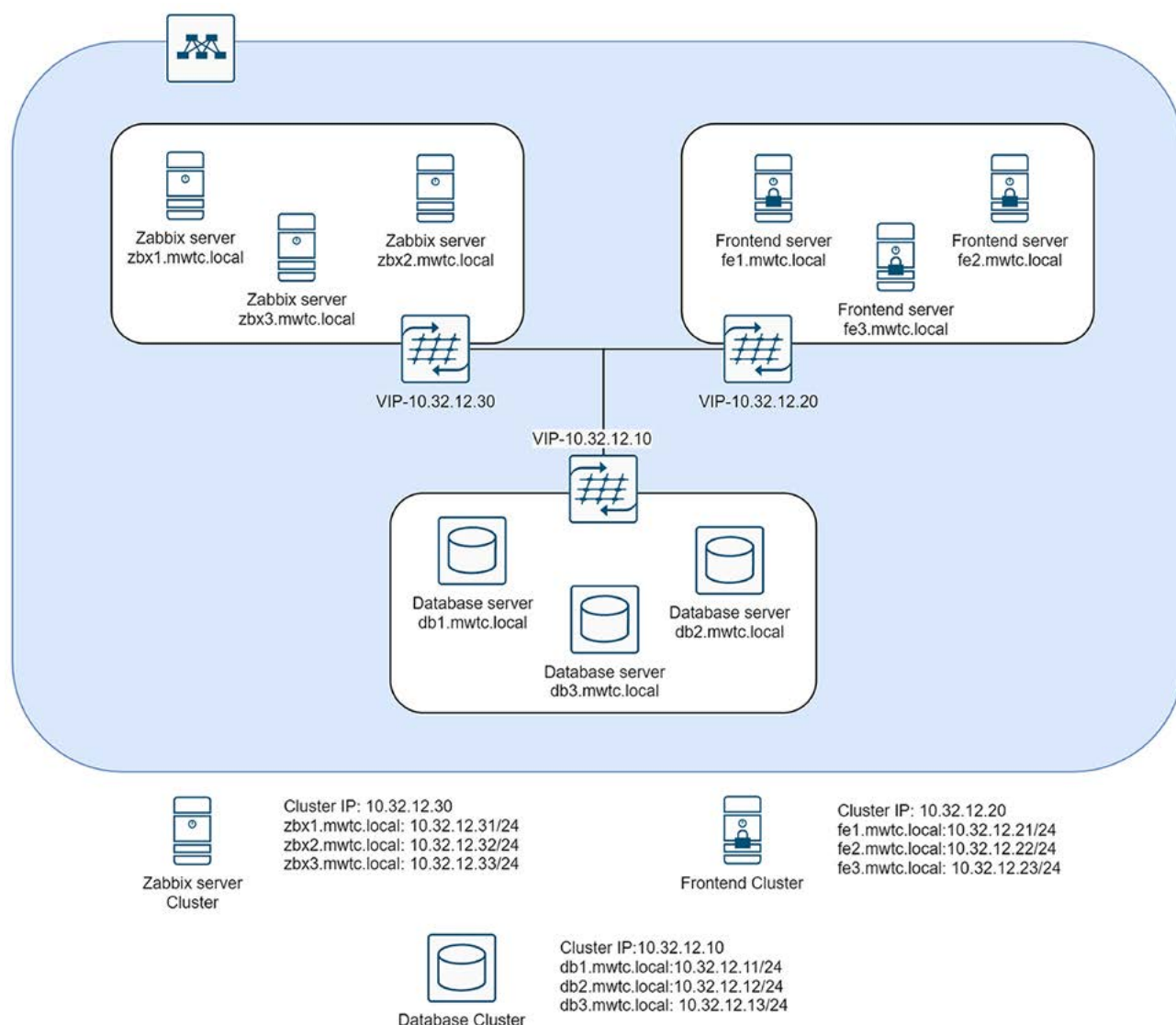
Zabbix – konfiguracja klastra HA

MICHAŁ FILIPEK

W tym artykule, będącym kontynuacją tematyki wysokiej dostępności systemu monitorowania Zabbix, skupimy się na aspekcie technicznym. Zaprezentujemy, jak praktycznie wdrożyć rozwiązanie w oparciu o następujące składniki: CentOS 8, Apache, MariaDB galera cluster.

Dla każdej z usług zostaną powołane trzy węzły zapewniające redundancję oraz weryfikację kworum.

Schemat ideowy został przedstawiony poniżej:

Wdrożenie zostanie podzielone na trzy etapy, w którym każdy z nich będzie polegał na konfiguracji klastra dla wybranej usługi wchodzącej w skład systemu Zabbix (baza danych, serwer Frontend oraz usługa serwera Zabbix).

Każdy z tych elementów jest redundantny (nadmiarowy), co w założeniu ma zapewnić poprawne działanie usługi w przypadku awarii węzła w danym klastrze. Do realizacji tego celu wykorzystamy oprogramowanie Pacemaker / Corosync. Dzięki niemu każdy z klastrów będzie posiadał tzw. pływający adres

IP (floating) aktywny jedynie na węźle głównym (master node). Pozostałe dwa węzły mają charakter zapasowy i nie są wykorzystywane do świadczenia usług (klastry w wariantcie active-passive).

Przed rozpoczęciem właściwej konfiguracji zaleca się utworzenie pliku /etc/hosts na każdej z maszyn, ponieważ od teraz będziemy posługiwać się nazwami hostów. Plik /etc/hosts dodatkowo pozwala na uniezależnienie się od działania usługi DNS.

```
[root@zbx1 centos]# cat /etc/hosts
127.0.1.1 zbx1 zbx1
127.0.0.1 localhost
```

```
10.32.12.11 db1.mwmc.local db1
10.32.12.12 db2.mwmc.local db2
10.32.12.13 db3.mwmc.local db3
```

```
10.32.12.21 fe1.mwmc.local fe1
10.32.12.22 fe2.mwmc.local fe2
10.32.12.23 fe3.mwmc.local fe3
```

```
10.32.12.31 zbx1.mwmc.local zbx1
10.32.12.32 zbx2.mwmc.local zbx2
10.32.12.33 zbx3.mwmc.local zbx3
```

Klaster Frontend (GUI)

Jako serwer WWW w naszym przypadku wykorzystamy Apache.

❶ Instalacja Pacemaker / Corosync

```
# Poniższe polecenia wykonujemy na wszystkich maszynach węzłowych:
fe1.mwmc.local
fe2.mwmc.local
fe3.mwmc.local
```

```
yum-config-manager --enable ha
yum groupinstall 'High Availability' -y
```

```
# Ustawienie hasła dla użytkownika hacluster
echo <ustawienie hasła> | passwd --stdin hacluster
```

```
# Poniższe polecenia wykonujemy tylko na maszynie fe1.mwmc.pl
pcs host auth fe1.mwmc.local fe2.mwmc.local fe3.mwmc.local -u hacluster
pcs cluster setup frontend_cluster fe1.mwmc.local fe2.mwmc.local fe3.mwmc.local
--start --enable
pcs property set stonith-enabled=false
pcs resource create vip_frontend ocf:heartbeat:IPaddr2 ip=10.32.12.20 --group
frontend_group
pcs cluster start --all
```

Weryfikacja działania naszego klastra:

```
[root@fe1 centos]# pcs status
Cluster name: frontend_cluster
Cluster Summary:
* Stack: corosync
* Current DC: fe2.mwmc.local (version 2.0.4-6.el8_3.1-2deceaa3ae) - partition
with quorum
* Last updated: Mon Jan 25 17:26:10 2021
* Last change: Sun Jan 24 00:37:12 2021 by root via crm_resource on fe2.mwmc.
local
* 3 nodes configured
* 1 resource instance configured
```

```
Node List:
* Online: [ fe1.mwmc.local fe2.mwmc.local fe3.mwmc.local ]
```

```
Full List of Resources:
* Resource Group: frontend_group:
* vip_frontend (ocf:heartbeat:IPaddr2): Started fe1.mwmc.local
```

```
Daemon Status:
corosync: active/enabled
pacemaker: active/enabled
pcsd: active/enabled
```

❷ Instalacja zabbix-web-mysql

```
rpm -Uvh https://repo.zabbix.com/zabbix/5.0/rhel/8/x86_64/zabbix-
release-5.0-1.el8.noarch.rpm
dnf clean all
dnf install -y zabbix-web-mysql
```

Przygotowanie konfiguracji serwera apache:

Poniższe działania wykonujemy na wszystkich maszynach w klastrze frontend.

Zmieniamy adres, na jakim nasłuchuje serwer http na połączenia:

```
/etc/httpd/conf/httpd.conf
# Change this to Listen on specific IP addresses as shown below to
# prevent Apache from glomming onto all bound IP addresses.
#
#Listen 12.34.56.78:80
Listen 10.32.12.20:80
```

Konfigurujemy stronę ze statusem serwera http dostępną tylko na adresie 127.0.0.1, strona posłuży klastrowi do weryfikacji, czy klaster jest dostępny.

```
/etc/httpd/conf.d/serverstatus.conf
Listen 127.0.0.1:8080
<VirtualHost 127.0.0.1:8080>
ServerName fe1
DocumentRoot "/var/www"
```

```
<Location /server-status>
SetHandler server-status
Order Deny,Allow
Allow from all
</Location>
</VirtualHost>
```

Konfiguracja pliku: /etc/zabbix/web/zabbix.conf.php

```
<?php
// Zabbix GUI configuration file.
global $DB;

$DB['TYPE'] = 'MYSQL';
$DB['SERVER'] = '10.32.12.10';
$DB['PORT'] = '0';
$DB['DATABASE'] = 'zabbix';
$DB['USER'] = 'zabbix';
$DB['PASSWORD'] = 'mwmc';

// Schema name. Used for IBM DB2 and PostgreSQL.
$DB['SCHEMA'] = '';

$ZBX_SERVER = '10.32.12.30';
$ZBX_SERVER_PORT = '10051';
$ZBX_SERVER_NAME = 'ZABBIX-HA';

$IMAGE_FORMAT_DEFAULT = IMAGE_FORMAT_PNG;
```

W pliku /etc/php-fpm.d/zabbix.conf ustawiamy strefę czasową na:

```
php_value[date.timezone] = Europe/Warsaw
```

Przed uruchomieniem usługi http należy dodatkowo umożliwić wystartowanie serwera na adresie: 10.32.12.20, który dostępny jest tylko na jednym węźle w klastrze. W tym celu, aby poprawnie wystartować usługę http, należy włączyć opcję:

```
echo 1 > /proc/sys/net/ipv4/ip_nonlocal_bind
oraz aby opcja była dostępna przy restarcie maszyny:
vi /etc/sysctl.d/99-custom.conf
## allow Apache to start and bind to non local IP ##
net.ipv4.ip_nonlocal_bind=1
systemctl enable httpd --now
systemctl enable php-fpm --now
```

Klaster Zabbix-server

Przygotowanie klastra z usługą Zabbix Server

❶ Instalacja Pacemaker / Corosync

```
# Poniższe polecenia wykonujemy na wszystkich maszynach węzłowych:
zbx1.mwmc.local
zbx2.mwmc.local
zbx3.mwmc.local
```



```
yum-config-manager --enable ha
yum groupinstall 'High Availability' -y
```

```
# Ustawienie hasła dla użytkownika hacluster
echo <ustawienie hasła> | passwd --stdin hacluster
```

```
# Poniższe polecenia wykonujemy tylko na maszynie zbx1.mwtc.pl
pcs host auth zbx1.mwtc.local zbx2.mwtc.local zbx3.mwtc.local -u hacluster
pcs cluster setup
zabbix_cluster zbx1.mwtc.local zbx2.mwtc.local zbx3.mwtc.local --start --enable
pcs property set stonith-enabled=false
pcs resource create vip_zabbix ocf:heartbeat:IPaddr2 ip=10.32.12.30 --group
zabbix_group
pcs cluster start --all
```

Weryfikacja działania naszego klastra:

```
[root@zbx1 centos]# pcs status
Cluster name: zabbix_cluster
Cluster Summary:
* Stack: corosync
* Current DC: zbx1.mwtc.local (version 2.0.4-6.el8_3.1-2deceaa3ae) - partition
with quorum
* Last updated: Mon Jan 25 18:26:40 2021
* Last change: Mon Jan 25 14:06:38 2021 by hacluster via crmd on zbx1.mwtc.local
* 3 nodes configured
* 1 resource instance configured
```

```
Node List:
* Online: [zbx1.mwtc.local zbx2.mwtc.local zbx3.mwtc.local]
```

```
Full List of Resources:
* Resource Group: zabbix_group:
* vip_zabbix (ocf:heartbeat:IPaddr2): Started zbx1.mwtc.local
```

```
Daemon Status:
corosync: active/enabled
pacemaker: active/enabled
pcsd: active/enabled
```

❷ Instalacja zabbix-server

Wykonujemy na wszystkich maszynach w klastrze:

```
rpm -Uvh https://repo.zabbix.com/zabbix/5.0/rhel/8/x86_64/zabbix-release-5.0-1.
el8.noarch.rpm
dnf clean all
dnf install zabbix-server-mysql
```

❸ Konfiguracja Zabbix-server

Modyfikujemy plik /etc/zabbix/zabbix_server.conf

```
# Mandatory: no
# Default:
# Adres pod jakim będzie widoczny nasz zabbix_server
SourceIP=10.32.12.30
```

```
# Podajemy adres współdzielony klastrze bazodanowego
DBHost=10.32.12.10
DBPassword=mwtc
DBPort=3306
```

Przed uruchomieniem usługi zabbix_server należy dodatkowo umożliwić wystartowanie serwera na adresie: 10.32.12.30, który dostępny jest tylko na jednym węźle w klastrze. W tym celu, aby poprawnie wystartować usługę zabbix_server, należy włączyć opcję:

```
echo 1 > /proc/sys/net/ipv4/ip_nonlocal_bind
oraz aby opcja była dostępna przy restarcie maszyny:
vi /etc/sysctl.d/99-custom.conf
## allow Zabbix to start and bind to non local IP ##
net.ipv4.ip_nonlocal_bind=1
```

```
systemctl enable zabbix-server --now
```

Klaster bazodanowy

Jako silnik bazodanowy wybraliśmy MySQL, a dokładnie fork tej bazy, MariaDB Galera, pozwalający na szybkie i proste powołanie klastra.

❶ Instalacja Pacemaker / Corosync

```
# Poniższe polecenia wykonujemy na wszystkich maszynach bazodanowych:
db1.mwtc.local
db2.mwtc.local
db3.mwtc.local
```

```
yum-config-manager --enable ha
yum groupinstall 'High Availability' -y
```

```
# Ustawienie hasła dla użytkownika hacluster
echo <ustawienie hasła> | passwd --stdin hacluster
```

```
# Poniższe polecenia wykonujemy tylko na maszynie db1.mwtc.pl
pcs cluster setup db_cluster db1.mwtc.local db2.mwtc.local db3.mwtc.local
--start --enable
pcs property set stonith-enabled=false
pcs resource create vip_db ocf:heartbeat:IPaddr2 ip=10.32.12.10 --group
db_group
pcs cluster start --all
```

Teraz powinniśmy otrzymać status pracy naszego klastra:

```
[root@db1 centos]# pcs status
Cluster name: db_cluster
Cluster Summary:
* Stack: corosync
* Current DC: db3.mwtc.local (version 2.0.4-6.el8_3.1-2deceaa3ae) - partition
with quorum
* Last updated: Mon Jan 25 17:02:04 2021
* Last change: Sat Jan 23 20:22:55 2021 by root via crm_resource on db2.
mwtc.local
* 3 nodes configured
* 1 resource instance configured
```

```
Node List:
* Online: [db1.mwtc.local db2.mwtc.local db3.mwtc.local]
```

```
Full List of Resources:
* Resource Group: db_group:
* vip_db (ocf:heartbeat:IPaddr2): Started db3.mwtc.local
```

```
Daemon Status:
corosync: active/enabled
pacemaker: active/enabled
pcsd: active/enabled
```

Instalacja MariaDB Galera

Poniższe polecenia wykonujemy na wszystkich maszynach bazodanowych:

```
dnf install -y mariadb-server-galera
```

Przygotowujemy konfigurację serwera mariadb-galera:

```
/etc/my.cnf.d/galera.cnf
```

```
[mysqld]
binlog_format=ROW
default-storage-engine=innodb
innodb_autoinc_lock_mode=2
bind-address=0.0.0.0
```

```
# Galera Provider Configuration
wsrep_on=ON
wsrep_provider=/usr/lib64/galera/libgalera_smm.so
```

```
# Galera Cluster Configuration
wsrep_cluster_name=db_cluster
wsrep_cluster_address="gcomm://10.32.12.11,10.32.12.12,10.32.12.13"
```

```
# Galera Synchronization Configuration
wsrep_sst_method=rsync
```

```
# Galera Node Configuration
wsrep_node_address={{ tutaj należy podać adres IP hosta }}
wsrep_node_name={{ tutaj należy podać nazwę hosta }}
```

Upewniamy się, że proces MariaDB jest wyłączony na wszystkich maszynach:

```
systemctl stop mariadb
```

Na maszynie db1.mwtc.pl inicjujemy nasz klaster:

```
galera_new_cluster
```

Następnie uruchamiamy serwer MariaDB na wszystkich maszynach węzłowych:

```
systemctl enable mariadb --now
```

Weryfikacja poprawności działania klastra:

```
mysql -uroot
```

```
MariaDB [(none)]> show global status like "wsrep_cluster_size";
+-----+-----+
| Variable_name | Value |
+-----+-----+
| wsrep_cluster_size | 3 |
+-----+-----+
1 row in set (0.000 sec)
```

Pozostało nam utworzyć bazę danych zabbix, użytkownika zabbix oraz zaimportować schema.

Ten krok wykonujemy tylko na maszynie: db1.mwtc.local (ponieważ klaster już pracuje, wszystkie wykonane tu operacje na bazach danych zostaną zsynchronizowane automatycznie pomiędzy wszystkimi węzłami klastra):

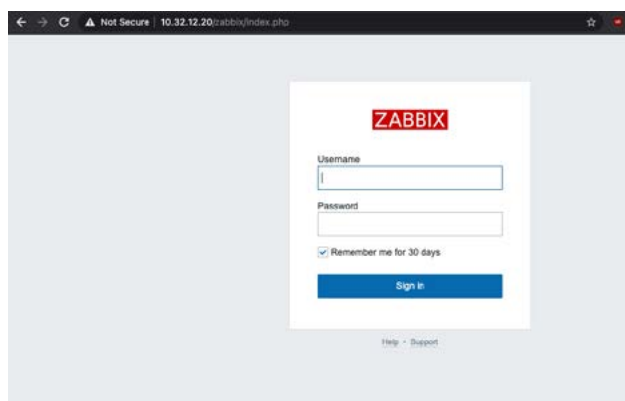
```
mysql> create database zabbix character set utf8 collate utf8_bin;
mysql> create user 'zabbix'@'%' identified by 'mwtc';
mysql> grant all privileges on zabbix.* to 'zabbix'@'%';
mysql> quit;
```

Kopiujemy plik sql.gz dostarczony z serwerem zabbix, np. z maszyny zbx1 do katalogu domowego:

```
scp root@zbx1.mwtc.local:/usr/share/doc/zabbix-server-mysql*/create.sql.gz.
```

4 Test poprawności działania środowiska Zabbix

W oknie przeglądarki wpisujemy: 10.32.12.20/zabbix

Pora na wykonanie przykładowej awarii jednej z maszyn. W tym celu wyłączymy fe1.mwtc.local: Jeżeli strona dalej jest dostępna pod adresem http://10.32.12.20/zabbix, oznacza to, że wszystko działa zgodnie z założeniami.

```
[root@fe2 centos]# pcs status
Cluster name: frontend_cluster
Cluster Summary:
* Stack: corosync
* Current DC: fe2.mwtc.local (version 2.0.4-6.el8_3.1-2deceaa3ae) - partition with quorum
* Last updated: Mon Jan 25 18:58:13 2021
* Last change: Sun Jan 24 00:37:12 2021 by root via crm_resource on fe2.mwtc.local
* 3 nodes configured
* 1 resource instance configured
```

```
Node List:
* Online: [ fe2.mwtc.local fe3.mwtc.local ]
* OFFLINE: [ fe1.mwtc.local ]
```

```
Full List of Resources:
* Resource Group: frontend_group:
* vip_frontend (ocf::heartbeat:IPaddr2): Started fe2.mwtc.local
```

```
Daemon Status:
corosync: active/enabled
pacemaker: active/enabled
pcsd: active/enabled
```

Status naszego klastra wskazuje, że maszyna fe1.mwtc.local stała się niedostępna, jej rolę przejęła fe2.mwtc.local.

Podsumowanie

Zaprezentowane rozwiązanie jest tylko jednym z podejść do konfiguracji. W tym przypadku zależało nam na maksymalnym uproszczeniu tego i tak nietrywialnego zadania.

Wierzmy, że ten krótki tekst pozwoli na przemyślenie i zaprojektowanie optymalnego środowiska HA dla Państwa systemów monitorowania. To właśnie takie systemy w ostatnich latach stają się najważniejszym miejscem, gdzie operatorzy i administratorzy systemów sieciowych i serwerowych mogą szybko ocenić stan zdrowia infrastruktury i określić zakres i skalę usterki, gdy ta się pojawi.

W realnym, produkcyjnym scenariuszu należy dodatkowo przeanalizować i wziąć pod uwagę przynajmniej:

- Kwestię wydajności DB. W tym artykule skonfigurowaliśmy klaster Galera, realizując wysokodostępny silnik bazodanowy z synchroniczną replikacją. Zapewnia ona maksimum niezawodności i gwarantuje spójność danych na wszystkich węzłach w przypadku awarii maszyny. Niestety skutkiem ubocznym tego jest znaczne zmniejszenie wydajności. Klaster zawsze działa tak wydajnie, jak najwolniejszy z jego węzłów oraz opóźnienia w transmisji.
- Zagadnienia związane z bezpieczeństwem. Podczas konfiguracji nie omawialiśmy tematyki firewall na poszczególnych węzłach, jak i nie zajmowaliśmy się selinux (na potrzeby artykułu systemy miały wyłączony mechanizm selinux). W produkcyjnych wdrożeniach, w zależności od standardów firmowych, użycie tego mechanizmu może być wymogiem. Więcej na ten temat można znaleźć w dokumentacji dotyczącej instalacji Zabbix – m.in.: https://www.zabbix.com/documentation/5.0/manual/installation/install_from_packages/rhel_centos. ■

Michał Filipek

absolwent Politechniki Warszawskiej kierunku Informatyka. Certyfikowany trener Zabbix oraz MikroTik. Od przeszło 15lat związany z branżą telekomunikacyjną. Prywatnie miłośnik fotografii, tenisa i żeglarstwa.

Sieci światłowodowe

Część 7 – wdmuchiwanie kabli cd.

MICHAŁ ANDRZEJEWSKI

W tej części przedstawiamy w formie tabeli większość produkowanych na świecie wdmuchiwarek. Z premedytacją pominąłem tych wytwórców, którzy oferują maszyny będące ewidentnymi kopiami lub podróbkami innych producentów.

Wdmuchiarki do kabli światłowodowych

Producent	Model	Waga [kg]	Wymiary wdmuchiwanego kabla / rurek [mm]	Wymiary rur wtórnych [mm]	Rodzaj podajnika	Napęd podajnika	Siła dopychająca [daN]	Potrzebna wydajność sprężarki [m³/min]	Główny zawór powietrza
CBS	Tornado*	70	6-34	12-63	Gąsienicowy	Hydrauliczny	100	3-14	1 ½"
CBS	JetStream	31	4-20	12-50	Paskowy	Hydrauliczny	60	4-12	1 ½"
CBS	Hurricane*	24	2,5-14	5-25	Paskowy	Elektryczny	40	0,5-2	¾"
CBS	AirStream	14	2,5-11	5-18	Paskowy	Elektryczny	20	0,5-2	½"
CBS	AirStream Pneumatic	14	2,5-11	5-18	Paskowy	Pneumatyczny	Bd.	>1,5	½"
CBS	Breeze	23	1-8	4-18	Rolkowy	Elektryczny	160	1	10 mm
CBS	Aclair2	3	1-3	3-10	Rolkowy	Elektryczny	Bd.	1	10 mm
CBS	Whisper	5,4	2-8,5	5-18	Rolkowy	Elektryczny, wkrętarka	Bd.	>0,5	10 mm
CBS	MicroDrive	3,1	2,1-6	7-14	Rolkowy	Elektryczny, wkrętarka	Bd.	0,5-1	10 mm
Condux	Mini	8	5-12	10-50	Rolkowy	Elektryczny, wkrętarka	Bd.	1-11	½"
Condux	Gulfstream 150	2,3	1-2,5	5-8	Rolkowy	Elektryczny	2	1	10 mm
Condux	Gulfstream 250	2,3	2,5-8	5-18	Rolkowy	Elektryczny	13,5	1-2	3/8"
Condux	Gulfstream 300	4,5	2,5-10	7-18	Paskowy	Elektryczny	13,4	1-2	3/8"
Condux	Gulfstream 350	26	4-16	8-42	Paskowy	Pneumatyczny	31	5-11	¾"
Condux	Gulfstream 400*	47	6-29	10-50	Paskowy	Hydrauliczny	78	5-11	¾"
Condux	Gulfstream 400 X*L	147	12-39	32-63	Paskowy	Hydrauliczny	78	5-14	¾"
FRESCO A/S	Multiflow	40	5,5-32	10-63	Gąsienicowy	Hydrauliczny	Bd.	8-12	1 ½"
FRESCO A/S	Powerflow	38	5,5-25	10-63	Gąsienicowy	Hydrauliczny	Bd.	8-12	1 ½"
FRESCO A/S	Miniflow Rapid	24	3-12	7-20	Gąsienicowy	Hydrauliczny	Bd.	1	½"
FRESCO A/S	Microflow Touch*	11,6	0,8-6,5	4-16	Rolkowy	Elektryczny	Bd.	0,2-0,5	10 mm
FRESCO A/S	Nanoflow Max	3,5	0,8-4,5	3-12,7	Rolkowy	Elektryczny	Bd.	0,2	10 mm
FRESCO A/S	Nanoflow	2,8	0,8-3,0	3-10	Rolkowy	Elektryczny	Bd.	0,2	10 mm
Gamm-Bud	BDJ Budget	2	0,5-8	5-16	Rolkowy	Elektryczny, wkrętarka	Bd.	0,2-1	10 mm
Gamm-Bud	BDJ Mini	4	0,8-10	5-16	Rolkowy	Elektryczny, wkrętarka	Bd.	0,5-1	10 mm
Gamm-Bud	BDJ Standard	20	2,5-10	5-16	Paskowy	Pneumatyczny	40	1-2	¾"
Gamm-Bud	BDJ Max	30	6-15	32-50	Paskowy	Pneumatyczny	40	1-11	1 ½"
Gamm-Bud	BDJ Smart*	22	2,5-10	5-16	Paskowy	Pneumatyczny	40	1-2	¾"
Gamm-Bud	BDJ Hydro	35	6-15	32-50	Paskowy	Hydrauliczny	160	5-11	1 ½"
Gamm-Bud	BDJ HydroChain	42	6-20	32-50	Gąsienicowy	Hydrauliczny	160	8-11	1 ½"
Gamm-Bud	BDJ MultiTube	42	5-16	32-50	Gąsienicowy	Hydrauliczny	160	8-14	1 ½"
Jetting AB	MJet V3*	22	4-40	10-50	Paskowy	Pneumatyczny	120	11	¾"
Jetting AB	MJet V1	9	2,4-16	7-50	Paskowy	Pneumatyczny	55	11	¾"
Jetting AB	MJet V0 HD	2	3-6,5	3-16	Rolkowy	Elektryczny	20	1	10 mm
Jetting AB	MJet V0	2	0,5-6	3-16	Rolkowy	Elektryczny	6	1	10 mm
Jetting AB	TriggAir	2	1-3	5 i 7	Rolkowy	Elektryczny	3	0,5	1/4"
Lancier Cable	Fibercat	35	6-27	32-63	Gąsienicowy	Pneumatyczny	80	11	1 ½"
Lancier Cable	FIBERWHEEL	23	10-17	32-63	Tarcze zębate	Pneumatyczny	50	7-10	1 ½"
Lancier Cable	HYDROCAT	35	10-27	32-63	Gąsienicowy	Hydrauliczny	150	7-10	1 ½"
Lancier Cable	SUPERCAT	56	25-50	32-63	Gąsienicowy	Hydrauliczny	400	Ponad 11	1 ½"
Lancier Cable	MICROCAT	7	3-8	7-20	Paskowy	Pneumatyczny	18	1	½"
Lancier Cable	MICROWHEEL	7	3-8	7-20	Tarcze zębate	Pneumatyczny	18	1	½"
Lancier Cable	MINICAT*	9	5-10	7-20	Paskowy	Pneumatyczny	25	1	½"
Lancier Cable	MAXICAT	12	5-12	10-20	Paskowy	Pneumatyczny	40	1-2	½"
Lancier Cable	MAXICAT C3*	14	5-12	10-20	Paskowy	Pneumatyczny	40	1-2	½"
MAL-MET	MAH-4 Universal Elektronik*	50	1-17	4-50	Rolkowy	Pneumatyczny	Bd.	1-11	¾"
MAL-MET	MAH-4 Elektronik	60	3-17	5-50	Rolkowy	Pneumatyczny	Bd.	3-11	¾"
PLUMETT	SUPERJET	37	9-32	20-63	Gąsienicowy	Hydrauliczny	70	10	1 ½"
PLUMETT	CABLEJETT	21	9-18	20-63	Tarcze zębate	Pneumatyczny	30	7-11	1 ½"
PLUMETT	MINIJET*	20	4-16	7-42	Paskowy	Pneumatyczny	30	1-3	1"
PLUMETT	MINIJET	20,5	4-16	7-42	Paskowy	Hydrauliczny	50	1-3	1"
PLUMETT	ULTIMAZ	3,5	0,8-4	3-12	Rolkowy	Elektryczny, wkrętarka	0,5-2	1	10 mm
PLUMETT	ULTIMAZ ELECTRIC	4-6	0,8-10,5	0,8-10,5	Rolkowy	Elektryczny	0,3-10	1	10 mm
PLUMETT	SERVOJET	9,2	0,8-6	3-14	Rolkowy	Elektryczny	10	1	10 mm
PLUMETT	MICROJET*	6,7	1-8	3-16	Rolkowy	Pneumatyczny	15	1	10 mm
TECHNETMB	WSMK1	38	4-16	12-40	Paskowy	Pneumatyczny	Bd.	1-2	½"
TECHNETMB	WSMK2	38	4-16	12-40	Paskowy	Pneumatyczny	Bd.	8-10	¼"
TECHNETMB	WSAB	Bd.	0,8-3,4	7-12	Paskowy	Elektryczny	Bd.	8-10	10 mm
TERMA	MultiTyphoon*	35	3-22	6-63	Paskowy	Elektryczny	14-120	0,5-12	¼" - 1"

Bd. - brak danych | * - możliwość rejestracji parametrów wdmuchiwarek

Naltel

Instalacje z dopasowanymi rozwiązaniami

25
YEARS

1994-2019

Oferujemy:

**PRZEWIERTY STEROWANE
I PRZECISKI**

**BUDOWA LINII
ŚWIATŁOWODOWYCH**

**SPAWANIE I POMIARY KABLI
ŚWIATŁOWODOWYCH**

**BUDOWA SIECI TELEKOMUNIKACYJNYCH,
LAN, IP CCTV, SSWiN, SAP ORAZ SN i nN**

Pracujemy na nowoczesnym sprzęcie:

PRZEWIERTY I PRZECISKI, TELEKOMUNIKACJA, ENERGETYKA, SRK, SIECI LAN I CCTV

Zapraszamy do współpracy

tel: +48 32 441 20 00

ul. Prof. R. Ranszka 87A

mail: marketing@naltel.com.pl

44-338 Jastrzębie-Zdrój

biuro@naltel.com.pl

Cyberpunk 2077 – hit czy kit?

MICHAŁ KOCH

Znajdujące się w Katowicach Muzeum Historii Komputerów i Informatyki przytoczyło slogan: „Komputer jest wart tyle, ile człowiek go wykorzystujący”. Na potrzeby niniejszego tekstu pozwolę sobie dokonać parafrazy: „Sieć telekomunikacyjna jest warta tyle, ile ruch sieciowy ją wykorzystujący”. Rok 2020 udowodnił, że nowoczesna infrastruktura sieciowa jest niezbędna, abyśmy mogli – nawet w czasach pandemii – pracować, uczyć się, a także czerpać przyjemność z rozrywki. Na zakończenie 2020 r. czekała na nas nagroda: Cyberpunk 2077. Tak, w końcu doczekaliśmy się premiery...

... i podzieliły się cuda*.

8 milionów. To liczba zamówionych przedpremierowo egzemplarzy Cyberpunka. CD Projekt Red, wydawca gry, po 10 dniach od premiery, która miała miejsce 11 grudnia 2020 r., sprzedał ok. 13 mln kopii. To fenomen, ale nie dziwi się. O grze mówią nawet moi znajomi, którzy nie interesują się światem wirtualnej rozrywki. Wygląda na to, że polski deweloper również marketing przygotował perfekcyjnie.

Dział marketingu polskiego dewelopera gier zrobił świetną pracę. Koszty gry zdążyły się zwrócić, a nawet osoby nie będące graczami zainteresowały się tematem Cyberpunka. Spójrzcie na poniższy wykres z Google Trends, który pochodzi z 18 grudnia 2020.

Jednocześnie akcje CD Projekt zaczęły tracić na wartości. Gieldowi eksperci upatrywali w tym przebiecia „bańki” spekulacyjnej, gdyż premierze gry towarzyszyły kontrowersje. Gra na PC okazała się hitem, ale miliony graczy, którzy postanowili odwiedzić Night City na konsolach poprzedniej generacji PS4 i Xbox One, napotkało ogromną liczbę bugów i glitchy – począwszy od braku płynności, przez błędy w odczytywaniu tekstur, aż po błędy krytyczne, które powodowały wyłączenie się gry. Na portalach dla graczy pojawił się szereg nieprzychylnych (czasem wręcz krytycznych) recenzji, a portal Open Critic dodał nawet adnotację, że polski deweloper oszukał graczy. To chyba pierwszy tego typu przypadek w historii tego serwisu.

Nie musieliśmy długo czekać na reakcję branży. Sony postanowiło usunąć Cyberpunka ze swojego sklepu Playstation Store. Oznacza to, że gry na Playstation 4 i Playstation 5 nie kupimy już w wersji online. To bezprecedensowa sytuacja i spory wizerunkowy cios dla CD Projekt Red. Adam Kiciński, prezes CD Projektu, poinformował, że spółka jest w stałym kontakcie z Sony w sprawie przywrócenia gry na platformę sprzedażową Sony.

Negatywny odbiór gry doprowadził do tego, że twórcy gry i członkowie zarządu ogłosili na przygotowanej konferencji, że zrobią wszystko, co w ich mocy, by przygotować poprawki do gry w trybie ekspresowym. Przekazane zostały też przeprosiny, a każdy rozczarowany fan ma prawo do zwrotu swojej kopii Cyberpunka. Co ważne, twórcy podkreślili, że optymalizacja pomoże grze na starszych konsolach, ale nigdy nie dorównają one technologicznemu poziomowi PC i nowej generacji sprzętu dla graczy. Marcin Iwiński, współzałożyciel i wiceprezes firmy, w jednym z opublikowanych wideo przeprosił wszystkich graczy, którzy rozczarowali się wydanym produktem. Z jego słów wynika, że to zarząd podjął decyzję o dotrzymaniu grudniowej premiery, a także błędnie oszacowano trudność przygotowania wersji gry na konsole poprzedniej generacji.

Do sprawy odniósł się Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Organ zamierza sprawdzić, czy firma nie wprowadziła graczy w błąd w związku z wydaniem swojej gry. Elementem postępowania będzie też weryfikacja realizowanych rekla-

macji i zwrotów produktu. Tomasz Chróstny, prezes UOKiK, zapowiedział, że nie chce utrudniać CD Projekt prowadzenia działalności, ale są wątpliwości, które należy zbadać. UOKiK na ten moment nie prowadzi oficjalnego śledztwa – wystąpił z wnioskiem o wyjaśnienia. „Mówimy o grze, która nie tylko nie spełniła oczekiwań konsumentów, ale pod względem funkcjonalności daleko odbiega od tego, o czym konsumenci słyszeli od miesięcy, a nawet lat. Dlatego zweryfikowania wymaga to, w jakim stopniu przedsiębiorca był świadom braków tego produktu, który wypuścił na rynek, czy nie było pewnej celowości w jego zachowaniu” – dodaje Chróstny.

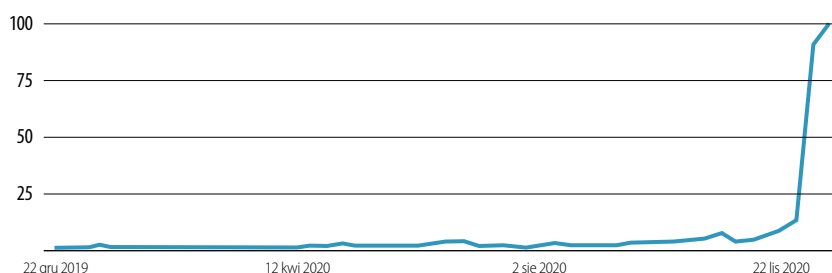
Okres świątecznych zakupów sprawił, że w dobie pandemii koronawirusa większość z nas przeniosła się do sieci w poszukiwaniu prezentów (w tej kwestii Cyberpunk również okazał się hitem), a także organizowała rodzinne spotkania online. Infrastruktura sieciowa jest wykorzystywana także w innych działaniach. Normą stały się tzw. „day one patch”, czyli łatki mające poprawić błędy w grach – Cyberpunk bije rekordy również w kwestii bugów. To kolejne gigabajty danych do pobrania, chociaż właściwsze byłoby określenie, że to dziesiątki gigabajtów. Firma podtrzymała, że planuje wydać aktualizację w styczniu i lutym. Gracze dostaną też darmowe DLC, czyli dodatki do gry z nowym kontentem.

Omawiana branża, szczególnie w momencie, gdy jest to jedna z nielicznych możliwości spędzania obecnie czasu wolnego, staje się czołowym graczem na rynku technologicznym. Gaming wydaje się również stabilną branżą, odporną na działanie kryzysu związanego z koronawirusem.

Na duchu podnosi fakt, że to właśnie intensywny rozwój ultraszybkich sieci szerokopasmowych i mobilnych sprawił, że miliony fanów elektronicznej rozrywki mogą umilić sobie pechowy rok. BT, operator z UK, podał, że w szczytowym momencie ruchu szerokopasmowego osiągnął 18 terabitów na sekundę (Tb/s). Odpowiada to dostarczeniu około 1510 godzin wideo w wysokiej rozdzielczości na sekundę. Pamiętajcie zatem o swoim operatorze telekomunikacyjnym, gdy będziecie włączać grę. ■

* Swoją drogą – CUDA to technologia procesorów wielordzeniowych opracowana przez Nvidię, umożliwiająca wydajniejsze obliczanie procesów.

Zainteresowanie w ujęciu czasowym

Historia Internetu

Część 4 – Zaczynamy wymianę informacji

ZBIGNIEW RUDNICKI – MUZEUM HISTORII KOMPUTERÓW I INFORMATYKI

Tym razem zacznijmy od rozruszania wyobraźni i cofnijmy się do lat siedemdziesiątych i trochę początku osiemdziesiątych XX wieku. Zamknijmy oczy i wylądujemy w domu (mieszkaniu) bez komputera i bez sieci internet. W takim świecie telefony działają jedynie wtedy, gdy podłączymy je kablem do ściany. Dodatkowo, jeśli mieszkamy w warunkach świata socjalistycznego, musimy mieć jeszcze sporo szczęścia lub znajomości, by telefon w ogóle mieć. Przecież ówczesna, skromna infrastruktura telekomunikacyjna tworzyła bariery nie do pokonania. Jeśli chcemy „spotkać się” z komputerem, to musimy podjąć pracę w ośrodku obliczeniowym uczelni, firmy badawczej lub przedsiębiorstwa przemysłowego. Generalnie, kontakt z mózgiem elektronowym (tak nazywano kiedyś maszyny liczące) mamy jedynie w pracy. Jeśli mieliśmy dużo szczęścia i trochę dolarów, być może dysponujemy komputerem w domu. Jednak dalekim od dzisiejszych standardów. Może to Altair 8800, który dla wielu współczesnych nie zasługiwałby nawet na nazwę „komputer”? Przecież to urządzenie bez klawiatury i ekranu, programowane jedynie przełącznikami!

Czy w takich warunkach możemy używać sieci? Możemy, a wyobraźnia i kreatywność użytkowników podpowiada im, co warto próbować zrobić. W poprzednim odcinku wspomniałem Ray’a Tomlinsona, który w 1972 roku pisze pierwsze oprogramowanie do wysyłania maili pomiędzy odległymi komputerami (i przy okazji wprowadza do adresu znaczek „mały” – @). Tutaj warto zwrócić uwagę, że wcześniejsze rozwiązania programów do wymiany informacji (np. SNDMSG) też pozwalały na wymianę poczty, jednak jedynie w grupie użytkowników jednego (dość dużego) komputera! Błyskawicznie rosnąca popularność takiej formy komunikacji powoduje, że jak podają oficjalne raporty dla sieci ARPANET, w 1973 roku 75% całego ruchu w tej sieci to była wymiana mailowa! A więc sieć, która miała głównie służyć współdzieleniu mocy obliczeniowych komputerów dla różnych prac badawczych, stała się medium do przekazywania informacji. Dowolnych i dla każdego (no, może na tym etapie jedynie dla tych, którzy mieli dostęp do komputera). Tym samym urzeczywistniła się koncepcja J.C.R. Licklidera (11.03.1915 – 26.06.1990), pierwszego dyrektora Information Processing Techniques Office (IPTO) w Agencji ARPA (odpowiedzialnej za budowę sieci ARPANET). Licklider to jeden z legendarnych wizjonerów w historii internetu. Już na początku lat sześćdziesiątych opisywał sieć jako „elektroniczny wspólny obszar otwarty dla wszystkich, główny i niezbędny nośnik interakcji i informacji dla rządów, instytucji, korporacji i osób fizycznych”. Dziś mówi się, że Licklider był fundamentem trzech najważniejszych osiągnięć w technologii informacyjnej: utworzenia wydziałów informatyki na kilku głównych uniwersytetach w USA, współdzielenia czasu pracy dużych komputerów i tworzenia sieci globalnej.

Upowszechniająca się, w kręgach ludzi z dostępem do komputera podłączonego do sieci, wymiana poczty elektronicznej szybko zaczęła owocować łączeniem się takich osób w grupy, o wspólnych zainteresowaniach. Jak twierdzą dzisiejsi badacze historii internetu, jako pierwsza (1975 r.) powstała lista SF-Lovers, czyli lista miłośników literatury SF. Zgodnie z dostępnymi dokumentami powstanie tej grupy korespondencyjnej spotkało się z dużym sprzeciwem zarządzających agencją ARPA. Przecież nie po to budowano (dodajmy, że za wielkie pieniądze) sieć ARPANET, żeby używali jej jacyś hobbysci. A jednak, po długich dyskusjach, użytkownicy wygrali. Jak grzyby po deszczu zaczęły się pojawiać inne (już teraz nazywane konkretnie) „Grupy Dyskusyjne”. W 1978 roku, na skutek śnieżyca, która odcięła ich od świata, członkowie jednej z takich grup dyskusyjnych – Chicago Area Computer Hobbyists Exchange, opracowują mechanizm pierwszego „serwisu tablicy ogłoszeniowej”, czyli Bulletin Board System (BBS). Każdy, kto ma komputer i dostęp do sieci komputerowej, może być centrum przekazywania informacji. Ta forma wymiany plików i infor-

macji będzie popularna na całym świecie przez kolejne kilkanaście lat. Równolegle powstaje UseNet. Sieć stworzona przez studentów, którzy dysponowali dostępem do komputerów podłączonych do linii telefonicznej, ale bez dostępu do sieci ARPANET/INETNET. Tutaj każdy, kto dysponował komputerem podpiętym do linii telefonicznej, mógł stać się centrum informacji. Oba te rozwiązania w latach 90. (niemal w całości) wchłoniął internet. Dziś takiej formy wymiany informacji używają grupy zapaleńców i miłośników starych rozwiązań technicznych. A jest ich na świecie dziesiątki tysięcy.

Jedną ze szczególnych ciekawostek, jakich wiele w historii internetu, jest historia pierwszego e-maila, wysłanego przez koronowaną głowę państwa. To oczywiście rok 1976 i pierwsza przesyłka ARPANET-owa Królowej Anglii Elżbiety II. Wszystko wydarzyło się 26 marca 1976 roku. Do sieci ARPANET właśnie podłączono Royal Signals and Radar Establishment (Centrum Badań Telekomunikacyjnych) w Malvern w Anglii. To brytyjski wizjoner rozwoju sieci, Peter Kirstein, założył konto pocztowe, wybierając nazwę użytkownika „HME2”. Tak naprawdę, zadaniem Elżbiety II było jedynie nacisnąć Enter. Peter Kirstein „przysłał” ARPANET do Wielkiej Brytanii, tworząc w 1973 roku węzeł sieciowy na Uniwersytecie Londyńskim. Kiedy w roku 1973 amerykańskie podejmuje decyzję o podłączeniu do ARPANET również Norwegii i Wielkiej Brytanii (wykorzystując istniejące transatlantyczne połączenie telekomunikacyjne), Kirstein zostaje wybrany jako odpowiedzialny za uruchomienie połączenia brytyjskiego.

No dobrze. A jaka była treść maila wysłanego przez królową? Nic specjalnego. Była to po prostu reklama nowego programu komputerowego, a jej treść brzmiała „Informujemy wszystkich użytkowników ARPANET o dostępności w ARPANET nowego kompilatora Coral 66, dostarczonego przez komputer GEC 4080 w Royal Signals and Radar Establishment w Malvern w Anglii”.

Czas na podsumowanie odcinka. Trudno dzisiaj zliczyć wszystkie postaci, które przyczyniły się do rozwoju sieci. Jednak kilka (lub kilkanaście) nazwisk warto zapamiętać. Bez wizji Licklidera i uporu wielu innych dzisiejsza sieć na pewno nie byłaby taka, jaką znamy.

Ale jest jeszcze jedna postać, bez której nie powstałaby dzisiejsza sieć, z jej portalami informacyjnymi czy społecznościowymi.

Nadchodzi czas na odcinek o „Panu od www” – to Tim Berners-Lee. ■

Muzeum Historii Komputerów i Informatyki

mieści się w Katowicach, przy Placu Sejmu Śląskiego 2 (ekspozycja znajduje się w budynku Instytucji Kultury Miasto Ogrodów im. Krystyny Bochenek, wejście od ul. Sienkiewicza 28). Zwiedzanie odbywa się tu zawsze z przewodnikiem, jednak ze względu na stan zagrożenia epidemiologicznego w chwili obecnej nie jest możliwe. Pracownicy muzeum realizują natomiast w tym czasie cykl materiałów wideo pod tytułem Wirtualne spotkanie w MHKI, które odostępują na kanale YouTube oraz Discord. Ponowne otwarcie muzeum nastąpi po zniesieniu restrykcji związanych z koronawirusem. Zapraszamy też na stronę: <http://www.muzeumkomputerow.edu.pl/>

E-sport w akcji! Liga K3.net.GG promuje środowisko MiŚOT

MICHAŁ KOCH

Promocja środowiska MiŚOT? Głównie odbywa się online, gdyż kto, jak nie operatorzy telekomunikacyjni, korzystają z dobrodziejstw dostarczanych przez szybkie i stabilne łącze? Liga e-sportowa K3.net.GG – zajmująca się organizowaniem wydarzeń e-sportowych – to najnowsza inicjatywa, która ma na celu zwiększenie rozpoznawalności MiŚOT-ów wśród potencjalnych klientów oraz, co bardzo ważne, wzmocnienie relacji z obecnymi klientami. O budowaniu społeczności graczy, które kojarzone będą z operatorami telekomunikacyjnymi, opowiedział Kamil Kurek, pomysłodawca projektu K3.net.GG. Liga e-sportowa powstaje pod egidą K3 Telecom jako projekt “po godzinach”.

Rozgrywki e-sportowe w Polsce zyskują na znaczeniu. Zaczynamy rozumieć potencjał drzemący w e-sporcie, gracze z Polski biorący udział w rozgrywkach zdobywają uznanie i nagrody, a e-sportowi bacznie przygląda się też strona rządowa. W grudniu 2019 roku e-sport został w Polsce uznany za rodzaj sportu, a Polski Związek Sportów Elektronicznych dołączył do Polskiego Komitetu Sportów Nieolimpijskich. Rynek e-sportowy będzie rósł, szczególnie, że w ostatnim czasie cyfryzacja naszego codziennego życia znacząco przyspieszyła. Wirtualna rozrywka stała się sposobem na spędzanie wolnego czasu, ale także na zarabianie i pogłębianie więzi międzyludzkich. Ten proces postanowili wykorzystać przedstawiciele środowiska operatorów, którzy skupiają się wokół inicjatywy K3.net.GG.

W jaki sposób zacząć zatem przygodę z ligą e-sportową? Najlepiej od najpopularniejszej i najsłynniejszej gry - Counter-Strike: Global Offensive. CS:GO to prawdziwa klasyka, gra już kultowa. Niech przemówią liczby, które w zestawieniu zebrala platforma sprzedażowa Steam. W momencie, gdy piszę te słowa, wspomniany tytuł gra 993,451 graczy (w szczytowym momencie było ich 1,000,759). To absolutny rekord! Co stoi za sukcesem CS:GO? Przede wszystkim prostota. To multiplayerowy shooter, w którym gracze mogą grać zarówno pojedynczo, jak i biorąc udział w meczach drużynowych. Obecnie w CS-a zagrywają się użytkownicy z całego świata, powstają wspólne klany, ligi i turnieje. Pojedynki w Counter-Strike: Global Offensive jest zazwyczaj momentem kulminacyjnym większości profesjonalnych rozgrywek e-sportowych, a mecze budzą nie mniejsze emocje niż rywalizacja drużyn piłkarskich czy atletów.

O popularności CS:GO niech świadczy poniższy wykres zaczerpnięty z portalu steamcharts.com. Widać peak, który miał miejsce podczas wprowadzonych lockdownów (związanych z pandemią

COVID-19), gdy gracze otrzymali do dyspozycji trochę więcej czasu do spożytkowania w domu. Wielu z nich sięgnęło po rozrywki online, a niekwestionowanym władcą serc miłośników wirtualnej rozrywki pozostał CS. 1,305,714 aktywnych użytkowników w jednym momencie musi robić wrażenie! Pomysłodawcy ligi e-sportowej dla MiŚOT-ów z K3 Telecom postanowili wykorzystać ten fakt i przygotować wyjątkową propozycję dla wszystkich fanów rozrywki online. I nie tylko, gdyż w CS:GO grać może każdy!

Liga K3.net.GG chce pokazać, że przedsiębiorca świadczący usługi telekomunikacyjne może dać też pewną wartość dodaną dla swojego klienta. Warto mieć na uwadze, że gracze będą stanowili coraz większy odsetek wśród użytkowników sieci (jest to zauważalne już teraz), więc warto to wykorzystać, by operatorzy telekomunikacyjni mogli się rozwijać i zwiększać bazę klientów. Docelowo liga obejmowała będzie coroczne ogólnopolskie rozgrywki z hucznym finałem. Trwający obecnie sezon znowy obejmuje już kilku przedstawicieli środowiska MiŚOT.

Organizatorzy zapewniają kompleksową obsługę ligi, w tym serwery, administrację, sędziów i komentatorów, pomoc w prowadzeniu i szkoleniu drużyny reprezentującej danego ISP, towarzyszący marketing (m.in. na kanałach social media, które kierowane są do obecnych i przyszłych klientów), transmisje online prowadzonych spotkań oraz możliwość rozgrywania meczów sparingowych.

Ekipa K3.net.GG obecnie prowadzi rozgrywki w CS:GO, ale trwają już plany dotyczące uruchomienia kolejnych lig e-sportowych, które związane będą z innymi grami online. Z uwagą śledzimy rozwój polskiego e-sportu! ■

Wykorzystujemy potencjał e-sportu jako narzędzie promocji naszych firm. Jestem przekonany, że w ten sposób podnosimy rozpoznawalność naszych lokalnych marek, zwiększamy lojalność naszych klientów oraz pozyskujemy kolejnych zadowolonych klientów. Moim zdaniem warto pokazać, że oprócz standardowego świadczenia usług dajemy od siebie coś dodatkowego, wartościowego. Cieszy mnie również bardzo pozytywny odbiór naszej inicjatywy wśród graczy, którzy stanowią stale rosnącą grupę naszych klientów.

Kamil Kurek, K3 Telecom

Zapraszam Was do sprawdzenia:

K3.net.GG

Oficjalny kanał na YouTube
– transmitowane są
wybrane spotkania

Na ISPForum również
znajdziecie wątek dotyczący
ligi e-sportowej K3.net.GG

BRIGHTSPOT

LAW | AUDIT | CONSULTING

Usługodawca:

**Brightspot
Consulting**

 ul. Zwierzyniecka 17/3
31-103 Kraków

 tel. 12 311 04 42
biuro@brightspot.pl
www.brightspot.pl

BRIGHTSPOT CONSULTING

Opis:

Brightspot Consulting jest wyspecjalizowaną firmą doradczą świadczącą usługi dla podmiotów z branży telekomunikacyjnej.

Do naszych usług należy:

- Sporządzanie raportów ryzyk prawnych i podatkowych na potrzeby wewnętrzne (między innymi weryfikacja wzorców dokumentacji abonenckiej, analiza umów z kontrahentami, relacje z właścicielami nieruchomości, problem OZZ, ocena efektywności przyjętej struktury korporacyjnej, optymalizacje w zakresie podatku od nieruchomości);
- Sporządzanie wycen sieci oraz przedsiębiorstw telekomunikacyjnych;
- Audyt prawny i podatkowy na potrzeby uzyskania finansowania bankowego oraz na potrzeby zakupu lub sprzedaży firmy;
- Pozyskiwanie finansowania na inwestycje (rozbudowa infrastruktury) oraz akwizycje (zakup komplementarnych sieci oraz konkurencyjnych przedsiębiorstw);
- Kompleksowa obsługa transakcji sprzedaży sieci, na którą składają się wycena sieci, audyt wewnętrzny, określenie modelu sprzedaży pod kątem organizacyjnym i podatkowym, pozyskanie nabywcy, negocjacje ceny i warunków transakcji, sporządzenie umowy i finalizacja transakcji.

Aby zapoznać się
z pełnym zakresem
naszych usług zachęcamy
do kontaktu oraz
odwiedzenia strony
internetowej
www.brightspot.pl.

Zapraszamy do współpracy.

bako tech®

F-Secure®

cee soft
BUSINESS GROUP

Usługodawca:

Bakotech Sp. z o.o.ul. Drukarska 18/5,
30-348 Kraków

tel. 12 376 95 08

www.f-sec.plwww.bakotech.pl

F-SECURE

Nie kupuj licencji antywirusowej – odkryj antywirusa w formie miesięcznej usługi w grupie Bakotech.

Poznaj produkty F-Secure dostępne w modelu subskrypcyjnym. Dlaczego warto?

- Niskie opłaty miesięczne
- Możliwość rezygnacji w dowolnym momencie
- Płatność dopiero po realizacji usługi

Korzystaj z miesięcznych usług

F-Secure to europejska firma specjalizująca się w bezpieczeństwie cyfrowym z wieloletnim doświadczeniem w ochronie firm i konsumentów przed wszystkimi rodzajami zagrożeń.

Zamiast licencji – kup miesięczną usługę i używaj tak długo, jak potrzebujesz. A jeśli Ci się nie spodoba – możesz wyłączyć już po pierwszym miesiącu.

Produkty F-Secure dostępne w modelu subskrypcyjnym

Usługa zabezpieczeń biznesowych systemów IT

Usługa ochrony urządzeń mobilnych

Usługa detekcji i reakcji na cyberataki

Usługa skanowania i zarządzania lukami w zabezpieczeniach

Ochrona podczas współpracy (ochrona Office 365 i Salesforce)

Jak?

Wypełnij formularz

Poczekaj na kontakt z Product Managerem F-Secure

Korzystaj z nieograniczonych możliwości F-Secure w modelu subskrypcyjnym!

Dla kogo?

Program skierowany jest do firm i osób prowadzących działalność gospodarczą, nie dotyczy użytkowników domowych.

Liczba wygenerowanych licencji nie jest limitowana, lecz nie może przekroczyć całkowitej liczby stanowisk pracy w Państwa firmie.

Promocja prowadzona jest wspólnie z firmą Bakotech Sp. z o.o., oficjalnym dystrybutorem marki F-Secure w Polsce.

Katalog produktowy:

<https://bakotech.pl/uploads/ckeditor/files/Bakotech%20Solution%20Guide%202020.pdf>

Klaster Stowarzyszenia e-Południe

Słowniczek korzyści z uczestnictwa w projektach

e-Południe www.e-poludnie.pl Stowarzyszenie

Stowarzyszenie e-Południe zostało założone w celu zwiększenia siły przebicia Małych i Średnich Operatorów Telekomunikacyjnych – MiŚOT. Jest to modelowy przykład klastra gospodarczego, który powstał w celu umożliwienia współpracy przy wspólnie realizowanych projektach. Działa od 2008 roku, a w 2018 roku znalazł się wśród laureatów prestiżowych Diamentów Forbesa.

Jesteśmy członkiem klastra e-Południe od kilkunastu lat. Jako operator telekomunikacyjny cenimy przy tym zarówno współpracę z EPIX-em, który zapewnia Open Peeringi i kolokacje, jak też wsparcie prawne otrzymane w ramach klastra. (...) Udział w klastrze pozwolił nam także na ubieganie się o poważne środki unijne na budowę Centrum Badawczo-Rozwojowego we współpracy z Politechniką Rzeszowską. (...)

/ Dawid Ostrowski z firmy Enformatic

EPIX epix.net.pl

EPIX jest największym w Polsce niekomercyjnym, prawdziwie neutralnym i niezależnym węzłem wymiany ruchu IP. Zarządzany jest przez operatorów ISP, działa na zasadzie not for profit – wszelkie nadwyżki finansowe pozyskane z jego prowadzenia przeznaczone są na przedsięwzięcia służące jego użytkownikom. Współpraca bazuje na wzajemnym zaufaniu i zadowoleniu. EPIX zapewnia operatorom tani i prosty dostęp do treści pozostałych polskich IX-ów oraz wszystkich integratorów IPTV. Podłączenie do węzłów EPIX możliwe jest w jednej z trzech kolokacji – Katowice, Warszawa i Poznań. Natomiast koszty dla operatorów spadają regularnie co miesiąc, i tak od 12 lat.

Projekt MdO, czyli Mały i Średni Operator Telekomunikacyjny dla Ogólnopolskich (przetargów, konkursów, odbiorców), umożliwił MiŚOT-om start pod wspólną marką w przetargach na budowę Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej. Dzięki temu wyrównaliśmy szanse w stosunku do operatorów korporacyjnych i odnieśliśmy sukces - pozyskaliśmy większą od dużych operatorów liczbę lokalizacji.

misot.pl/mdo **MdO**

Fundacja i projekt LOKALNI lokalni.pl / facebook.com/LOKALNI i [PROFESJONALNI](https://facebook.com/PROFESJONALNI)

Zadaniem Fundacji LOKALNI założonej przez Stowarzyszenie e-Południe jest popularyzowanie dorobku operatorów w zakresie świadczenia usług telekomunikacyjnych na rzecz lokalnych społeczności i pokazanie potencjału lokalności w skali kraju. LOKALNI to projekt polegający na promocji lokalnych rodzinnych firm z wielu branż. MiŚOT-y już teraz dzięki akcji mogą zaistnieć w ogólnopolskiej, skierowanej do szerokiego grona, wyszukiwarce lokalnych dostawców internetu. Dzięki wizytówce na lokalni.pl i utożsamianiu się z tym brandem stajesz się bardziej widoczny dla przeciętnego odbiorcy. Uczestnictwo w projekcie na tym etapie jest bezpłatne.

TeleKlasa to platforma wspierająca zdalną edukację, a zarazem wkład Fundacji LOKALNI i Stowarzyszenia e-Południe w tworzenie pro publico bono systemowych rozwiązań opartych o infrastrukturę MiŚOT. System korzysta z oprogramowania open source oraz autorskiego systemu zarządzania serwerami. Platformę wspierają również lokalne firmy zaangażowane w projekt – Anioły Mocy Obliczeniowej (AMO). Współpracując z klastrem e-Południe, również możesz zostać AMO i oferować to zaawansowane rozwiązanie w swoich lokalnych społecznościach. Pomyśl, jak w Twojej miejscowości prowadzone jest zdalne nauczanie? Czy wpieśn oferujesz lokalnie rozwiązania, do których masz dostęp?

TeleKlasa.lokalni.pl **TeleKlasa**

TeleCentrum e-poludnie.pl/TeleCentrum/

TeleCentrum to profesjonalne call center dopasowane do potrzeb i możliwości finansowych MiŚOT. Projekt ten wspiera operatorów z całej Polski, odciążając pracę biura i zastępując je poza standardowymi godzinami pracy. Działa w trybie całodobowym przez wszystkie dni tygodnia.

TeleCentrum zostało szczególnie docenione przez lokalnych operatorów w czasie pandemii. Usługa zdalnego call center pomogła wielu przedsiębiorcom telekomunikacyjnym opanować zaistniałe zakłócenia w swoich procesach biznesowych.

misot.pl/TeleOdpowiedzialni

TeleOdpowiedzialni

Inicjatywa TeleOdpowiedzialni promuje w środowisku małych i średnich operatorów telekomunikacyjnych społeczną odpowiedzialność biznesu. Dzielimy się wiedzą, dyskutujemy o modelach współpracy z regionalnymi mediami, wspieramy innowacyjność i wzmacnianie relacji z lokalną społecznością, promujemy ograniczanie negatywnego wpływu działalności przedsiębiorstw na środowisko. Kodeks CSR dla branży MiŚOT powstał także w celu promocji działań lokalnych operatorów w ich społecznościach. Zastanawialiście się, ile dobrego robicie na co dzień w swoich miejscowościach? A czy ktoś o tym wie?

Projekt MdM misot.pl/mdm

MdM, czyli Media dla MiŚOT, skupia najważniejsze media w środowisku, z których lokalni operatorzy mogą czerpać swoją wiedzę i bieżące informacje. Wśród kanałów znajdują się: najpopularniejsze forum polskich operatorów telekomunikacyjnych – ISP Forum, jedyny magazyn branży ICT (kwartalnik drukowany i dostępny on-line) – ICT Professional, cotygodniowy newsletter skierowany do lokalnych dostawców usług – MiŚOT PING oraz nowy opiniotwórczy portal z najświeższymi informacjami ze świata, kraju i lokalnego podwórka – ISPortal. Wymienione media to ogromna baza wiedzy o telekomunikacji, prawie, trendach i biznesie zebrana w formie newsów, felietonów, analiz, porad i wywiadów.

facebook.com/groups/drMISOT

#drMiŚOT

#drMiŚOT to zamknięta grupa utworzona na Facebooku, prowadzona przez i dla MiŚOT. Na grupie znajdziecie webinary, nagrania i dyskusje na wiele ważnych w danym momencie tematów dotyczących prowadzenia biznesów telekomunikacyjnych. Dowiedziecie się o zmianach w prawie, RODO, nadchodzącym PKE, nowej nomenklaturze plików JPK i prawie wszystkim na temat tarczy i mieczy antykryzysowych. Grupa #drMiŚOT to także dyskusje o wspólnych projektach, wymiana doświadczeń, poszukiwania i wzajemna wymiana usług, pomoc w codziennych zadaniach operacyjnych i wiele więcej.

MiWiedza miwiedza.misot.pl/

MiWiedza – miejsce tylko dla zalogowanych MiŚOT, gdzie "trzymamy" dla Was gotowe rozwiązania. Znajdziecie tutaj na przykład instrukcje postępowania w poszczególnych projektach, ale także gotowe wzorce dokumentów do wykorzystania. Dostęp do MiWiedzy jest bezpłatny dla lokalnych operatorów. Wystarczy się zarejestrować w celu uzyskania swojego EPID-a, który służy także do logowania w wielu innych serwisach w ramach klastra e-Południe.

Jak dołączyć do klastra i prowadzonych projektów?

1. Jeśli jeszcze tego nie zrobiłeś, **najpierw** wejdź i zarejestruj się na stronie <https://www.epix.net.pl/rejestracja/> i **odbierz swój EPID**. Rejestracja jest bezpłatna. Dzięki temu uzyskasz dostęp do wielu kanałów informacji i od razu będziesz mógł brać czynny udział w projektach nie wymagających żadnych opłat.
2. Śledź na bieżąco informacje w ogólnodostępnych mediach dla MiŚOT. Zaprenumeruj cotygodniowy newsletter MiŚOT PING oraz branżowy kwartalnik ICT Professional. Załóż konto na ISP Forum i zapisz się do grupy #drMiŚOT.
3. Bierz aktywny udział w darmowych obecnie projektach klastrowych, np. TeleKlasa lub lokalni.pl.
4. Wreszcie zainteresuj się komercyjnymi projektami klastra (EPiX, TeleCentrum), dzięki którym Twój biznes operatorski zyska jeszcze większego przyspieszenia.

Jeśli jednak wolisz porozmawiać, zawsze możesz do nas zadzwonić:

+48 -780-118-730

Paweł Biały / dyr. ds. rozwoju

NOWY
POCZYTNY
OPINIOTWÓRCZY
DEDYKOWANY **MIŚOT**

ISPORTAL.PL

NAJWAŻNIEJSZE INFORMACJE ZE ŚWIATA, KRAJU I LOKALNEGO PODWÓRKA,
BAZA WIEDZY O TELEKOMUNIKACJI, MEDIACH, PRAWIE I BIZNESIE,
FELIETONY, ANALIZY, PORADY I WYWIADY W JEDNYM MIEJSCU.

ISPORTAL

